

วารสาร

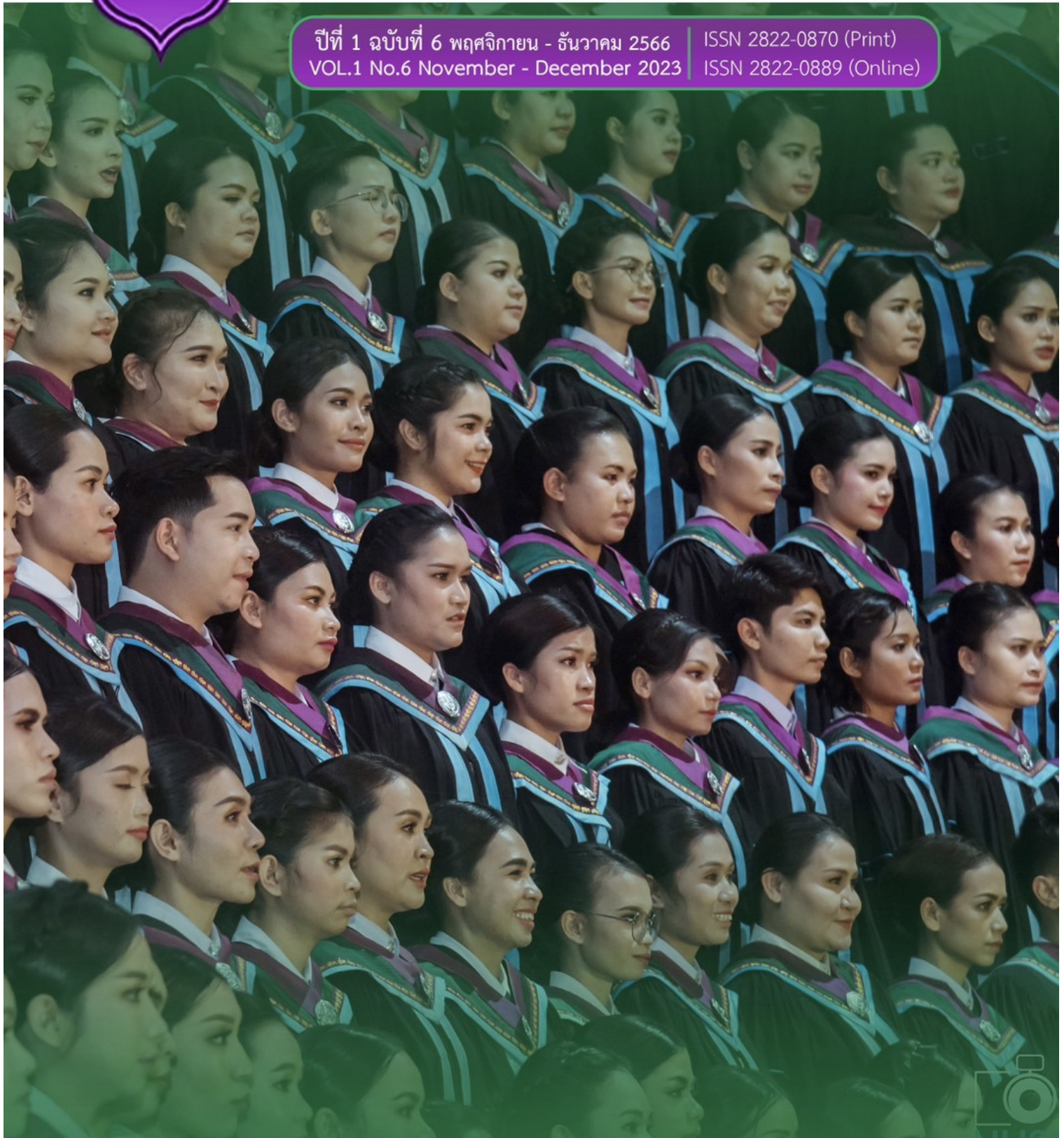
ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

Journal of Academic Surindra Rajabhat

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2566
VOL.1 No.6 November - December 2023

ISSN 2822-0870 (Print)
ISSN 2822-0889 (Online)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ I Journal of Academic Surindra Rajabhat

ISSN 2822-0870 (Print) I ISSN 2822-0889 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้เขียนนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้เขียนภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม I อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พันธ์ มีนงาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทรา ระเบียบกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี

อาจารย์ปิยพร สีลันต์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพล เนื้อไม้หอม

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสอาด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ททรัพย์สิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุลรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตุการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพร สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันดีชัย กากแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโสม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฬา สุภิมารส สิงคเสลิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียนประยูร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานวย วัฒนกรสิริ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา ะยะสุน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูมิสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาฤทธิ์ นวลนาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชนะรินทร์ ทับมะเรียง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวก
 อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
 อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
 อาจารย์ ดร.ศิวาพร พยัคฆนันท์
 อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
 อาจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
 อาจารย์ ดร.ชาตรี เกษโพหนอง
 อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อีระศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติรัชฎาณ์ แก่นเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มูลสาร
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวพรหม เนื้อไม้หอม
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ ปัญญาภา
รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา
รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.พิบูล ภูมิโคกรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค
รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิตย์ ไสยโสภณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แพร่มย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ หมั่นเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลีส สันธิจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตังโข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ตริวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทรศิริสิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรณัต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาอุษ พลโคตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุมแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่ฮึง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อนันทนารถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อิลาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรณ์ มาลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภานต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เตชะคำภู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิตา แก้วหานาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันต์ แสงโชติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวดี เผือกบัวขาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริดา ประสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดารี มหันตรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชา นัจจนาวากุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฉัตร วรวิรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริวิศ ชูชื่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย

อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษ์ชาติ

อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

อาจารย์ ดร.ปริญา บริทุม

อาจารย์ ดร.ภักดิ์ สุขเสน

อาจารย์ ดร.ธนรัชต์ อนุกุล

อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช

อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไชยณรงค์

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง

อาจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร

อาจารย์ ดร.วิภาสทธิ์ หิรัญรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิทยาลัยพิษณุพนธ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด

อาจารย์ ดร.ปณณวีร์ หนูประกอบ

อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง

อาจารย์ ดร.ปิ่นนธร์ หอมบุญมา

ดร.วิชญ์ณมัย ทองแมน

นางสาวสุภาพร ลาภจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :**เลขานุการ :** อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว**ผู้ช่วยเลขานุการ :** นางสาวน้ำฝน เครือแก้ว**ศิลปกรรม :** นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงมี**ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธมนพัชร ศรีชะพลูสิทธิ์ / นางชนชนก พันธุ์สนิท /
นางสาวศรินทิพย์ สุทธิการปรกรณ์ / นางสาวณฤดี แปลงดี / นางสาวอภิญญา เค้ากล้า**สำนักงาน :**

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ เป็นวารสารทางวิชาการที่กองบรรณาธิการได้ใช้รูปแบบการนำเสนอบทความพร้อมกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ และเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวารสารและยกระดับขั้นสู่ฐานข้อมูลสากล โดยทางวารสารได้มีการดำเนินการขอหมายเลขทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีไอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar และระบบ Citation ทั้งไทยและอังกฤษในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา

โดยบทความในวารสารฉบับนี้มีผู้เขียนมาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้มีคุณภาพนำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสม ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7 Students ศรัณญา เวินชุม, ปวีณา ขันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล Sarunya Wrenchum, Paweena Khansila and Suwannawat Tienyuttakul	1
แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหาร ปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดขาน จังหวัดสุรินทร์ Guidelines for Expanding the Performance of the Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province พยอม หาญนิก, จันทร์ทิพย์ แกร่มย์ และชุตติชัย ไชยศรี Phayom Hannuke, Jantip Khakram and Chutichai Chaisree	19
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) Improving Grade 8 Students' Mathematics Achievement on Factoring Quadratic Polynomials Through 5E Cycle Learning Model สุภาภรณ์ คำวาริ, ปวีณา ขันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล Supakan Khamwari, Paweena Khansila and Suwannawat Thienyutthakul	31

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
รูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น Communication Style in Creating the Image of Local Political Leaders เอกกร มีสุข, วิทยาธร ท่อแก้ว และกานต์ บุญศิริ Akkorn Meesuk, Wittayatorn Torkaew and Karn Boonsiri	45
ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Dvaravati: The Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia พระอธิการอำพน จารุโณ (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติวรณ (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม Phraathikan Amphon Jarupho (Darasas), Phrakru Pariyatkitiwan (Daithukthang), Phra Saksan Thanayutto (Sithon) and Thanarat Sa-ard-iam	65
พุนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ” Funan: The Implications of the Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era” พระครูปริยัติกิตติวรณ (วีระ กิตติวโน/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระอธิการอำพน จารุโณ (ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม Phrakhrupariyadkittiwan (Weera Kittiwanno/Daithukthang), Phra Seksan Thanayutto (Sriton), Phra Athikan Amphon Jarupho (Darasas) and Thanarat Sa-ard-iam	85
รูปแบบธุรกิจการเมือง: ปัจจัยเอื้อการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง Political Business Model: Factors Contributing to the Creation of Political Power Bases ภาคกร จตุพรธนภัทร และสัญญา เคนาภูมิ Phakaon Jatupornthanaphat and Sanya Kenaphoom	103

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	119
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	120
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	133
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	137
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	138

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้
สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

Development of Mathematical Achievement on Linear
Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-
Based Learning for Grade 7 Students

ศรัญญา เวินชุม^{1*} ปวีณา ขันธศิลา² และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล³

Sarunya Wrenchum^{1*}, Paweena Khansila² and Suwannawat Tienyuttakul³

Received : March 9, 2023; Revised : May 1, 2023; Accepted : May 3, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับ

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์; Faculty of Education and Education Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : sarunya.we@ksu.ac.th

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7 Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน 2. แบบทดสอบสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว 3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยหำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75/75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.5 3) ความพึงพอใจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ (Keywords) : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์, สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว, ปัญหาเป็นฐาน, สื่อประสม

Abstract

The purposes of the research were to the objectives of this research were 1) to develop learning efficiency. about linear equations in one variable of Mathayomsuksa 1 students by using multimedia in conjunction with problem-based learning management to be effective according to the 75/75 criteria. 2) Compare the academic achievements. about linear equations in one variable of Mathayomsuksa 1 students before and after using multimedia learning management together with problem-based learning management, and 3) studying student satisfaction towards multimedia learning management. with problem-based learning management about linear equations in one variable For Mathayomsuksa 1 students, the sample group of 30 Mathayomsuksa 1 students in this research was obtained by using cluster random sampling. There are 3 types of tools used in this research: 1. learning management plan using multimedia and problem-based learning management 2. one-variable

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิ์ศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

linear equation test 3. questionnaire on student satisfaction towards learning management using multimedia and learning management Manage problem-based learning by finding percentage, mean and standard deviation.

The research findings showed that the 1) multimedia learning management combined with problem-based learning management Resulting in learning achievement in mathematics on linear equations in one variable. Higher than the criteria of 75/75, statistically significant at the .05 level. 2) Learning achievement. about linear equations in one variable of Mathayomsuksa 1 students after using multimedia learning management together with problem-based learning management 3) Satisfaction, students' satisfaction toward learning mathematics was higher than before the multimedia learning management and the problem-based learning management was significantly 0.5. using mixed media together with problem-based learning management at a high level

Keywords : Mathematical Achievement, One Variable Linear Equation, Problem Based Learning: PBL, Mixed Media

บทนำ (Introduction)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถ วิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเงินเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐาน ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียม กับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 1)

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7 Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

แม้ว่าคณิตศาสตร์จะเป็นวิชาที่มีความสำคัญก็ตาม แต่จากการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป.กลางอุบลมภ์” พบว่า เมื่อนำคะแนนคณิตศาสตร์จากการเรียนที่ ผ่านมาของนักเรียนแต่ละคนมาทำการวิเคราะห์ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะและคำนวณผิดพลาด ไม่เข้าใจเนื้อหา ทำแบบทดสอบไม่ดีเท่าที่ควร ไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่สามารถหาผลลัพธ์การของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวได้ เนื่องจากนักเรียนสับสนการดำเนินการแก้โจทย์ปัญหาและคำตอบแบบปกติ ชอบดำเนินการการแก้สมการแบบธรรมดาโดยไม่คำนึงว่าการแก้สมการและการแก้โจทย์ปัญหามีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่า จะดำเนินการหาคำตอบไปเลย ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป.กลางอุบลมภ์” ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากการดำเนินการหาสมการและแก้โจทย์ปัญหาส่วนใหญ่ ดังนั้น นักเรียนต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ และดำเนินแนวทางในการหาผลลัพธ์ ซึ่งครูวิชาการและครูผู้สอนคณิตศาสตร์ของโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาโดยเร่งด่วน

การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning: PBL) เป็นยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบหนึ่ง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา และการเรียนรู้อย่างมีความหมายอีกวิธีหนึ่ง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นหลักหรือจุดเริ่มต้นเพื่อกระตุ้น จูงใจ เร้าความสนใจเพื่อเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยปัญหาเป็นฐานสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้นั้น ซึ่งปัญหานั้นจะต้องเป็นปัญหาที่มาจากตัวนักเรียน เป็นปัญหาที่นักเรียนสนใจ ต้องการที่จะแสวงหาค้นคว้าหาคำตอบ และหาเหตุผลมาแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหานั้นชัดเจนจนมองเห็นแนวทางแก้ไข ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ สามารถผสมผสานความรู้เพื่อไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียน ที่เริ่มต้นจากปัญหาหรือสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และมี ความสำคัญต่อนักเรียน ตัวปัญหาจะเป็นตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนา ทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการ แก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนในด้านทักษะและ

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

กระบวนการเรียนรู้และพัฒนา นักเรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งนักเรียนจะได้ฝึกฝน การสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยผ่าน กระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาใหญ่ต่อนักเรียน (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 1; อ้างถึงใน กัญจน์วิภา ไบกุหลาบ, 2562)

การใช้สื่อการเรียนการสอนหลายชนิดในการสอนแต่ละคาบโดยให้สัมพันธ์กัน เป็นไป อย่างมีระบบในรูปของสื่อประสมจะเป็นผลดีกว่าการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงแต่อย่างเดียว ซึ่ง สอดคล้องกับคำกล่าวของ (สุลักขณา คุ่มทรัพย์, 2555; อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2521 : 29)

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว ครูจะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นการ พัฒนาระบวนการคิดของนักเรียนแล้วยังต้องคำนึงถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อการ เรียนอีกด้วย นั่นคือ การที่นักเรียนมี ความรู้สึกพึงพอใจ หรือชอบการเรียนรู้ในรายวิชานั้น จะทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานั้นดีตามมาด้วย ใน ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนมีวิธีการ สอนที่หลากหลาย แต่ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา เพื่อให้การจัดการ เรียนรู้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมากที่สุดการเรียนรู้แบบปัญหาที่นักเรียนสนใจ ต้องการที่จะ แสวงหา ค้นคว้าหาคำตอบ และหาเหตุผลมาแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหานั้นชัดเจนจนมองเห็นแนว ทางแก้ไข ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ สามารถผสมผสานความรู้เพื่อไปประยุกต์ใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ ที่สำคัญ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะส่งเสริมการเรียนรู้อย่าง กระตือรือร้นของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เป็นกระบวนการ จัดการเรียน ที่เริ่มต้นจากปัญหาหรือสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงาน กลุ่ม สำหรับการการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมืออีกรูปแบบ หนึ่ง ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนนอกเป็นกลุ่มเพื่อทำงาน ร่วมกัน กลุ่มละ 4-5 คน โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ แล้ว ทำการทดสอบ ความรู้โดยใช้เกมการแข่งขัน นำคะแนนที่ได้จากการแข่งขันนำมารวมเป็น คะแนนของทีม ทีมที่ได้คะแนนรวมสูงสุด จะได้รับรางวัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 1)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป.กลางอุบลรัตน์” อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ทั้งนี้

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement

on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7

Students. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

ผู้วิจัยหวังว่าหากมีการนำกิจกรรมแบบสื่อประสมไปใช้ในการสอน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ก็จะทำให้การเรียนรู้ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวมีความเป็นรูปธรรม และผู้เรียนมีความเข้าใจ เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครู และกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นพื้นฐานความรู้ สำหรับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งยังเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับเนื้อหาอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสมรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสม
ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหา
เป็นฐาน

- ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา
- ขั้นที่ 2 ขั้นระดมสมอง
- ขั้นที่ 3 ขั้นค้นคว้า
- ขั้นที่ 4 ขั้นรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปผล
- ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอ

ตัวแปรตาม

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป. กลางอุปลัมภ์” อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 127 คน (โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป.กลางอุปลัมภ์”, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านนาคูพัฒนา “กรป. กลางอุปลัมภ์” อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ร่วมกับปัญหาเป็นฐาน จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง มีคุณภาพของแผนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีกระบวนการสร้างศึกษาเอกสาร

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7 Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อประสมโดยใช้โปรแกรม kahoot เข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังจัดการเรียนการสอนโดยใช้เก็บคะแนนระหว่างหลังการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำแผนการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ แล้วนำแผนที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ซึ่งมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

แผนภาพที่ 1 สื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ความหมายของตัวแปรและนิพจน์พีชคณิต

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสื่อประสมร่วมกับปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างไปหาค่าความยากง่ายค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ซึ่งตั้งแต่ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.25 - 0.79 ค่าอำนาจจำแนก 0.29 - 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสื่อประสมร่วมกับปัญหาเป็นฐาน 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือกับโรงเรียนนาคูพัฒนาพัฒนา “กรป. กลางอุปถัมภ์” ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาของการ วิจัยครั้งนี้
2. ก่อนการจัดการเรียนรู้ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว แบบปรนัย 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับนักเรียนที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย แล้วบันทึกคะแนนที่ได้จากการทดลองครั้งนี้เป็นคะแนนก่อนเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทดสอบด้วยตนเอง
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนแบบปัญหาเป็นฐาน โดยใช้เวลาการสอน 8 คาบ คาบละ 50 นาที
4. เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนแบบปัญหาเป็นฐาน ครบแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์แล้วบันทึกคะแนน
5. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์แล้วบันทึกคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้วิเคราะห์วิธีทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์กับเกณฑ์ร้อยละ 75/75 โดยใช้สถิติ t-test (One samples)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Dependent samples)
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียน

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7

Students. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิจัย (Research Results)

1. เพื่อสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ก. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เป็นนวัตกรรมที่คิดค้นโดยทีมวิจัยคณิตศาสตร์ เพื่อใช้ในการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ซึ่งการสอนแบบใช้สื่อประสมร่วมกับปัญหาเป็นฐาน สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องสมการเชิงเส้น ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่กำหนดทุกข้อ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงโดยการสังเกตจากการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนและชิ้นงานของนักเรียนนำมาเชื่อมโยงกับความคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถมองความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ได้ชัดเจน

ข. ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ เปรียบเทียบ E_1 และ E_2 ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนรวมแบบฝึกหัดระหว่าง การจัดการเรียนรู้ (40 คะแนน)	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (20 คะแนน)
30	1,778	753
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	83.2	75.6
$E_1/E_2 = 83.2/75.6$		

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 พบว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.2/75.6 ตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ เมื่อคิดจากการทำเป็น ทดสอบย่อยและแบบทดสอบหลังเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน และหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการนำคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน มาหาความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test ดังตารางต่อไปนี้)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หนึ่งกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบ (t-test for One Sample)

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	t-test	sig
ก่อนเรียน	30	4.9	2.13	19.43	.00
หลังเรียน	30	15.98	3.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้อย่าง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด 30 คน โดยคะแนนหลังจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 15.98, S.D. = 3.45) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.9, S.D. = 2.13) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการ

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement

on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7

Students. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนเรียนรู้หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนมีผลการเรียนรู้ในเรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การศึกษาความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เป็นการวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนโดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

ตารางที่ 3 แสดงผลรวมการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ด้านการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน	4.67	0.58	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน	5.00	0.00	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน	4.67	0.58	มาก
ภาพรวมทั้งหมด	4.91	0.29	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผลความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องการบวกและการลบจำนวนเต็ม ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.91 จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.2 / 75.6 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดจากการทำใบงานระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.6 และเมื่อทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 75.6 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน ซึ่งทุกขั้นตอนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและได้มีการปรับปรุงแก้ไขจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ จึงทำให้เมื่อทำการทดลองแล้วทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กตติญา กลิ่นเกษร (2563) การทำการวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสริมด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 63ที่ได้รับการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสริมด้วย กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 9.33 คิดเป็นร้อยละ 46.67 และคะแนน เฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.27 คิดเป็นร้อยละ 86.33 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คะแนน ทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย พบว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.98 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มี

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement

on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7

Students. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.98 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างเป็นระบบวิธีการที่ เหมาะสมโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรคู่มือครู และเนื้อหาวิชา ตลอดจนหลักการสร้างการจัดการ เรียนรู้แบบสื่อประสมร่วมกับแบบปัญหาเป็นฐาน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางและได้ผ่านการตรวจสอบ และ ประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้การจัดการ เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองและผู้เรียนจะได้สืบค้นความรู้และทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและชี้แนะ การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน นั้นจะมุ่งเน้นการ สร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ตามทักษะความรู้ความสามารถทางการเรียนของแต่ละคน และเป็นลักษณะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกชั้นเรียนอย่างอิสระทั้งด้านความคิดและวิธีปฏิบัติ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสื่อประสม ร่วมกับแบบปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งมีสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการ เรียนรู้ มีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น โดยที่ไม่ต้องมานั่งฟังการบรรยายของผู้สอนหน้า ชั้นเรียน แต่ได้ทบทวนความรู้ในรูปแบบที่มีความสนุกสนานมากขึ้น โดยผู้เรียนบางส่วนให้ความ คิดเห็นว่าเป็น การเปิดโอกาสให้ได้แสดงศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ทำให้ได้ตระหนักถึงเนื้อหาที่ กำลังเรียน มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล โพธิ์ชื่น และศรียรรณ วณิชวัฒนารชัย (2557) ผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร หลังการ จัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดการ เรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกตติยา กลิ่นเกษร (2563) การทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสริมด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ 63 ที่ได้รับการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานเสริมด้วย กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 9.33 คิดเป็น ร้อยละ 46.67 และคะแนน เฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.27 คิดเป็นร้อยละ 86.33 นักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธ์ศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.97 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.14 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจดีต่อการเรียนรู้วิชา คณิตศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของมะลิสา หนูไธสง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เรื่องทัศนคติ และเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการศึกษาคนควาปรากฏดังนี้ นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทัศนคติและเศษส่วน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมและรายดานอยู่ในระดับมากที่สุด และกิตติศักดิ์ ใจ อ่อน และกตัญญูตา บางโท ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพบว่า แบบสอบถามความพึง พอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละวงจรปฏิบัติการ นั้นนักศึกษา มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น โดยนักศึกษา มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =15.50, S.D. = 1.31) 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.33)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับข้อมูลการเรียนรู้การสอนที่ส่งให้ผู้เรียน โดยเป็นข้อมูลที่ชัดเจน กระชับ และครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่น่าเบื่อในการเรียนรู้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีสื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สื่อที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงควรมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปร หรือปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเรียนรู้ โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เช่น ความคงทนทางการเรียนรู้ เพื่อจะนำมาพัฒนารูปแบบการสอนให้เหมาะสมที่สุด

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัญจน์วิภา ไบกุหลาบ. (2562). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- จุฑาทิพย์ เรืองงาม, แสงเดือน เจริญนิม, พินดา วราสุนันท์, กนิษฐา เขาว์วัฒนกุล และวิทยา ชิมเจริญ. (2562). การพัฒนาสื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์. 3(2) : 30-42.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติและการวิจัย. อมรการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2554). วิจัยการเรียนการสอน. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). การสร้างและพัฒนาและทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิศรา อ้นเกษ และวิเชียร อ่างโสดิสกุล. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21(2) : 285-296.

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

วิชุดา วงศ์เจริญ. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สมนึก ภัททิยธนี. (2555). การวัดผลการศึกษา. กอสนธิ : ประสานการพิมพ์.

Rohendi, D., Septian, S. and Sutarno, H. (2017). The Use of Geometry Learning Media Based on Augmented Reality for Junior High School Students. **IOP Conference Series: Materials Science and Engineering**, Volume 306, 2nd International Conference on Innovation in Engineering and Vocational Education. 25–26 October 2017, Manado, Indonesia. DOI 10.1088/1757-899X/306/1/012029

W. Alex Edmonds and Tom D. Kennedy Kennedy. (2013). **An Applied Guide to Research Designs: Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods**. Sage Publications

Wen Lin-Ya, Lung Tseng-Chih and Jui Chiang-Po. (2017). The Effect of Blended Learning in Mathematics Course. **EURASIA Journal of Mathematics Science and Technology Education**. 13(3) :741-770; DOI 10.12973/eurasia.2017.00641a

Citation : Wrenchum, S., Khansila, P. and Tienyuttakul, S. (2023). Development of Mathematical Achievement on Linear Equations in One Variable Using Multimedia and Problem-Based Learning for Grade 7 Students. **Journal of Academic Surindra Rajabhat**. 1(6) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

Citation : ศรีัญญา เวินชุม, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้สื่อประสมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.36>

แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน
อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันทนา ตำบลตาเมียง
อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

Guidelines for Expanding the Performance of the Pun Dee
Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban
Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak
District Surin Province

พยอม หาญนีก^{1*} จันทิทธิพงษ์ แกรรัมย์² และชุตติชัย ไชยศรี³
Phayom Hannuke^{1*}, Jantip Khakram² and Chutichai Chaisree³

Received : March 8, 2023; Revised : April 27, 2023; Accepted : May 1, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและสภาพโดยทั่วไปและแนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัย” ของโรงเรียนบ้านหนองคันทนา ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เลือกแบบเจาะจง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ประชาชนในชุมชนบ้านหนองคันทนา ตัวแทนหน่วยทหารพันธุ์ดี ร.23 พัน 1,3,4 ผู้นำชุมชนบ้านหนองคันทนา หมู่ที่ 5 ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบ

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Students of Political Science Program in Political Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Phy65za@gmail.com

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

บันทึกการการประชุมสนทนา และการประชุมสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาพรรณนา รายละเอียด ดีความ และอธิบายความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) บริบทและสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนบ้านหนองคันนา เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อที่ทั้งหมด 42 ไร่ 48.1 ตารางวา มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองคันนา หมู่ที่ 5 บ้านโนนมะยาง หมู่ที่ 6 บ้านหนองคันนาสามัคคี หมู่ที่ 8 และบ้านเกษตรสมบูรณ์ หมู่ที่ 11 มีบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 29 คน แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ข้าราชการครู 23 คน พนักงานราชการ 3 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน มีนักเรียนมีทั้งหมด 517 คน แบ่งเป็น ชาย 256 คน และหญิง 261 คน ความต้องการของโรงเรียนด้านส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การยกระดับคุณภาพชีวิตของครูและนักเรียน 2) แนวทางการขยายผลของโครงการชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัย ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ทหารพันธุ์ดี ร.23 พัน.1,3,4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปทุมภัฏเกษตรอินทรีย์ปราสาทตาเมือน เกษตรอำเภอพนมดงรัก องค์การบริหารส่วนตำบลตาเมียง สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองคันนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ชุมชนบ้านหนองคันนา ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองคันนา จากการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและขยายผลโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย"

คำสำคัญ (Keywords) : พระราชดำริ, การปลูกพืชผัก, ทหารพันธุ์ดี, แนวทางการพัฒนา

Abstract

The purpose of this research is to study the context of Bannongkhanna School and to study the extension of “Happy Community, Safe Food” (Smart Soldiers Strong Army)’s results. This research is qualitative research, which has the research sample participants are Bannongkhanna School’s director, teachers, students, selected soldiers from Smart Soldiers Strong Army’s project, Moo 5 Village headman and Bannongkhanna’s villagers. The number of the participants is 100 in this research. The method of this research is structured questionnaire. The questionnaire is given to the

Citation : พยอม หาญนึก, จันทฤทธิ์ แกร่มย์ และชุติชัย ไชยศรี. (2566). แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหาร

พันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

participant and then collected by the researchers to analyze and interpret the data. Then later expand and present the results of the research

The research found that 1) Bannongkhanna School operates from kindergarten to Middle school. The school area's area covers 42 Rai 48.1 Square wah. There are four service area which are Moo 5 Bannongkhanna, Moo 6 Bannongmayang, Moo 8 Bannongkhanasammakee and Moo 11 Bankasetsomboon. There are 29 education personnel in the school: 1 director, 1 deputy director, 23 government teachers and 3 government employees. There are 517 students in Bannongkhanna School, 256 boys and 261 girls. The school aims to use the sufficient economy to teach the students encourage students to spend their free times wisely and upgrading lives of teachers and students. 2) The extension of "Happy Community, Safe Food" (Smart Soldiers Strong Army)'s results, the project was cooperated with the 23rd infantry, Prasat Tamuan community enterprise, Panomdongrak District Agriculture Office, Tamiang Subdistrict Administrative organization, Faculty of Humanities and Social Sciences Surin Rajaphat University. There is an observational study at 26th Fort SOMDEJCHAOPHRAYAMAHAKASATSUEK, Burrirum. Also, there is an internship at the school for the researcher to demonstrate the safe plantation, how to make fertilizer and giving the royal vegetable's seeds to school and the community.

Keywords : King's Speech, Plantation, Smart Soldiers Strong Army, Development Guidelines

บทนำ (Introduction)

โครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2559 โดยสมเด็จพระชนนีสิริราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิชัยพัฒนาพร้อมกับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ร่วมกับมณฑลทหารบกที่ 26 ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จ.บุรีรัมย์ จัดตั้งโครงการทหารพันธุ์ดีขึ้น เพื่อให้กำลังพลของกองทัพบกมีความรู้ความสามารถในการปลูกผักปลอดภัยรวมทั้งเป็น

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the

Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang

Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) :

19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

พืชผักที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในการที่จะนำมาบริโภคและลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของกำลังพลแต่ถ้าเหลือจากการนำไปบริโภคแล้วก็นำไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้เสริมให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2566)

บ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุรินทร์ ได้เข้าร่วมโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" เมื่อปี พ.ศ. 2562 ได้รับเมล็ดพันธุ์ผักพระราชทาน โดยมูลนิธิชัยพัฒนา เจ้าหน้าที่ทหารพันธุ์ดี ที่เข้าไปอบรมเกี่ยวกับการปลูกพืชผักที่ปลอดภัยและการทำปุ๋ยหมักที่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดเชียงราย ได้เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชผักที่ปลอดภัยและสาธิตการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักจากหน่อกล้วยและได้พาชาวบ้านในชุมชนและนักเรียนไปศึกษาดูงานที่โครงการทหารพันธุ์ดี (ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชวิทยาสังคม) จังหวัดบุรีรัมย์ และใน ปี พ.ศ. 2562 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้มีโครงการยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น 20 ปี เข้ามาในชุมชนบ้านหนองคันนาเป็นโครงการต่อเนื่องมาจนถึงปี 2565 เช่น โครงการต้นกล้าอาสาเรียนรู้ภูมิปัญญาวิถีเกษตรพอเพียงวิถีพอ (https://www.youtube.com/watch?v=TyOyhPcZnVU) โครงการบ้านหม่อม พืชผักสวนครัวรั้วกินได้ 9+10 ครัวเรือนต้นแบบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลอีก 10 ครัวเรือน โดยการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองคันนา พัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอมโนรมย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและจิตอาสา การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนทำให้ชุมชนมีความสามัคคีทำให้บ้านเรือนน่าอยู่มีพืชผักที่ปลอดภัยไว้รับประทานเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้นเพื่อเป็นการขยายผลที่ต่อเนื่อง และชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้เรียนรู้และสู่การปฏิบัติร่วมกันและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ 9 โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในพื้นที่และลดการพึ่งพาจากภายนอก ก่อให้เกิดความเอื้อเฟื้อต่อกันในชุมชน

เพื่อการขยายผลของโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการศึกษาบริบทและสภาพทั่วไป แนวทางและวิธีการขยายผลโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ด้วยความร่วมมือร่วมใจกับเครือข่ายประชาชนชุมชนบ้านหนองคันนา เพื่อสร้างพื้นฐานให้กับคนในชุมชนและโรงเรียน ให้พออยู่พอกินแบ่งปันและยังเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกต่อได้อีก ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อไป

Citation : พยอม หาญนึก, จันทฤทธิ์ แกรรัมย์ และชุดิไซ ไชยศรี. (2566). แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหาร

พันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุรินทร์.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 19-30; DOI : https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาบริบทและสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนบ้านหนองคันนา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย” ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำเสนอแนวทางการขยายผลสู่โรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์ และชุมชนอื่นบริเวณใกล้เคียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้
 - 1.1 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์
 - 1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์
 - 1.3 ประชาชนในชุมชนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์
 - 1.4 ตัวแทนทหารพันธุ์ดี ร.23 พัน 1,3,4
 - 1.5 ผู้นำชุมชนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์
2. เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure in-Depth Interview) หรือแบบบันทึกการประจักษ์สนทนาสำหรับผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม และบันทึกการประจักษ์จากการให้ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมและคน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussing) โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการ ควบคุมการประชุมและตั้งคำถาม ไปยังผู้เข้าร่วมการประชุมได้สนทนาให้ความคิดเห็น

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the

Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบบันทึกรายการประชุมสนทนา และนำข้อมูลที่ได้ จากการประชุมสนทนากลุ่มนั้นวิเคราะห์เนื้อหาพรรณนารายละเอียด ดีความ และอธิบายความ โดยใช้วิธีอุปนัย (Analysis Induction) พร้อมกับการจัดทำรายการกลุ่มข้อสนเทศ (Text Grouping) ประกอบศึกษาแนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัย” ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยอาศัยหลักการเหตุผลลำดับความสัมพันธ์การเกิดก่อน หลัง (Birth Order)

ผลการวิจัย (Research Results)

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัย” ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) บริบทและสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า โรงเรียนเปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อที่ทั้งหมด 42 ไร่ 48.1 ตารางวา มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองคันนา หมู่ที่ 5 บ้านโนนมะยาง หมู่ที่ 6 บ้านหนองคันนาสามัคคีหมู่ที่ 8 และบ้านเกษตรสมบูรณ์ หมู่ที่ 11 มีบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 29 คน แบ่งเป็น ผอ. 1 คนรองผอ. 1 คนข้าราชการครู 23 คนพนักงานราชการ 3 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คนมีนักเรียนทั้งหมด 517 คนแบ่งเป็นชาย 256 คน หญิง 261 คน ความต้องการของโรงเรียนบ้านหนองคันนาในด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หลังเลิกเรียน ส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตของครูและนักเรียนเพื่อจะได้ทานผักที่ปลอดภัยและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เกษตรอำเภอมดรักกรมพัฒนาที่ดินจังหวัดสุรินทร์วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ปราสาทตาเมือน หน่วยทหารพันธุ์ดี ร. 23. พัน 1,3,4 รพ.สต.บ้านหนองคันนา ทำให้โรงเรียนบ้านหนองคันนามีผักที่ปลอดภัยไว้รับประทานและมีการเลี้ยงปลาเลี้ยงไก่ไข่เพื่อประกอบอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียน

2) แนวทางการขยายผลของโครงการทหารพันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย” พบว่า ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ทหารพันธุ์ดี ร.23 พัน.1,3,4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปุ๋ย

Citation : พยอม หาญนึก, จันทฤทธิ์ แกรรัมย์ และชุดิไชย ไชยศรี. (2566). แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหาร

พันธุ์ดี “ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย” ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

หมักเกษตรอินทรีย์ปราศาทาเมื่อ เกษตรอำเภอมดรัก องค์การบริหารส่วนตำบลตาเมียง สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองคันนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ชุมชนบ้านหนองคันนา ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองคันนา จากการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและขยายผลโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" อีกทั้งโรงเรียนบ้านหนองคันนาร่วมกับชุมชน โดยการพาชาวบ้านในชุมชนบ้านหนองคันนาและนักเรียนไปศึกษาดูงานอบรมให้ความรู้แล้วนำมาลงมือปฏิบัติจริงผลผลิตที่ได้ นำไปบริโภคและแบ่งปันเหลือจากนั้นนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับครัวเรือนบางส่วนเก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกและขยายผลซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีว่า “ช่วยพัฒนาของเรา มีจุดมุ่งหมายในเรื่องการทำให้คุณภาพชีวิต ของประชาชนดีขึ้น ทั้งในด้านความเป็นอยู่ การอาชีพและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ส่วนสำคัญของเราคือการเกษตร ปัจจัยสำคัญของการเกษตร นอกจากจะเป็นเรื่องน้ำและดินแล้ว การมีพันธุ์พืชที่ดีให้กับเกษตรกรปลูกเป็นเรื่องที่สำคัญมาก อีกอย่างหนึ่งคือการที่ตนเองจัดการเอง ทำให้เราได้ศึกษาวิธีการว่าพันธุ์ต่าง ๆ นอกจากจะทำให้มีปริมาณมากขึ้นแล้ว คุณภาพที่จะเหมาะสมในแต่ละแห่งจะอย่างไร เพราะถ้าเราทำเองจะทราบตรงไหน ต้องทำอะไร เป็นความรู้ของพวกเราทุกคนด้วย”

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยนำเอาประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) บริบทและสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนบ้านหนองคันนา พบว่า เปิดการสอนระดับอนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 3 มีเนื้อที่ทั้งหมด 42 ไร่ 48.1 ตารางวา มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองคันนา หมู่ที่ 5 บ้านโนนมะยาง หมู่ที่ 6 บ้านหนองคันนาสามัคคี หมู่ที่ 8 และบ้านเกษตรสมบูรณ์ หมู่ที่ 11 มีบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 29 คน ผอ. 1 คน รองผอ. 1 คน ข้าราชการครู 23 คน พนักงานราชการ 3 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน มีนักเรียนทั้งหมด 517 คน แบ่งเป็นชาย 256 คน หญิง 261 คน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนบ้านหนองคันนาทั้งในด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the

Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) :

19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

ชาเสน และสุมิตรชา ชาเสน (2564 : 496-498) พบว่า เด็กนักเรียนและคณะครูได้เล็งเห็นความสำคัญของการปลูกผักที่ปลอดภัยไว้รับประทานเองและสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กสามารถพึ่งพาตัวเองได้และยังนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในครอบครัวสร้างความภูมิใจให้กับครูและนักเรียนที่ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลาในการทำการเกษตรที่โรงเรียน

2) แนวทางการขยายผลของโครงการชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัย พบว่า ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ทหารพันธุ์ดี ร.23 พัน.1,3,4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปทุมหมักเกษตรอินทรีย์ ปราสาทตาเมือน เกษตรอำเภอมณฑรัก องค์การบริหารส่วนตำบลตาเมียง สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองคันนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ชุมชนบ้านหนองคันนา ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองคันนา จากการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและขยายผลโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" สอดคล้องกับพระราชดำริของ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (<https://fb.watch/iAMlAvCy/>) ทรงติดตามทอดพระเนตรผลการดำเนินงาน โครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2564 (ชมออนไลน์) ณ บ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมณฑรัก จังหวัดสุรินทร์ ทรงติดตามครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2562 จำนวน 5 ครัวเรือน เช่น 1. นางทวี สาคเรศ ปัจจุบันนายกิตติศักดิ์ ชะรัรัมย์ เป็นผู้ดำเนินการแทน 2. นายวีระชัย แวกรัมย์ 3. นางพยอม หาญนิก 4. นางจำปี โภคทรัพย์ และ 5. นางสาวสุลาวัลย์ โคตรบุปผา และทรงพระราชทานเมล็ดพันธุ์ผัก เป็ด ไก่และกบ ให้แก่ประชาชนชาวบ้านหนองคันนาและโรงเรียนบ้านหนองคันนาเพื่อนำไปปลูกและขยายผลต่อไป ดังพระราชดำรัสที่ว่าบริบทบ้านหนองคันนา เหมาะแก่การปลูกพืชผักและเลี้ยงสัตว์ นำผลผลิตที่ได้มาบริโภคไม่ต้องซื้อจากตลาด ทำให้มีความมั่นคงทางอาหาร ให้พึ่งพาตัวเองขอให้ขยันและลงมือทำเอง จากปี 2562 โรงเรียนบ้านหนองคันนา ได้เข้าร่วมโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" จากการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทำการขยายผลจากชุมชนสู่โรงเรียนบ้านหนองคันนา จนถึงปัจจุบันทำให้โรงเรียนมีพืชผักที่ปลอดภัยไว้รับประทานที่เหลือยังนำกลับไปรับประทานที่บ้านและแบ่งปันให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านหนองคันนา และบริบทในโรงเรียนสวยงามด้วยพืชผัก นักเรียนมีความสนใจในการปลูกผักมากขึ้นที่เกิดจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงเกิดความภูมิใจในการลงมือปลูกเองและรับประทานเองที่เหลือแบ่งกลับไปทานที่บ้านและยังนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับครอบครัวของตนเองและยังขยาย

ผลไปสู่ชุมชนใกล้เคียง ทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมส่งเสริมและเผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ"ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย"ได้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 โครงการชุมชนเบิกบานอาหารปลอดภัยโรงเรียนบ้านหนองคันนา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง การบริโภคผักที่ปลอดภัย

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the

Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) :

19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

1.2 ควรให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ส.อบต. ผอ.รพ.สต. ทหารพันธุ์ดี ครู นักเรียน และชาวบ้านในชุมชน พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการร่วมกันเพื่อจะได้เข้าใจและเข้าใจถึงความต้องการของชุมชนที่แท้จริง

1.3 สร้างความรู้ความเข้าใจและถอดบทเรียนในการปลูกพืชผักการศึกษาริบทและการขยายผล นำมาวิเคราะห์และต่อยอดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

ชลันดา จำปาทอง, อธิมาตร เพิ่มพูน และวันชัย สุขตาม. (2565). แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นพลเมืองคุณภาพของชุมชนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 6(1) : 15-26.

ชมนาด พจนามาตร์, สมบูรณ์ จัยวัฒน์, สงกรานต์ ก้อนแก้ว และนงลักษณ์ จันทรแก้ว. (2555). การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการจัดการหมู่บ้านอาหารปลอดภัย. *พยาบาลสาร*. 39(1) : 35-45.

สุรพล ชาเสน และสุมิตา ชาเสน. (2564). บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองตามแบบนวนวิถีประชาธิปไตยในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นภายใต้นโยบายประชารัฐ: กรณีศึกษาชุมชนดงฟ้าห่วน บ้านหนองมะนาว หมู่ที่ 7 เทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสาร มจร อุบลประทีป*. 6(3) : 496-498.

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ. (2016). *The Chaipattana Foundation*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.Chaipat.or.th. สืบค้น 27 มกราคม 2566.

หน่วยเฉพาะกิจทหารพรานที่ 26. (2566). การดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.facebook.com/pran26taskforce/videos/>. สืบค้น 3 มีนาคม 2566.

Citation : พยอม หาญนึก, จันทรีพิทย์ แก้วรัมย์ และชุดิไชย ไชยศรี. (2566). แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหาร

พันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2566). **ข่าวประชาสัมพันธ์ภารกิจรับเสด็จ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.rdpb.go.th/th/News/Royal-Activities-c87/>. สืบค้น 27 มกราคม 2566.

วันชัย สุขตาม. (2562). **"ต้นกล้าอาสา" โครงการราชภัฏจิตอาสา มรภ.สุรินทร์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=TyOyhPcZnVU>. สืบค้น 27 มกราคม 2566.

Citation : Hannuke, P., Khakram, J. and Chaisree, C. (2023). Guidelines for Expanding the Performance of the

Pun Dee Military Project "The Joyful Community Food Safety" of Ban Nong Khanna School, Tamiang Subdistrict, Phanom Dong Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) :

19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

Citation : พยอมน หาญนีก, จันทรีทิพย์ แวกรัมย์ และชุติชัย ไชยศรี. (2566). แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการทหาร

พันธุ์ดี "ชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย" ของโรงเรียนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุรินทร์.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 19-30; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.37>

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบ
ของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้
(5E)

Improving Grade 8 Students' Mathematics Achievement on
Factoring Quadratic Polynomials Through 5E Cycle Learning
Model

สุภาภรณ์ คำวารี^{1*} ปวีณา ขันศิริลา² และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล³
Supakan Khamwari^{1*}, Paweena Khansila² and Suwannawat Thienyutthakul³

Received : March 12, 2023; Revised : April 6, 2023; Accepted : April 19, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้กับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์; Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : supakan.kha@ksu.ac.th

Citation : Khamwari, S., Khansila, P. and Thienyutthakul, S. (2023). Improving Grade 8 Students' Mathematics

Achievement on Factoring Quadratic Polynomials Through 5E Cycle Learning Model. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.38>

ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และสถิติทดสอบที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

คำสำคัญ (Keywords) : ผลสัมฤทธิ์, การแยกตัวประกอบพหุนาม, ความพึงพอใจ, การเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้

Abstract

This research aims to 1) compare learning achievements in mathematics on factoring quadratic polynomials of grade 8 students before and after learning management through 5E cycle learning model, 2) develop learning achievements in mathematics on factoring quadratic polynomials of grade 8 students through knowledge-earning method with the 70% criteria, and 3) study the student's satisfaction with learning through 5E cycle learning model on factoring quadratic polynomials. The samples used in this study were 30 students in the second semester of the 2022 academic year at Huai Phueng Phitthaya School, Huai Phueng District, Kalasin Province, selected using cluster random sampling. The research tools were the learning management plan using the 5E cycle learning model, the learning achievement test, and the satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test. The results showed that 1) the learning achievement in mathematics using the 5E cycle learning model after learning was higher than before learning at the statistical significance level of .05. 2) The learning achievement in mathematics after receiving the learning activities using the 5E cycle learning model was higher than the criterion of 70 percent with a

Citation : สุกกาญจน์ คำวาทิ, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E).

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.38>

statistical significance at the.05 level. 3) Student satisfaction was at the highest level, with an average of 4.58 and a standard deviation of 0.56.

Keywords : Achievement, Factoring Quadratic Polynomials, Satisfaction, 5E Cycle Learning Model

บทนำ (Introduction)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ ดังนั้นคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เท่าเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ต้องปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยให้ทันเหตุการณ์ ในปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิต ทำให้ครูผู้จัดการเรียนการสอนได้หลากหลายมากขึ้น วิธีการสอนที่หลากหลาย

การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีจุดเด่น คือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เป็นการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติได้ฝึกคิดวิเคราะห์แยกแยะแก้ปัญหาด้วยตนเอง จนเกิดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยมีขั้นตอนในการ จัดการเรียนรู้ที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และขั้นประเมิน (Evaluation) ซึ่งเป็น กระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการเกิดการเรียนรู้ (โสธยา ไพศาลวัฒนาการณ์, 2563) ขั้นที่ 1 ครูตั้ง

คำถามกระตุ้นความสนใจเกี่ยวกับเรื่องที่นำเสนอ ขั้นที่ 2 ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยมีครูคอยช่วยเหลือ ขั้นที่ 3 ครูอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาให้นักเรียนฟังและสรุปร่วมกันในชั้นเรียน ขั้นที่ 4 ครูเชื่อมโยงความรู้เก่าสู่ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 5 ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เพื่อจะประเมินว่านักเรียนเข้าใจในเนื้อหาอย่างน้อยเพียงใด

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบข้อมูลว่า การเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนระดับชาติ ชั้นพื้นฐาน(O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีการศึกษา 2562-2564 พบว่ามีคะแนนลดลงทุกปี ดังนี้ ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ย 24.94 การศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 22.80 การศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ย 21.01 และมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับประเทศอยู่ ยังถือว่า ไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และเมื่อแยกออกตามสาระการเรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียน พบว่ามาตรฐาน การเรียนรู้ที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2564) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างไม่เป็นที่น่าพอใจ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ครูควรลดบทบาทจากการเป็นผู้แสดงตัวอย่างให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนทำตาม วิชาคณิตศาสตร์ ค่อนข้างเป็นนามธรรม เป็นเนื้อหาที่ยาก นักเรียนขาดแรงจูงใจ ไม่กล้าคิดแปลกใหม่จากสิ่งที่ครูสอน

จากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองขึ้นมา เพราะเป็นเนื้อหา ที่มีการฝึกให้การแยกตัวประกอบของพหุนาม และเป็นเนื้อหาที่ยากสำหรับผู้เรียนเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ในการเรียนการสอนได้ตรงจุด และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของครูผู้สอน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

Citation : สุกกาญจน์ คำวาทย์, ปวีณา ชันธศิลา และสุวรรณ์วัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E).

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.38>

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประเภทของวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental design) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pre-test Post-test Design) (ล้วนสายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pre-test Post-test Design) แบบแผนการวิจัย

Group	Pretest	Treatment	Posttest
1	O_1	x	O_2
1	แทน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย		
O_1	แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre - test)		
x	แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)		
O_2	แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Post - test)		

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยในประเด็นหัวข้อต่อไปนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 3 ห้อง จำนวน 84 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2563)

Citation : Khamwari, S., Khansila, P. and Thienyutthakul, S. (2023). Improving Grade 8 Students' Mathematics

Achievement on Factoring Quadratic Polynomials Through 5E Cycle Learning Model. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.38>

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการสอน 9 คาบ โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัดวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.69 ถึง 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.69 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 1.00 มีความเชื่อมั่น 0.87

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขอความร่วมมือกับโรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้

5.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมแบบโดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.3 ก่อนการจัดการเรียนรู้ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เป็นแบบปรนัย 20 ข้อ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

Citation : สุกกาญจน์ คำวารี, ปวีณา ชันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E).

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.38>

5.4 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) โดยใช้เวลาการสอน 9 คาบ คาบละ 60 นาที

5.5 เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ครบแล้วทำการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง แล้วบันทึกคะแนน

5.6 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง บันทึกคะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้วิเคราะห์วิธีทางสถิติเพื่อตรวจสอบ สมมติฐานต่อไป

5.7 วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบ ของ พหุนามดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหา ความรู้ (5E) โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Dependent Sample)

6.2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุ นามดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ด้วยการทดสอบค่าที่ t-test for One Sample

6.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	20	6.77	2.57	24.26*	.00
หลังเรียน	30	20	17.03	1.77		

*ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) โดยใช้สถิติทดสอบที่ t-test (Dependent Sample) พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.03 คะแนนและคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.77 คะแนน แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง หลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	t	p
หลังเรียน	30	20	17.03	1.77	85.16	9.38*	.00

*ระดับนัยสำคัญที่ .05

Citation : สุกกาญจน์ คำวาทย์, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E).

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.38>

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.16 ของคะแนนเต็ม แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้	4.71	0.44	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E)	4.45	0.67	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน	4.58	0.58	มากที่สุด
ผลรวม	4.58	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) , ($\bar{x} = 4.58$) และ ($\bar{x} = 4.45$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($S.D. = 0.56$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้ โดยการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ มีโอกาสถามตอบ หรือแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก สร้างความมั่นใจในตัวเอง สนุกเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการสอน สนใจและกระตือรือร้นในการเรียนและนำไปสู่การหาคำตอบที่ต้องการ ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้มีการผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างเป็นระบบวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และเนื้อหาวิชา ตลอดจนหลักการสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) และได้ผ่านประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา ด่วงนาค (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขันติ แสนทวีสุข และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ ทศนิยม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ แบบ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง การบวก การลบ การคูณ ทศนิยม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รักเกียรติ รักษ์อุดมการณ์ และนฤมล ศักดิ์ปกรณกานต์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น (5E) ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแผน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง หลังได้รับการจัด

Citation : สุกกาญจน์ คำวาทย์, ปวีณา ขันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสอง ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E).

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 31-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.38>

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อมูล ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่สู่ความเก่า โดยครูคอยช่วยเหลือ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตลอดเวลา ชวีศา สุริยะงาม (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้คิดเป็นร้อยละ 81.11 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิวัฒน์ นาวารัตน์ และคณะ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ที่มีต่อทักษะการเชื่อมโยง และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) เรื่อง ความน่าจะเป็น สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ รักษ์เกียรติ รักษ์อุดมการณ์ และนฤมล ศักดิ์ปกรณกานต์ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น (5E) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแผน สูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.58 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.56 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหา

ความรู้ (5E) เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองและได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ สุภาภรณ์ อ้วนอง, กฤษณะ โสขุมมา, และ สมวงษ์ แผลงประสพโชค (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ที่ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์เรื่อง พีระมิด กรวย และทรงกลม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พีระมิด กรวย และทรงกลม จาก การเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{x}$ = 4.48, $S.D.$ = 0.72) จิตรา คำบาล (2562) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และพัฒนา (5Es+D) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด และ สุชาติพิทย์ นิลฉิม และนภาภรณ์ ธัญญา (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฝ่ายมัธยมศึกษา) ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, $S.D.$ = .49)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล สภาพความพร้อม ทางร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และความรู้เดิมแต่ละบุคคล

1.2 ก่อนการใช้วิธีการจัดเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ครูผู้สอนควรศึกษาหารายละเอียดในแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจ เพื่อจะได้จัดการเรียนรู้แบบมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไปใช้กับเนื้อหา และระดับชั้นอื่น ๆ ในรายวิชาคณิตศาสตร์

2.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับรูปแบบการสอนต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ขันธ์ แสนทวีสุข, ขาวชัย สุกใส และประสาร ไชยณรงค์. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่อง การบวก การลบ การคูณทศนิยม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **รมยสาร**. 15(2) : 184-195.
- จิตรา คำบาล. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และพัฒนา (5Es+D) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์**. 14(3) : 14-21.
- ชวศา สุริยะงาม. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. 14(2) : 73-86.
- ปนัดดา ด่วงนา. (2562). ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. **วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร**. 4(8) : 33-42.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2563). **วิจัยการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รักษ์เกียรติ รักษ์อุดมการณ์ และนฤมล ศักดิ์ปর্ণณกานต์. (2563). ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แบบ 5 ขั้น (5E). **วารสารครุศาสตร์**. 15(1) : 20-29.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐาน การศึกษาฝ่ายวัดผลและวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2564). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563** กาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์ : งานทะเบียนโรงเรียน ห้วยผึ้งพิทยา.

สุธาทิพย์ นิลฉิม และนภาพรณ ัญญา. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการ นับเบื้องต้น โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL) ร่วมกับการจัดการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้(5E) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฝ่ายมัธยมศึกษา). **วารสารภาวนาสารปริทัศน์**. 1(2) : 13-28.

สุภาภรณ์ อ้วนอง, กฤษณะ โสขุมา และสมวงษ์ แปลงประสพโชค. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้น ที่ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์เรื่อง พีระมิด กรวย และทรงกลม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**. 15(3) : 95-106.

โสธยา ไพศาลวัฒนการณ. (2563). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน 3 หน่วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัย มุกดาหาร. **นวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย**. 1(3) : 365-381.

อชิวัฒน์ นาวารัตน์, คงรัฐ นวลแปง และพรณทิพา พรหมรักษ์. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ที่มีต่อทักษะการเชื่อมโยง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 9(1) : 829-844.

รูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

Communication Style in Creating the Image of Local Political Leaders

เอกกร มีสุข^{1*} วิทยาธร ท่อแก้ว² และกานต์ บุญศิริ³

Akkorn Meesuk^{1*}, Wittayatorn Torkaew² and Karn Boonsiri³

Received : May 1, 2023; Revised : July 13, 2023; Accepted : July 14, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

ภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันโดยตรงกับภาพลักษณ์องค์กรอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้เปรียบเทียบเงาสะท้อนของกันและกันที่ส่งผลทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติ ความรู้สึก เกิดภาพจำ และแสดงออกหรือกระทำพฤติกรรมกรรมกับตัวของผู้นำทางการเมืองและองค์กรในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองนอกจากเป็นเครื่องมือในการบริหารงานแล้วยังเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นโดยอาศัยรูปแบบการสื่อสารภาพลักษณ์เพื่อนำเสนอสู่สายตาประชาชน

บทความวิชาการนี้มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นอาศัยการสื่อสารเชิงภาพลักษณ์ การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำท้องถิ่นและช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อสรุปให้เป็นรูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) รูปแบบการสื่อสาร 2) รูปแบบการสร้างภาพลักษณ์ 3) รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ และ

¹⁻³หลักสูตรนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชานิติศาสตรมหาวิทยาลัทยสุโขทัยธรรมาธิราช; Communication Innovation for Political and Local Administration, Program in Communication Arts, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : supakan.kha@ksu.ac.th

Citation : Meesuk, A., Torkaew, W. and Boonsiri, K. (2023). Communication Style in Creating the Image of Local

Political Leaders. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 45-64;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.39>

4) ช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นใช้เป็นรูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองที่ต้องผนวกกับการบริหารองค์กรและปฏิบัติหน้าที่เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ ความนิยม เชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชนในพื้นที่ และการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของตน

คำสำคัญ (Keywords) : รูปแบบการสื่อสาร, ภาพลักษณ์, ผู้นำทางการเมือง, การเมืองท้องถิ่น

Abstract

The image of local political leaders is directly interconnected with the image of the organization in a way that they cannot be separated, much like a reflection of each other. This has a significant impact on the public's perceptions, attitudes, the formation of memories, and the manifestation of behaviors towards both the political leaders and the organization in one way or another. Political communication, besides being a tool for managing work, also serves as a means to create the political image of local political leaders. They rely on visual communication formats to present themselves to the public.

This academic article focuses on the crucial topic of communication by local political leaders in building interactions between them and the local population. It explores the creation of the political image of local political leaders through visual communication, the presentation of their image, and the channels used for visual communication. The objective is to draw conclusions and includes the following elements: 1) Communication formats, 2) Image-building formats, 3) Presentation formats for the image, and 4) Channels for visual communication used by local political leaders. The aim is to provide a framework for political leaders to utilize as a communication strategy to build their political image, incorporating organizational management and responsibilities, to foster trust, popularity, loyalty, and the political stability of themselves among the local population.

Keywords : Communication Model, Building the Image, Political Leader, Local Politics

Citation : เอกกร มีสุข, วิทยาธร ท่อแก้ว และกานต์ บุญศิริ. (2566). รูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทาง

การเมืองท้องถิ่น. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 45-64; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.39>

บทนำ (Introduction)

เมื่อพูดถึง “รูปแบบการสื่อสารของผู้นำทางการเมือง” ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้อมูลข่าวสารด้านเนื้อหาสาระทางการเมืองที่จะต้องถูกถ่ายทอดออกไปอย่างกว้างๆ ด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ แบบโดยตรงหรือการส่งถึงผู้รับสารโดยตรง (face – to – face communication) และการสื่อสารมวลชน (mass media) ซึ่งไม่ว่าจะใช้รูปแบบใดในการสื่อสารทางการเมืองย่อมเกิดอิทธิพลจากการสื่อสารอันได้แก่ ทักษะ ค่านิยม และการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน

“ภาพลักษณ์” เกิดจากความนึกคิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) เกิดจากการบุคคลที่เลือกแสดงพฤติกรรมตามบทบาทเพียงตัวละครเสมือนภาพตัวแทนภายใต้หน้ากาก และการแสดงตามบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับภาพลักษณ์ทางการเมืองที่สร้างและทำให้ปรากฏเป็นภาพเหมือนตัวตนที่แท้จริง ซึ่งอาจไม่ใช่เนื้อหาของนักการเมืองผู้นั้น (Goffman, 1956 อ้างในถึง นันทพร วงษ์เชษฐา, 2564) เสรี วงษ์มณฑา (2542) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นข้อเท็จจริงบวกกับการประเมินส่วนตัวของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้และความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปปะปนกับข้อเท็จจริงซึ่งอาจแตกต่างจากสภาพความจริงก็ได้ จึงกลายเป็นภาพที่ฝังใจอยู่ในความรู้สึกนึกคิดยากที่จะเปลี่ยนแปลง และ Lewis, 2014 (อ้างในถึง นันทพร วงษ์เชษฐา, 2564 : 217) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาพลักษณ์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้นำทางการเมืองมีความต้องการให้ปัจเจกบุคคลหรือผู้รับสารมีความระลึกถึงตนในฐานะอันดับต้น ๆ จึงต้องมุ่งแสดงออกหรือเลือกนำเสนอสารผ่านกระบวนการโน้มน้าวใจ เช่น บุคลิกภาพ สไตลล์การสื่อสาร และปัจจัยอื่นๆ เพื่อให้มีผลต่อภาพลักษณ์ทางการเมืองและนำไปสู่การตัดสินใจของผู้รับสาร ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า “ภาพลักษณ์” จึงเป็นภาพสะท้อนมุมมองและภาพของบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะและแสดงตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งอาจไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงของบุคคลนั้นก็เป็นได้ โดยความสำคัญของภาพลักษณ์นั้นเป็นการสร้างความจดจำและระลึกรู้ถึงบุคคลนั้นจนทำให้เกิดความเชื่อและความคิดในเชิงบวกตามเจตนารมณ์ของภาพลักษณ์ผู้ส่งสาร

การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองมีลักษณะของการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการนำไปตีความและการตัดสินใจ ซึ่งผู้นำทางการเมืองจะกระทำการสื่อสารด้วยหลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิงภาพลักษณ์ให้เกิดความเข้าใจง่าย น่าสนใจ และเกิดความรู้สึกเชิงบวก (วัลลภ ลำพาย, 2561 : 57-58) โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างการรับรู้ สร้างค่านิยม ความน่าเชื่อถือ รวมถึงการ

สร้างอิทธิพลต่อการสนับสนุนจากประชาชนและการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของตน (Gregory & Wiechmann, 1991 อ้างในถึง อริสา เหล่าวิชา, 2556 : 58) ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าการสร้างภาพลักษณ์ของนักการเมืองไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใดๆ จึงมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับภาพลักษณ์ของตนเองและองค์กรที่ตนปฏิบัติหน้าที่และส่งผลต่อค่านิยม ความเชื่อ และความศรัทธาของประชาชน การสร้างภาพลักษณ์จึงต้องอาศัยการสื่อสารไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมายด้วยเนื้อหาที่จะต้องสร้างความเข้าใจง่ายน่าสนใจเพื่อให้เกิดการรับรู้และการตีความหมายในเชิงบวก

ผู้นำการเมืองเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความดีเฉพาะตัวของผู้นำทางการเมืองที่มาจากการได้รับเลือกตั้งทุกประเภททั้งระดับชาติและท้องถิ่นทุกตำแหน่ง โดยหลักจะต้องเป็นพลเมืองที่ดี เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีจริยธรรมและธรรมาภิบาล จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถรวมถึงใช้อำนาจหน้าที่ที่สร้างความนิยมทางการเมืองมิให้เกิดความเสียหายต่อของประเทศและประชาชน (สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปฏิรูป, 2558 : 31-32) สิงห์ขจร (2560) ได้ให้นิยามและทัศนะไว้ว่า ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น คือ ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นนายกองค์กรส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจเป็นผู้บริหารองค์กรสูงสุดและมีความเป็นผู้นำทางการเมืองในการทำประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชนด้วยความเท่าเทียมด้วยความจริงใจ และ เกรียงไกร เจริญผล (2560) ได้สรุปความสำคัญของผู้นำทางการเมืองสีเขียวภายใต้หลักการกระจายอำนาจไว้ว่า จะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการเมืองที่ประกอบไปด้วย เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐาน โดยเน้นความเป็นผู้นำทำงานร่วมกันแบบเครือข่าย การบริหารแบบบูรณาการในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหา ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานอย่างสุจริต และสิ่งสำคัญคือจะต้องเป็นผู้มีจิตอาสาช่วยเหลือประชาชน ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า “ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น” หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นนายกองค์กรส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยฉันทามติจากการเลือกตั้งให้เข้ามาเป็นผู้บริหารองค์กรสูงสุดของท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่และอำนาจที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานอย่างสุจริตเพื่อวัตถุประสงค์หรือสู่จุดหมายที่วางไว้ไปในทางที่ต้องการในการทำประโยชน์รับใช้ประชาชนและการแก้ปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นตน

จากทัศนะความคิดของนักวิชาการข้างต้นนั้น การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของผู้นำทางการเมืองกับองค์กรทางการเมืองอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ฉะนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารงานเพื่อ

ประชาชนในพื้นที่ จึงต้องอาศัยการสื่อสารด้วยการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่ต้นทั้งในด้านการบริหารงาน และบทบาทในทางการเมืองของตน

ผู้เขียนจึงเห็นว่า ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นหากได้นำองค์ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการสื่อสารภาพลักษณ์ทางการเมืองให้เกิดความทันสมัยเข้ากับยุคและโลกของการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบริบทสังคมในพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงทำการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมือง รูปแบบการสื่อสารองค์กร และการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมือง โดยเรียบเรียงบทความนี้จากการสังเคราะห์หนังสือ ตำรา เอกสารด้านวิชาการต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นต้นแบบ “รูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น” เพื่อให้ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาปรับใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองผนวกกับการบริหารองค์กรและปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นปกครองของตนเพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ ความนิยม เชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชนในพื้นที่ และการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของตน

การสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

จากแนวคิดของ Brian MacNair ได้นิยาม การสื่อสารทางการเมืองไว้ว่า เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) ที่อำนาจรัฐอนุญาตเป็นทางการ การเขียนที่เป็นวรรณศิลป์ทางการเมือง ภาษากาย ภาษาพูด ทั้งรวมถึงสัญลักษณ์ที่มองเห็นด้วยสายตาว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ หรือ อัตลักษณ์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลทั้งสิ้น โดยมีเนื้อหาสาระนั้นและจุดมุ่งหมายในการกระทำการสื่อสารเป็นสำคัญ (ยุทธพร อิสระชัย, 2561 : 7) นันทพร วงษ์เชษฐา (2564 : 35-36) ชี้ให้เห็นการสื่อสารของระบบการเมืองที่อาศัยการไหลของสารสนเทศเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาการของระบบการถ่ายโอนข้อมูลที่ถูกเชื่อมโยงเครือข่ายทุกส่วนในระบบเข้าด้วยกัน โดยอาศัยการไหลเวียนของสารสนเทศเพื่อกำหนดทิศทางให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง ชนิษฐ มาทอง (2560 : 163-167) ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์แนบแน่นระหว่าง องค์กรทางการเมือง สื่อมวลชน และประชาชน โดยองค์กรทางการเมืองมีความต้องการส่งสารผ่านสื่อมวลชนซึ่งเป็นตัวกลางในการเผยแพร่สู่ประชาชน และขณะเดียวกันสื่อมวลชนก็ทำหน้าที่ส่งสารจากประชาชนไปยังกลุ่มองค์กรทางการเมือง ซึ่งในทางกลับกันประชาชนก็อาจส่งข้อมูล

Citation : Meesuk, A., Torkaew, W. and Boonsiri, K. (2023). Communication Style in Creating the Image of Local

Political Leaders. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 45-64;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.39>

ข่าวสาร เรียกร้อง ความต้องการและความคิดเห็นตลอดจนการต่อต้านของตนไปยังกลุ่มองค์กรทางการเมืองโดยผ่านไปยังสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน

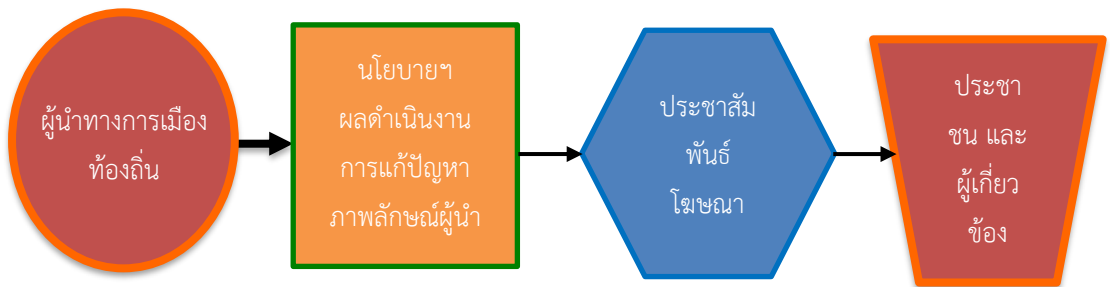
แบบจำลองการสื่อสารของ David Berlo, 1960 (อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559) ได้อธิบายปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารบทบาทของภาษาหรือความหมายในพฤติกรรมของการสื่อสารของมนุษย์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางผลการสื่อสารที่ประกอบด้วย ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (sender) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร และควรจะมีสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับสาร
2. ข้อมูลข่าวสาร (message) หมายถึง เกี่ยวข้องทางด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ และวิธีการส่งข่าวสารคือ ตัวกลางหรือสื่อที่ข่าวสารถูกส่งผ่านไปยังผู้รับสาร
3. ช่องทางการส่ง (channel) ช่องทางการที่จะส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับสารได้รับข่าวสารข้อมูล โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง คือ การได้ยิน การดู การสัมผัส การลิ้มรส หรือการได้กลิ่น
4. ผู้รับสาร (receiver) ต้องเป็นผู้มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในเช่นเดียวกันกับผู้ส่งสารจึงจะทำให้การสื่อความหมายหรือการสื่อสารนั้นได้ผล

จากมุมมองความคิด ทศนะของนักวิชาการ และแบบจำลองการสื่อสารข้างต้น โดยสรุปให้เห็นว่า “การสื่อสารทางการเมือง” เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 ประการ ได้แก่ องค์การทางการเมือง สื่อ และประชาชนที่มีความเชื่อมโยงในการรับส่งข่าวสารกันในระบบทางการเมือง ซึ่งความสำคัญของการสื่อสารทางการเมืองเป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการที่เป็นโครงข่ายสมาชิกการเมืองในทุกส่วนให้เกิดการไหลเวียนและการแพร่กระจายข่าวสารอย่างเป็นระบบและเป็นพลวัตของสังคม ผู้ที่กระทำทางการเมืองในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารและมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของสมาชิกสังคมการเมืองและประชาชนในฐานะผู้รับสาร โดยมีเนื้อหาสาระข้อมูลและจุดมุ่งหมายในส่งสารเพื่อสร้างอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงกับผู้รับสารเป็นสำคัญ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสังเคราะห์สรุปได้ว่า การสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นและประชาชนในสังคมท้องถิ่น โดยอาศัยการสื่อสารองค์การเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อเผยแพร่และส่งข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ที่อำนาจรัฐอนุญาตให้ให้กระทำได้ ทั้งนี้ก็เพื่อการสร้างโครงข่ายประสานประโยชน์ระหว่างองค์กรและ

ประชาชน ซึ่งการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นยังมีความสำคัญในแง่ของระบบการเมืองในการบริหารงานองค์กรและการเชื่อมโยงสมาชิกในสังคมเข้าด้วยกันและเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือผลักดันนโยบายและกิจกรรมต่างๆ

ภาพที่ 1 การสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

การสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองจะต้องกำหนดลักษณะของการสื่อสารให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายให้ถูกต้องและเข้าใจก่อนที่จะนำข้อมูลข่าวสารไปถึงผู้รับสารซึ่งจะถูกตีความนำไปสู่ความคิดเห็นและตัดสินใจ การสร้างภาพลักษณ์จึงอาศัยการสื่อสารด้วยการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิงภาพลักษณ์ที่ต้องกระทำให้เกิดความเข้าใจง่าย น่าสนใจ คุ่มเคย และเกิดความรู้สึกที่ดีในเชิงบวกมากขึ้น (วัลลภ ลำพาย, 2561 : 57-58)

การสร้างภาพลักษณ์ให้กับนักการเมือง หรือ พรรคการเมือง มีเป้าหมายหรือบทบาทที่สำคัญอยู่ 7 ประการ (Gregory & Wiechmann, 1991 อ้างในถึง อริสา เหล่าวิเชียร, 2556 : 58)

1. เพื่อสร้างการรับรู้ การยอมรับ และการสร้างค่านิยมทางการเมือง
2. เพื่อสร้างหรือให้ค่านิยมใหม่ เช่น พรรคการเมืองสำหรับคนจน ใจถึงฟังได้ เป็นต้น
3. เป็นการเสนอขายกลุ่มเป้าหมายทางการเมือง
4. เพื่อการมีอิทธิพลต่อการสนับสนุนทางการเมือง
5. เพื่อเป็นการสร้างตำแหน่งของพรรค

Citation : Meesuk, A., Torkaew, W. and Boonsiri, K. (2023). Communication Style in Creating the Image of Local

Political Leaders. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 45-64;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.39>

6. เพื่อเป็นการช่วยเหลือฝ่ายบริหารในกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง การมีภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยลด ความรุนแรงของสถานการณ์ลงได้ เปรียบเสมือนการมีเกราะป้องกันที่ดี

7. เพื่อเป็นการดึงดูดใจและรักษาบุคลากรของพรรคพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศของความร่วมมือ

การสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในทัศนะของผู้เขียน คือ การสร้างการรับรู้ การยอมรับ และการยอมรับปฏิบัติตามของประชาชนที่ก่อให้เกิดความนิยม เชื่อมั่น ศรัทธาให้เกิดกับผู้นำและองค์กร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนซึ่งมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องร่วมกันของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นทั้งในฐานะผู้นำองค์กรที่ต้องสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร และภาพลักษณ์บุคคลของผู้นำองค์กร

1) ภาพลักษณ์ขององค์กร คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรนั้นๆ ซึ่งภาพที่อยู่ในจิตใจของประชาชนแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การรับรู้หรือการสัมผัสของประชาชนหรือบุคคลที่มีต่อองค์กร (รุ่งรัตน์ ชัยสำเริง, 2549) ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2534 : 75) ให้ ความเห็นว่า การสร้างภาพลักษณ์เป็นการดำเนินงานขององค์กรต้องเกี่ยวข้องกับผู้คนที่อยู่ภายใน และนอกองค์กร ซึ่งทัศนคติของเขาขึ้นอยู่กับ การได้รับอิทธิพลจากกระทำของจากองค์กร จึงกล่าวได้ว่าภาพลักษณ์ขององค์กรเกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งทางตรงและทางอ้อมและการได้รับ ประสบการณ์ต่างๆ ขององค์กรต่อสาธารณชนและบุคคลที่เข้ารับบริการ โดยการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูงตลอดจนการดำเนินงานของพนักงานในองค์กรเป็นตัว สนับสนุนให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและเกิดภาพจำในใจของประชาชนได้

2) ภาพลักษณ์บุคคล คือ ภาพที่มีต่อความรู้สึกนึกคิดที่จะเกิดขึ้นได้จากความเชื่อถือและ ศรัทธาของประชาชน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมที่สาธารณชนได้รับว่า จะประทับใจหรือไม่ ซึ่งภาพลักษณ์บุคคลเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ (เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ, 2533) Cwalina, Falkowski, & Newman, 2015 อ้างอิงถึง นันทพร วงษ์เชษฐา, 2562) กล่าวถึงโครงสร้างภาพลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความสามารถเป็น เลื่อนนอกหุ้มแก่นเจ้าของภาพลักษณ์ด้วยการกระทำหรือพฤติกรรมแสดงความเป็นตัวตนออกมา ประกอบด้วย การแสดงออกที่เป็นอวัจนภาษาที่เป็นพฤติกรรมและบุคลิกภาพ และอวัจนภาษาที่เป็นภาพลักษณ์สะท้อนถึงความสามารถ การแสดงความเห็น และทัศนคติ จึงกล่าวได้ว่าภาพลักษณ์ บุคคลเป็นลักษณะภาพของบุคคลตามที่สาธารณชนมองเห็นโดยเกิดจากการกระทำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การได้รับข้อมูลข่าวสารหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลและสาธารณชน โดยภาพลักษณ์บุคคลนั้น

สามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงให้มีคุณลักษณะและบุคลิกที่ดีอันพึงประสงค์และให้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกต่อความรู้สึกในเชิงบวกต่อประชาชนได้เช่นกัน

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีทัศนะและสรุปว่า การสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันกับภาพลักษณ์ขององค์กรและไม่สามารถแยกออกจากกันได้จึงมีส่งผลให้เกิดทัศนคติ ความรู้สึก และการกระทำของประชาชนที่มีกับผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นและองค์กรในทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้ “การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น” จะต้องอาศัยการสื่อสารด้วยการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิงภาพลักษณ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและสร้างประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง

การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ผู้เขียนจึงสรุปได้ดังนี้

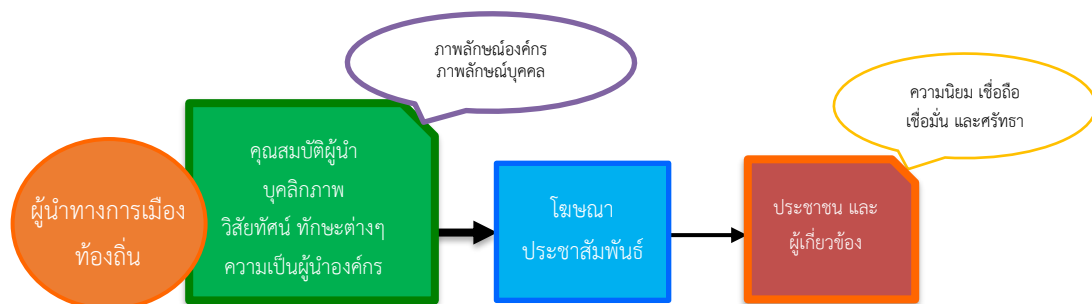
1. การสร้างภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติผู้นำเป็นการสร้างภาพสะท้อนให้เห็นถึงความดีงาม มีเมตตาธรรม สละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีน้ำใจ อดกลั้นและอดทน และการรู้จักให้อภัย เป็นต้น

2. การสร้างภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น เช่น เสื้อผ้า ใบหน้า การมีท่าทาง ท่าทาง และการเดินที่สง่า เป็นต้น

3. การสร้างภาพลักษณ์ด้านการกระทำที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ นักคิด นักวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นนักบริหารที่เปิดใจกว้าง และการวางตนเหมาะสมกับกาลเทศะ

4. การสร้างภาพลักษณ์ด้านผู้บริหารเป็นการสร้างคุณสมบัติความเป็นภาวะผู้นำในการสร้างความร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน การมีวิสัยทัศน์มองไปข้างหน้าในการดำเนินงานและการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับภายในองค์กร องค์กรเครือข่ายและประชาชน และการสร้างสมรรถนะต่างๆสำหรับผู้บริหารองค์กร เช่น สมรรถนะ การพูด การนำเสนอ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อบริหารงาน

ภาพที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

การนำเสนอเป็นกระบวนการถ่ายทอดสาร (massage) จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารโดยผ่านช่องทางสื่อ (channel) ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูด ข้อมูล และการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ มนัสชนก สุรัชกุลวัฒนา (2557) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการสื่อสารที่ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับผู้นำท้องถิ่นแบ่งได้ 3 รูปแบบ (1) การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือแบบเผชิญหน้า โดยสอบถามถึงความต้องการต่าง ๆ ของชาวบ้าน (2) การสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ซึ่งเป็นช่องทางที่ผู้นำท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีเพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้าน (3) การประชุม ซึ่งจะแบ่งออกเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประสานนโยบาย ความคิดเห็นของผู้นำ และเป็นการไหลของข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่นไปยังประชาชน วัลลภ ลำพวย (2561 : 57-58)

โดยมีนักวิชาการได้สรุปและแสดงทัศนะเกี่ยวกับการสื่อสาร ดังนี้ รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารระหว่างตัวผู้ส่งสารกับผู้รับสารโดยตรงแบบเผชิญหน้าอาจมีตัวช่วยอื่นเข้ามาเป็นตัวเชื่อม เช่น โทรศัพท์ หรือสื่อออนไลน์ในการโต้ตอบสนทนา 3) การสื่อสารกลุ่มเล็กเป็นการสื่อสารที่มีจำนวนคนมากกว่า 2 คนหรือเท่าที่พูดส่งสารสามารถสื่อสารซึ่งหน้าได้ 4) การสื่อสารกลุ่มใหญ่เป็นการสื่อสารกับผู้มีส่วนร่วมจำนวนมากซึ่งสมาชิกกระทำการติดต่อกันโดยมีช่องทางการสื่อสารเป็นตัวช่วย และ 5) การสื่อสารมวลชนเป็นการสื่อสารที่สำคัญเนื่องจากส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกมิติในแง่ความผาสุกความวุ่นวายและระเบียบวินัยเป็นต้น (วัลลภ ลำพวย, 2561 : 3-15) เอกกร มีสุข (2562) ได้กล่าวถึงรูปแบบการนำเสนอการสื่อสารผลการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า สารที่ส่งไปนั้นเป็นที่เข้าใจได้ของประชาชนและทำให้เกิดความเข้าใจตรงตาม

เจตนาที่วางไว้แล้ว เมื่อเกิดความรับรู้และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนก็จะทำให้ภาพลักษณ์องค์กรรวมไปถึงผู้นำในองค์กรการบริหารงานเกิดความโปร่งใสสู่สายตาประชาชนทั่วไปและได้รับความไว้วางใจมากยิ่งขึ้น วิทยาธร ท่อแก้ว (อ้างถึงใน 77ชาวเด็ต, 2020) ได้ให้ทัศนะว่าการสื่อสารผลการดำเนินงานทางการปกครองท้องถิ่นเป็นการเผยแพร่ผลงานขององค์กรตามภารกิจหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้มีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) กฎหมายบัญญัติไว้ให้ดำเนินการสื่อสารต่อสภาท้องถิ่นและประชาชน 2) เพื่อเผยแพร่ผลงานหรือนำเสนอผลงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ และ 3) เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

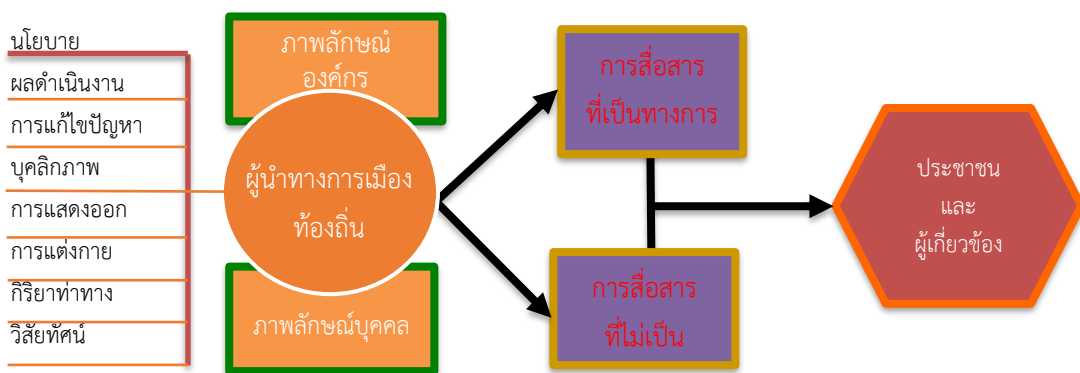
จึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จะต้องถูกนำเสนอเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร เป็นกระบวนการ วิธีการ เพื่อให้รู้ ให้ทราบ ให้เข้าใจ และการได้รับประสบการณ์ในกิจกรรมขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการกระทำของผู้บริหาร พนักงาน การบริการ การดำเนินงานและการปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งหมดขององค์กร
2. รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์บุคคล เป็นกระบวนการ วิธีการ เพื่อให้รู้ ให้ทราบ ให้เข้าใจ และความรู้สึก หรือเกิดจากได้รับประสบการณ์หรือการกระทำของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่แสดงด้วยการกระทำหรือพฤติกรรมแสดงความเป็นตัวตนออกมาที่เป็นอวัจนภาษาและอวัจนภาษาของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีทัศนะและสรุปว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำท้องถิ่นมีด้วยกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอในรูปแบบภาพลักษณ์องค์กรและการนำเสนอในรูปแบบภาพลักษณ์บุคคล โดยทั้ง 2 รูปแบบจะผ่านกระบวนการสื่อสาร ได้แก่ 1) การสื่อสารที่เป็นทางการซึ่งจะมีช่องทางการสื่อสารขององค์กรที่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับการเปิดรับของประชาชนหรือหน่วยงานองค์กรจัดตั้งเพื่อให้บริการ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์องค์กรในการเสนอแพร่ผลดำเนินงาน ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอาจจะมีทั้งสื่อดั้งเดิม และสื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ 2) การสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติในองค์กรที่มีลักษณะไม่เป็นไปตามโครงสร้างของสายงานบังคับบัญชา โดยมีช่องทางสื่อสารทั้งองค์กรจัดเตรียมไว้หรือการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นสามารถปรากฏตัวในเวทีสาธารณะ กิจกรรมองค์กรและเครือข่าย งาน

ประเพณีต่างๆ โดยใช้โอกาสดังกล่าวนำเสนอภาพลักษณ์ตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บุคลิกภาพ การแสดงออก การแต่งกาย กิริยาท่าทาง และวิสัยทัศน์ รวมไปถึงการเปิดเผยได้นำเสนอผลงาน การแก้ไขปัญหา หรือรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน

รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นทั้ง 2 รูปแบบจะเห็นได้ว่าเป็นกระบวนการสื่อสารที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการไม่ว่าจะเป็นสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ เพื่อจุดประสงค์หรือเป้าหมายให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการรับรู้เข้าใจและเกิดความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมต่างๆ ซึ่งจะเกิดผลสะท้อนกลับมายังผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ กล่าวได้ว่าภาพลักษณ์องค์กรและภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเป็นภาพลักษณ์ที่สะท้อนถึงความนิยมเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนในพื้นที่อย่างแยกกันไม่ได้

ภาพที่ 3 การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

ช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

การประชาสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ขององค์กรที่ต้องการให้มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนเพื่อผลแห่งชื่อเสียงความเชื่อศรัทธาจากประชาชนที่มีต่อองค์กร สหรัฐ ศักดิ์ศิลปชัย (2561) Broom & Sha, 2013 (อ้างในถึง นันทพร วงษ์เชษฐา, 2564 : 210) เห็นว่า การสื่อสารองค์กรจะต้องเพื่อให้คณะทำงานรับรู้และเข้าใจเป้าหมายขององค์กรภายใต้การดำเนินงานและกิจการทางการเมืองรวมถึงจูงใจร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับการนำเสนอต่อสาธารณะ วัลลภ ลำพวย (2561 : 57) กล่าวว่า ช่องทางสื่อทางการเมืองจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องอิทธิพลของการจัดระเบียบวาระของสื่อบุคคลและสื่อมวลชน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจะ

สัมพันธ์กับเรื่องการสร้างและถ่ายทอดภาพลักษณ์ทางการเมืองในรูปแบบบูรณาการหรือหลายสื่อ เพื่อสร้างกิจกรรมหลายกิจกรรมในการรณรงค์ทางการเมือง

จึงกล่าวได้ว่า ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีลักษณะที่ต้องอาศัยช่องทางการสื่อสารขององค์กรที่เป็นทางการที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองภารกิจในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีระเบียบ แบบแผน และกฎหมายอนุญาตให้กระทำได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนองค์กรในกิจกรรมในพื้นที่ เครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและเอกชน ฉะนั้นช่องทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ เช่น กิจกรรมของเครือข่ายองค์กร และเอกชน หรืองานประเพณี เวทีสาธารณะต่าง ๆ เป็นต้น จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ ข่าวสาร รวมถึงการรับเรื่องราวต่าง ๆ จากประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วยตนเองเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ของตนที่น่าเชื่อถือ ศรัทธา และความรู้สึกนึกคิดเชิงบวกของประชาชน และสื่อมวลชนที่เป็นสื่อสาธารณะจะเป็นอีกช่องทางสื่อสารทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการรับส่งข่าวสารระหว่างองค์กรหรือผู้นำทางการเมืองไปสู่ประชาชนที่มีความสำคัญๆ ในการเข้าถึงในวงกว้างและทั่วถึง

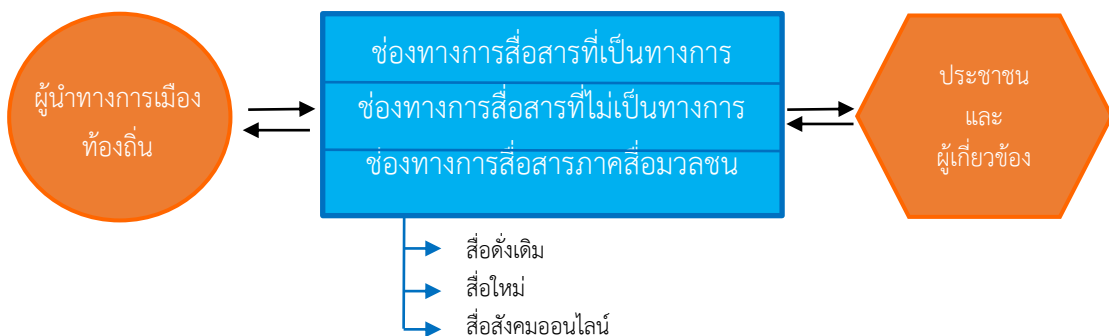
ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีทัศนะและสรุปว่า “ช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น” จึงต้องอาศัยช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการขององค์กรในสื่อสารผลดำเนินงานต่างๆ ทั้งนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นและข่าวสารที่จำเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์องค์กรและทางการเมืองของตนเองและการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการโดยอาศัยตัวเอง กระทำประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปสู่ประชาชน โดยมีช่องทางการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองมีอยู่ 3 ช่องทาง ได้แก่

1. ช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการ เป็นช่องทางสื่อขององค์กรจัดเตรียมขึ้นให้บริการประชาชนเข้าถึงหรือเลือกที่จะใช้บริการ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ขององค์กรที่อาศัยช่องทางสื่อดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ รถแท่งเคลื่อนที่ และสื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ ทั้งเพจ เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ เป็นต้น

2. ช่องทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ โดยผู้นำท้องถิ่นการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการสื่อสารด้วยตัวเองหรือมีโอกาสดำเนินการได้เข้าร่วมและใช้โอกาสนั้นเพื่อเสนอข่าวสารหรือพบปะประชาชน สอบถามสารทุกข์สุขดิบตามโอกาสที่อำนวยให้ตามภารกิจกิจกรรมตามบริบทสังคม เครือข่ายองค์กร เอกชน งานประเพณี เวทีสาธารณะต่างๆ เป็นต้น

3. ช่องทางการสื่อสารภาคสื่อมวลชน ซึ่งหมายถึงสื่อมวลชนที่เป็นทางการทำหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบและจรรยาบรรณในการส่งข่าวสารสู่สาธารณะและประชาชนผู้รับสาร ทั้งนี้มีความสำคัญในการส่งข่าวสารแบบสองทางในการสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการถ่ายทอดนโยบายหรือทิศทางการทำงานของผู้นำทางการเมืองและการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมการเมือง ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งสื่อดั้งเดิมได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชนเป็นต้น และสื่อใหม่ ได้แก่ สังคมออนไลน์ ทั้งเพจ เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ต่างๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจะมีลักษณะตามแนวคิดทางการเมืองของ MacNair (2018) ประกอบด้วยองค์กร สื่อมวลชน และประชาชน แต่อย่างไรก็ตามในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งองค์กรทางการเมือง สื่อมวลชน และประชาชนทั้ง 3 กลุ่มล้วนปรับตัวการส่งข้อมูลข่าวสารและการรับข่าวสารจากสื่อใหม่แทนสื่อดั้งเดิมมากกว่าอย่างเช่นอดีต ฉะนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องพัฒนาเรียนรู้และเข้าใจในความต้องการรับสื่อหรือความพึงพอใจในสื่อของประชาชนในช่องทางการสื่อสารต่างๆ และพัฒนาสมรรถนะของตนเองและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์กรตามยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเท่าทันและนำมาประยุกต์ใช้งานอันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 4 ช่องทางการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สรุป (Conclusion)

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีลักษณะการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับประชาชนในสังคมพื้นที่นั้นเพื่อประสานประโยชน์และเชื่อมโยงสมาชิกในสังคมเข้าด้วยกัน โดยมุ่งหวังให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้บริหารองค์กรและ

ภาพลักษณ์องค์กรที่จะสร้างภาพจำที่เป็นเงาสท้อนถึงความเชื่อมั่น ศรัทธา และการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ อาศัยกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ 2 รูปแบบ คือ วจนภาษาที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนแทนเสียงพูด และอวจนภาษาเป็นการสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนแต่จะสื่อสารกันโดยใช้โอกาภิกรียาหรือแสดงออกทางด้านอื่นที่สามารถรับรู้กันได้ ดังนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นวจนภาษาและอวจนภาษาผ่านช่องทางการสื่อสารทั้ง 3 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางการสื่อสารที่องค์กรจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ช่องทางการสื่อสารที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ และช่องทางการสื่อสารภาคสื่อมวลชน ทั้งนี้เพื่อบ่งหมายที่จะส่งเนื้อหาข่าวสารไปสู่ประชาชนในพื้นที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมีจุดประสงค์และเป้าหมายให้เกิดการรับรู้ สร้างความเข้าใจ เกิดการยอมรับ และการยอมรับปฏิบัติตามเพื่อก่อให้เกิดความนิยม ศรัทธาเชื่อมั่นในการบริหารองค์กรและรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของตนให้มั่นคง

บทสรุปดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า รูปแบบการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีลักษณะรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์กรทางการเมือง สื่อ และประชาชน ซึ่งมีทิศทางรูปแบบการสื่อสารอธิบายได้ดังนี้

1. ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น (องค์กรทางการเมือง) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเข้ามามีหน้าที่บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอยู่ในฐานะผู้ส่งสาร โดยผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและสมรรถนะทางการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ทั้งในองค์กร การประสานงาน หรือตาม ปฏิบัติหน้าที่ในสังคมต่างๆ ฉะนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจึงต้องกำหนดรูปแบบการสื่อสารและสร้าง ภาพลักษณ์ของตนในการนำเสนอเนื้อหาสาระต่างๆไปสู่สาธารณะชนหรือประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีความเกี่ยวข้อง กับองค์กรของตน ประกอบด้วยดังนี้

1.1 รูปแบบการสื่อสาร โดยแบ่งรูปแบบการสื่อสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสื่อสารที่เป็นทางการ และรูปแบบการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบนี้จะต้องวางแผน เตรียมการ และการจัดการการสื่อสารเพื่อนำสู่การปฏิบัติ โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานย่อยที่รับหน้าที่บริหารงานสื่อสารองค์กรในการประชาสัมพันธ์องค์กรประสานงานอย่างเป็นระบบและขั้นเป็นตอน

1.2 รูปแบบการสร้างภาพลักษณ์ โดยผู้นำองค์กรทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องกำหนดสร้างภาพลักษณ์ที่จะเกิดจากการกระทำของตนทั้งการปฏิบัติหน้าที่และการประพจน์แสดงออกสู่สายตาประชาชนเพื่อให้เกิดทัศนคติและความรู้สึกในเชิงบวก ฉะนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นต้อง

กำหนดและสร้างรูปแบบภาพลักษณ์ของตนเอง ประกอบด้วย 1) การสร้างคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่สะท้อนถึงความดีงาม ความเสียสละ และมีน้ำใจกับผู้อื่น 2) การสร้างภาพลักษณ์การบุคลิกภาพที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น 3) การสร้างภาพลักษณ์ที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการเปิดรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และ 4) การสร้างภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและการลงสมรรถนะต่างๆของตนเองเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ยังทันสมัย

1.3 รูปแบบการนำเสนอ ซึ่งภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจะถูกนำเสนอด้วยกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร และรูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์บุคคล โดยทั้ง 2 รูปแบบประกอบด้วย วัจนภาษาเกี่ยวข้องกับการพูดหรือเขียนโดยให้มีเนื้อหาสาระ เช่น การปฏิบัติงาน ผลดำเนินงาน นโยบาย และการแก้ปัญหาต่างๆ และอวัจนภาษาหรือเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แทนคำพูดหรือการเขียน เช่น การแต่งกาย การแสดงออกต่างๆ

2. ช่องทางการสื่อสาร (สื่อ) เป็นจุดประสงค์ในการส่งข่าวสารขององค์กรไปสู่ประชาชนในพื้นที่เพื่อนำเนื้อหาข่าวสาร สารต่างๆ รวมถึงภาระกิจการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ โดยอาศัยช่องทางสื่อสารจะทำหน้าที่เผยแพร่ส่งข่าวสารต่างๆ ในการสร้างการรับรู้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วยังทำหน้าที่ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของผู้นำทางการเมืองและองค์กรให้เกิดความน่าเชื่อถือ เชื่อมั่น และสร้างศรัทธาไปสู่ประชาชนอีกด้วย ประกอบด้วยดังนี้

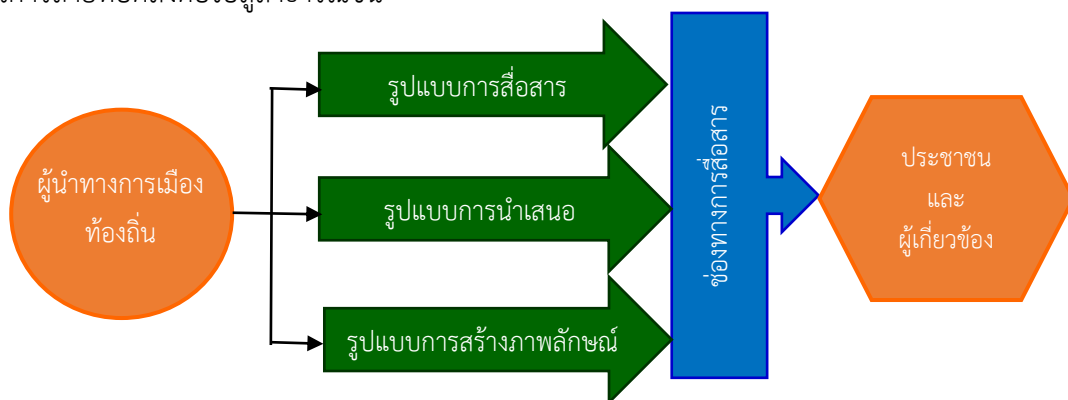
2.1 ช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการ ซึ่งจะถูกจัดตั้งโดยองค์กรมีการวางแผน เตรียมการในการเผยแพร่อย่างเป็นทางการ โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารดั้งเดิมหรือสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ เฉพาะกิจ รถแห่เคลื่อนที่ และสื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ทั้งเพจ เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ เป็นต้น ซึ่งผู้มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารสื่อหรือช่องทางการสื่อสารจะต้องมีศักยภาพเรียนรู้และเท่าทันกับการนำประยุกต์และใช้งานเพื่อตอบสนองการเข้าถึงในการเลือกใช้บริการของประชาชนในพื้นที่

2.2 ช่องทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานหรือกิจกรรมของเครือข่ายองค์กรและเอกชน หรืองานประเพณีต่างๆในสังคม โดยผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นซึ่งเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า โดยเนื้อหาสาระที่จะส่งออกไปนั้นจะต้องมีลักษณะถึงการแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น บุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพูดคุย และวิสัยทัศน์ของความเป็นผู้บริหารองค์กร หรือรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

ฉะนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจึงต้องสร้างกำหนดภาพลักษณ์ของตนเองและเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะการสื่อสารของตนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อยู่เสมอ

2.3 ช่องทางการสื่อสารภาคสื่อมวลชน ซึ่งมีความสำคัญในการส่งข่าวสารแบบสองทางในการสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนรวมถึงการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและความต้องการของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เนื่องจากเป็นสื่อสาธารณะที่เป็นตัวแทนของประชาชนคอยส่งข่าวสารระหว่างองค์กรทางการเมืองและประชาชน

3. ประชาชน หรือผู้รับสาร หรือเป้าหมายการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในการส่งข่าวสารผ่านการนำเสนอช่องทางการสื่อสารทั้ง 3 ช่องทาง เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทางการเมืองของตน ซึ่งประชาชนผู้รับสารจะตีความหมายของสารนั้นและจะมีปฏิกิริยาต่อการรับรู้ข่าวนั้นแล้วสะท้อนกลับผ่านสื่อ หรือช่องทางอื่นๆไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของตน ดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจึงต้องวางแผน เตรียมการ และการจัดสื่อสารในทุกมิติ ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์การสื่อสาร ประกอบด้วย กลยุทธ์สื่อในการส่งเนื้อหาข่าวสารและการประยุกต์ช่องทางสื่อสารให้ตรงกับประชาชนเปิดรับ กลยุทธ์สารการผลิตเนื้อหาข่าวสารรวมถึงการแสดงออกที่ประชาชนมีความต้องการ สนใจ และติดตาม และกลยุทธ์การนำเสนอซึ่งจะเป็นเรื่องของการสร้างความรับรู้ เข้าใจ และประสานประโยชน์ร่วมกันกับประชาชนอย่างเข้าใจได้ง่าย ทั้งในระดับของช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการที่จัดตั้งโดยองค์กร ช่องทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการซึ่งเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้าของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น และการให้ข่าวสารหรือโต้ตอบโดยช่องทางการสื่อสารภาคสื่อมวลชนในการถ่ายทอดส่งต่อไปสู่สาธารณชน

ภาพที่ 5 รูปแบบการสื่อสารการสร้างภาพลักษณ์ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามสังเกตได้ว่าในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคของสื่อใหม่ ได้แก่ สังคมออนไลน์ ทั้งเพจ เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ต่าง ๆ แพร่กระจายกว้างขวางนั้นเอื้อประโยชน์ในการกระทำสื่อสารไปสู่ผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้สะดวกมากยิ่งขึ้น จึงเป็นช่องทางการสื่อสารขององค์กร สื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่สาธารณะชน และรวมไปถึงผู้นำทางการเมืองที่สามารถใช้และเผยแพร่เนื้อหาข่าวสารหรือโต้ตอบได้เองในช่องทางที่สามารถกำหนดไว้เองได้ ซึ่งการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองนั้นจะต้องอาศัยการสื่อสารทางการเมืองที่สะท้อนถึงตัวผู้นำทางการเมืองด้วยการประชาสัมพันธ์ตัวเองให้ผู้คนรู้จัก การสร้างศรัทธาจากผลงาน คุณสมบัติและบุคลิกภาพที่ดี โดยอาศัยรูปแบบการสื่อสารเพื่อนำเสนอสู่สายตาประชาชน ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จึงเป็นการสร้างภาพลักษณ์และรักษาอำนาจทางการเมืองให้ดำรงไว้ได้

เอกสารอ้างอิง (References)

เกรียงไกร เจริญผล. (2560). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองสีเขียวภายใต้หลักการกระจายอำนาจ.

ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ครั้งที่

10. ระหว่างวันที่ 29-31 พฤษภาคม 2560 ณ โรงแรมวารี จอมเทียน ปิ่น พัทยา จังหวัดชลบุรี. หน้า 354-360. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.

เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ. (2533). การสร้างและการรักษาภาพพจน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนินทร ม้าทอง. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication Concept). วารสารคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2(1) : 163-167.

ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2534). การสื่อสารสถาบันกับการสร้างภาพพจน์ : กรณีศึกษาการเคหะแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ นท.ม. (การสื่อสารมวลชน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นันทพร วงษ์เชษฐา. (2562). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง. ใน ชุดวิชาการกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ (หน่วยที่ 15). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นันทพร วงษ์เชษฐา. (2564). การสื่อสารทางการเมือง. ปทุมธานี : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- มนัสชนก สุรชัยกุลวัฒนา. (2557). รูปแบบการสื่อสารเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำท้องถิ่นใน
จังหวัดนครปฐม. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม (e-JODIL).
4(1) : 35-46.
- ยุทธพร อิศรชัย. (2561). แนวคิดการสื่อสารทางการเมือง. ใน ชุดวิชาการวิเคราะห์การเมือง
(หน่วยที่ 8). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งรัตน์ ชัยสำเริง. (2549). การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ ลำพาย. (2561). แนวคิดและกระบวนการสื่อสารทางการเมือง. ใน การสื่อสารทาง
การเมือง. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป. (2558). เอกสารประกอบการสัมมนาในโครงการ
“การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่าง
รัฐธรรมนูญ”. สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สิงห์ สิงห์ขจร. (2560). การสื่อสารเพื่อสร้างคามนิยมของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. (2559). ทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ระเบียงทอง.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. (2545). แนวความคิดในการหาเสียงเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสิทธิ์
ภักดิ์ แอนด์ พรินต์ติ้ง.
- สหรัฐ ศักดิ์ศิลป์ชัย. (2561). การประชาสัมพันธ์ของกองสารนิเทศในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60. วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). กลยุทธ์การตลาด: การวางแผนการตลาด. กรุงเทพฯ : บริษัทธีรฟิล์ม
และโซเท็กซ์ จำกัด.
- อริสา เหล่าวิชา. (2556). ภาพลักษณ์นักการเมือง. วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
33(2) : 58.
- เอกกร มีสุข. (2562). รูปแบบการสื่อสารผลดำเนินงานตามนโยบายพัฒนาท้องถิ่นด้วยเฟชบุ๊ก
ของเทศบาลตำบลเขานิพันธ์ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

77ข่าวเด็ด. (2020). นิเทศฯ มสร.รุกรูปแบบการสื่อสารพัฒนาท้องถิ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.77kaoded.com/news/korphai/1573082>. สืบค้น 27 เมษายน 2565.

Berlo, D. 1960. **The Process of Communication**. New York : Holl, Reneheart and Winston. Inc.

McNair, B. (2018). **An Introduction to Political Communication**. 6nd edition. London and New York : Routledge.

ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Dvaravati: The Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia

พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร)^{1*} พระครูปริยัติกิตติวรณ (ได้ทุกทาง)²

พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน)³ และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม⁴

Phraathikan Amphon Jarupho (Darasas)^{1*},

Phrakru Pariyatkitiwan (Daithukthang)²,

Phra Saksan Thanayutto (Sithon)³ and Thanarat Sa-ard-iam⁴

Received : May 15, 2023; Revised : July 14, 2023; Accepted : July 14, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อการนิยามศัพท์: ทวารวดี 2) เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนารูปแบบของทวารวดี 3) เพื่อศึกษาการปกครองในยุคทวารวดี 4) เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจในยุคทวารวดี โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสารและภาคสนามแล้วนำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า

คำว่า “ทวารวดี” พบจากจารึกในเหรียญเงินที่ระบุข้อความว่า “ศรีทวารวดี ศวรปุณยะ” แปลว่าบุญกุศลของพระราชาแห่งศรีทวารวดี เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึงเมืองท่า เป็นปากประตูทางการค้าขายอาจเทียบได้กับคำว่า “ทวารกา” เป็นชื่อเมืองของพระกฤษณะในเรื่องมหากาพย์

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์; Students of the Doctor of Philosophy program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand.

⁴ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์; Graduate Studies, Department of Buddhist Studies, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Darasas11355@gmail.com

Citation : Darasa, A., Daithukthang, Daithukthang, P., Sithon, S. and Sa-ard-iam., T. (2023). Dvaravati: The

Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.40>

กับคำว่า “โกลโโปตี” ในสมุดบันทึกของพระภิกษุเขียนจั่งหรือคำอื่น ๆ ที่เสียงคล้ายคลึงกัน เช่น จวนโโลโปติ เซอโฮโปติ และโถวเหอ เป็นต้น

ทวารวดีเป็นชุมชนโบราณแรกเริ่มในดินแดนของประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 ซึ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม ของอินเดียเข้ามา เกิดมีความเจริญรุ่งเรืองมาก สันนิษฐานว่า เมืองที่น่าจะเป็นศูนย์กลางของทวารวดี คือ เมืองโบราณนครปฐม เมืองโบราณอู่ทอง และเมืองโบราณศรีเทพ

การปกครองในยุคทวารวดี แม้ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน แต่ก็สามารถสันนิษฐานได้ว่า อาณาจักรทวารวดีน่าจะมีรูปแบบการปกครองด้วยกษัตริย์ ซึ่งมีร่องรอยในจารึกบนฐานพระพุทธรูป จากวัดจันทิก ระบุด้วยอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12 ระบุถึงพระเทวี เจ้าแห่งทวารวดี และแผ่นทองแดงจารึกอักษรขอมโบราณ ที่เมืองอู่ทอง ระบุถึง พระเจ้าหรรษวรมัน กับพระเจ้าอิศานวรมัน ว่าเป็น พระราชาแห่งทวารวดี

สภาพสังคมและเศรษฐกิจในยุคทวารวดี แต่เดิมคนส่วนใหญ่จะนับถือวิญญาน พราหมณ์ ฮินดูต่อมาภายหลังมีการนับถือพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานเพิ่มขึ้น และมีการประกอบ อาชีพเกษตรกรรมและการค้าขาย เช่น ปลูกข้าว ค้าขายลูกปัดแก้ว เป็นต้น

คำสำคัญ (Keywords) : ทวารวดี, ชุมชนแรกเริ่ม, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Abstract

This article aimed to study: - 1) the define the term “Dvaravati”, 2) the history and development of Dvaravati, 3) the administration of the Dvaravati era, and 4) the social surroundings and economic situations in the Dvaravati era. The documentary study and field study were used in this work. Finally, it was presented by descriptive analytics.

The results of the study were as follows: The term “Dvaravati” was inscribed in the silver coins identified with the message “Sridvaravati savarapunya” which was translated as “the meritorious wholesomeness of the king of Sridvaravati” and it signified in the Sanskrit language “the port which was the gate of trade” and might be compared with the term “Dvaraka” which was the name of Deity Krishna’s city in

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ
สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

the Indian epic titled “The Mahabharata” and also compared with the term “Tho-lo-po-ti” recorded in the diary of Hianjung Bhikkhu or other terms which had the same sound: Juan-lo-po-ti, Cher-ho-po-ti, and throw-her, etc.

Dvaravati was the primitive community in the territory of Thailand during the 12-16 B.E., which was influenced by the cultures, arts, and architecture of India. It was so prosperous and assumed that this city was likely to be the center of Dvaravati: the ancient city of Nakonprathom, the Ancient City of U-thong, and the Ancient City of Srithep.

Although the administration in Dvaravati Era was not unclear to be said, it might be able to be assumed that the Dvaravati administration was likely to be a form of Absolute Monarchy, which had some clues of the engraving in the Punlaw language and the Sanskrit language on the base of the Buddha image aged around the 12 B.E. from Janthuek Temple, which signified Queen of Dvaravati and of the copper inscription in the ancient Khmer alphabets in U-thong City, which signified King Hansavarman with King E-sanavarman as King of Dvaravati.

In social surroundings and economic situations in Dvaravati Era, in the beginning, the majority of people had venerated spirits and believed in Brahmin and Hinduism. Later they believed in the Theravada and Mahayana sects of Buddhism increasingly, and they did a living as agriculturalists and traders, and farmers, as well as bead sellers.

Keywords : Dvaravati, the Primitive Community, Southeast Asia

บทนำ (Introduction)

ในพุทธศตวรรษที่ 3 พระเจ้าอโศกมหาราช แห่งราชวงศ์เมารยะ ราชธานีตั้งอยู่ที่เมืองปาฏลีบุตรแคว้นมคธ ในประเทศอินเดียปัจจุบัน มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างยิ่งเป็นเหตุให้พระองค์ทรงโปรดส่งคณะธรรมทูตออกประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปทั่วทิศานุทิศ ซึ่งในครั้งนั้นได้มีคณะธรรมทูตชุดหนึ่ง เดินทางเข้ามาสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ ทำให้อาณาบริเวณแถบนี้ปรากฏมี

Citation : Darasa, A., Daithukthang, Daithukthang, P., Sithon, S. and Sa-ard-iam., T. (2023). Dvaravati: The

Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.40>

หลักฐานสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา รวมไปถึงร่องรอยอาณาจักรโบราณ ซึ่งมีนักโบราณคดี หลายท่านเห็นว่าอาณาจักรที่เคยรุ่งเรืองและมีอาณาเขตกว้างใหญ่ในสมัยนั้น คือ “อาณาจักรทวารวดี” (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562 : 96-101) จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องอาณาจักรทวารวดีโดยมีประเด็นที่จะศึกษา คือ การนิยามศัพท์: ทวารวดี ประวัติและพัฒนาการของทวารวดี การปกครองในยุคทวารวดี สภาพสังคมและเศรษฐกิจในยุคทวารวดี ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

การนิยามศัพท์: ทวารวดี

คำว่า “ทวารวดี” เป็นข้อสันนิษฐานมาจาก แซมมวล บีล (Sammuel Beal) เมื่อปี พ.ศ. 2427 ได้ศึกษาจากการอ่านบันทึกการเดินทางของพระถังซำจั๋ง ซึ่งได้พบคำว่า “โต-โล-โป-ตี้” ปรากฏในสมุดบันทึกการเดินทางจากจีนไปสืบพระพุทธศาสนาในอินเดียทางบก ในปี พ.ศ. 1172 และได้เดินทางกลับจีนในปี พ.ศ. 1188 ซึ่งในสมุดบันทึกการเดินทางนี้ได้บันทึกไว้ว่า ในตอนแหลมระหว่างเมืองศรีเกษตรและเมืองอิศานปุระ ได้มีอาณาจักรหนึ่งตั้งอยู่ชื่อว่า โตโลโปตี้ (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2559 : 62) ซึ่งตรงกับคำภาษาสันสกฤต คำว่า “ทวารวดี” (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562 : 25) หรืออาจเทียบได้กับคำว่า “ทวารกา” เป็นเมืองของพระฤๅษณะในมหากาพย์อินเดียเรื่องมหาภารตยุทธ และยังสันนิษฐานคำอื่น ๆ ที่มีสำเนียงคล้ายกัน เช่น จุลลอพัตตี จวนโลโปติ เซอโฮโปติ และโถวเหอ (สุภัทรดิศ ดิศกุล, 2560 : 21; สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2557 : 15)

ทวารวดี เป็นภาษาสันสกฤต แยกออกได้เป็นสองคำ คือ “ทวาร” ซึ่งแปลว่าประตู (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2561 : 138) หรืออาจจะหมายถึง เมืองท่า ที่เป็นปากประตูทางการค้า ชุมทางการค้า (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562 : 25) กับคำว่า “วดี” ซึ่งแปลว่ารั้ว แต่ถ้าเป็นคำประเภท “ปัจจัย” ที่มีคำว่า วดี ต่อท้าย ซึ่งจะแปลว่า “มี” เช่น คำว่า “ปทุมวดี” ซึ่งแปลว่ามีดอกบัว เป็นต้น คำว่า ทวารวดี เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามศัพท์แล้วจะแปลได้ว่า มีประตูอยู่ในรั้ว (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2559 : 10)

ทวารวดีนี้ ฟังปรากฏว่าเป็นชื่อกรุงศรีอยุธยา อันสมเด็จพระเจ้าอู่ทองทรงสร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. 1893แต่เข้าใจว่าพระเจ้าอู่ทองคงได้เอานามเก่ามาขนานนามพระนครที่สร้างใหม่ (ยอช เซเดส์, 2472 : 4) จึงทำให้นักประวัติศาสตร์ด้านโบราณคดีหลายท่านศึกษาอย่างรอบด้าน เกี่ยวกับเรื่องราวโบราณในภูมิภาคนี้ มีความเห็นและตกผลึกสันนิษฐานว่า “จุลลอพัตตี” น่าจะหมายถึง อาณาจักรทวารวดี ในบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา พบจารึกบนแผ่นทองแดงอักษรหลังปัลลวะ ที่มีภาษาสันสกฤต

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุดโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

จารึกไว้ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 13-14 จึงทำให้สันนิษฐานได้ว่าเมืองอุทองน่าจะเคยเป็นเมืองหลวงอย่างน้อยก็ระยะเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ ยังพบเหรียญจารึกจากเมืองนครปฐมโบราณมีข้อความระบุไว้ว่า “ศรีทวารวดีศวรปุณยะ”

ภาพที่ 1 เหรียญเงินมีจารึก “ศรีทวารวดีศวรปุณยะ”

ที่มา : สฤชดีพงศ์ ขุนทรง (2559 : 75)

ซึ่งแปลว่า บุญกุศลของพระราชแห่งศรีทวารวดี และมีการสำรวจพบในหลายพื้นที่บริเวณภาคกลางของประเทศไทย เช่น เมืองอุทองสุพรรณบุรี เมืองคูบัว ราชบุรี เมืองคูเมืองสิงห์บุรี เมืองพรหมทิน หลพบุรี เมืองดงคอน เมืองอุตะเถา และชัยนาท (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2559 : 10)

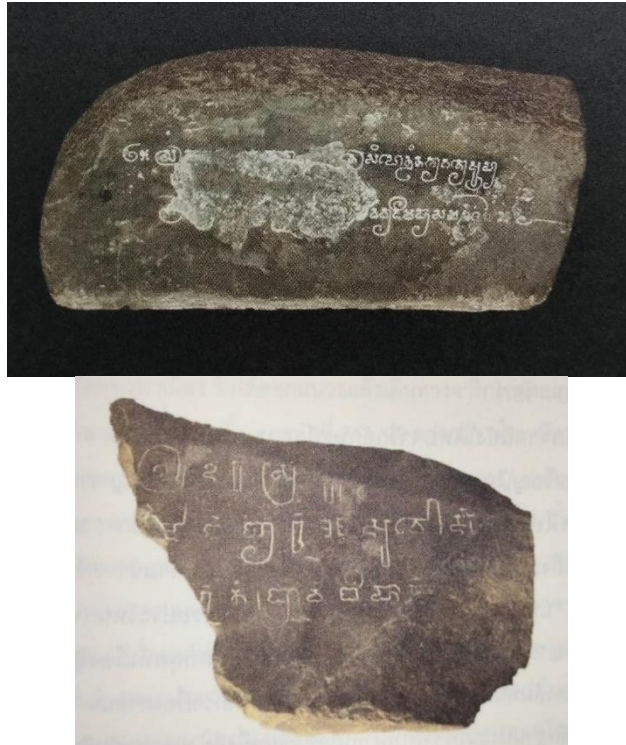
สรุปได้ว่า ทวารวดี เป็นคำภาษาสันสกฤต ที่ แชมมวล บิล ได้อ่านบันทึกการเดินทางของพระภิกษุจีนชื่อพระถังซำจั๋งและอีจิง ตรงกับคำว่า โตโลโปตี้ ซึ่งพบในสมุดบันทึก คำว่า ทวารวดี มาจากสองคำรวมกัน คือ คำว่า ทวาร แปลว่า ประตู กับคำว่า วดี แปลว่า รั้ว พอนำคำทั้งสองมารวมกันแล้วก็จะได้ คำว่า “ทวารวดี” แปลว่า ประตูที่มีรั้ว หมายถึง ปากประตู หรือเมืองท่า ที่ใช้สำหรับการค้าขายเป็นชุมทางในการคมนาคมซื้อขายแลกเปลี่ยนวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ในสมัยนั้น

ประวัติและพัฒนาการของทวารวดี

ราวพุทธศตวรรษที่ 11-12 วัฒนธรรมของอินเดียได้เข้ามาผสมผสานกับรูปแบบของชาวพื้นเมืองแล้วได้ก่อรูปร่างเป็นวัฒนธรรมเฉพาะขึ้นใหม่ในสมัยประวัติศาสตร์ ระยะแรกเริ่มเกิดขึ้นที่บริเวณ ภาคกลางของประเทศไทยซึ่งได้รับอิทธิพลรูปแบบต่าง ๆ มาจากอินเดียในหลาย ๆ ด้าน (สุริรัตน์ ตั้งพรประเสริฐ, 2533 : 68) รัฐทวารวดีได้เจริญขึ้นมาแทนที่ ในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ตอนล่าง และได้เจริญรุ่งเรืองสูงสุด ในราวพุทธศตวรรษที่ 11-16 จากบันทึกของพระภิกษุจีนเหียนจิ่งซึ่งในจดหมายเหตุของภิกษุจีน ชื่อเหียนจิ่งหรือพระถังซำจั๋ง (Hieun Tsing) ซึ่งเดินทางจากเมืองจีนไปประเทศอินเดียทางบก ราว พ.ศ. 1172-1188 (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562 : 25) และภิกษุจีน อี้จิง (I-Sing) ได้เดินทางไปอินเดียทางทะเล ในช่วงเวลาต่อมา ได้เรียกอาณาจักรใหญ่แห่งนี้ตามสำเนียงชนพื้นเมืองในอินเดียว่า โตโลโปตี หรือ จุลลอปัตติ (ทวารวดี) เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของศรีเกษตรในประเทศพม่าและตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอีสานปุระในประเทศกัมพูชา (มานพ นักการเรือน และบานชื่น นักการเรือน, 2564 : 254-255)

“ทวารวดี” เป็นอาณาจักรโบราณแห่งหนึ่งที่มีอยู่จริง อยุ่ราวพุทธศตวรรษที่ 12-16 สันนิษฐานว่า ศูนย์กลางน่าจะตั้งอยู่ในบริเวณจังหวัดนครปฐม หรือ อำเภอดุสิต จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดลพบุรีของประเทศไทย (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2559 : 14) ซึ่งมีความสอดคล้องตรงกันกับ ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ที่ให้ความเห็นในการศึกษาศิลาจารึกทั้ง 2 ท่อน (พบที่เมืองโบราณนครปฐม กับวัดโพธิ์ร้าง) ว่าจารึกทั้ง 2 นี้ มีความเก่าแก่พอจะสนับสนุนทฤษฎีที่เกี่ยวกับเชื้อชาติของประเทศไทยที่เดิม ก่อนที่ชนชาติไทยจะลงมาตั้งหลักแหล่ง คือในสมัยที่ชาวจีนเรียกว่า ทวารวดี (ยอร์ช เซเดส์, 2504 : 4) ซึ่งจารึกที่พบในเมืองโบราณนครปฐมนั้น มีการจารึกตัวอักษรปัลลวะ ใช้ภาษาบาลีจารึกด้วยคาถา เย ธมมาฯ ส่วนจารึกของวัดโพธิ์นั้น เป็นจารึกภาษามอญโบราณที่มีความเก่าแก่ที่สุดหลักหนึ่งของประเทศไทย มีข้อความแสดงบอกบริเวณอาราม บอกเนื้อที่ เป็นต้น

ภาพที่ 2 จารึกคาถา เย ธมมาฯ พบที่เมืองนครปฐมโบราณ และจารึกวัดโพธิ์ (ร่าง)

ที่มา: สฤณีพงศ์ ขุนทรง (2559 : 38-40)

ทางประวัติศาสตร์เล่าว่า อาณาบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอดีตเรียกว่า สุวรรณภูมิ เป็นแหล่งหลอมรวมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ คือ วัฒนธรรมอินเดียและวัฒนธรรมจีน ซึ่งวัฒนธรรมของอินเดียเกิดจากที่พ่อค้าได้เข้ามาติดต่อซื้อขาย พร้อมกับนำวัฒนธรรมและศาสนาเข้ามาเผยแพร่ตั้งหลักถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแถบนี้ (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2559 : 11) ในพุทธศตวรรษที่ 5 นิคมการค้าของอินเดียเกิดขึ้นตามเมืองท่าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้กลุ่มนักบวชและพราหมณ์อินเดียเข้ามาเผยแพร่วัฒนธรรมของตน และสอนหลักวิชาต่าง ๆ เช่น การค้าการเมือง กฎหมาย เกษษกรกรรมปรัชญาศาสนา ศิลปะ และวิชาการทำแผนที่ (หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์, 2503 : 171) ในช่วงนั้นก็ได้ปรากฏอาณาจักรหนึ่งขึ้นชื่อว่า “อาณาจักรฟูนัน” มีอายุระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 6-11 ร่วมยุคสมัยเดียวกันกับอาณาจักรอมราวดีในอินเดีย (สุภัทรดิศ ดิศกุล, 2528 : 3) มีอิทธิพลครอบคลุมพื้นที่กว้างใหญ่ รวมทั้งเขตพื้นที่ของอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการติดต่อระหว่างอาณาจักรฟูนันกับอินเดีย มีแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำกลอง เป็นเส้นทางคมนาคม (พิริยะ ไกรฤกษ์,

Citation : Darasa, A., Daithukthang, Daithukthang, P., Sithon, S. and Sa-ard-iam., T. (2023). Dvaravati: The

Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.40>

2533 : 221) มีเจริญรุ่งเรืองยิ่งใหญ่ในแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยาในภาคกลางไปจนสุดแหลมมลายู ทำให้ศิลปะพูนขึ้นในรูปแบบศิลปะอินเดียปรากฏในโบราณสถานของประเทศกัมพูชาสมัยก่อนยังคงเหลืออยู่ในปัจจุบัน (ดี จี อี ฮอลล์, 2549 : 22) ซึ่งส่งผลให้เกิดอาณาจักรทวารวดีในเวลาต่อมา เนื่องจากอาณาจักรทวารวดี เองก็เคยเป็นประเทศราชของพูนขึ้นมาก่อน

นักโบราณคดีคนสำคัญ คือ “ยอช เซเดส์” ได้อ้างจากจดหมายเหตุจีนที่กล่าวในราวปี พ.ศ. 1150ว่า ในพุทธศตวรรษที่ 12 นี้ ได้กำเนิดอาณาจักรมีขนาดใหญ่แห่งหนึ่งชื่อ “จุยล่อพัตต์” หรือ “ทวารวดี” ขึ้น ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองศรีเกษตร คือ พม่า และเมืองอิสานบุรี คือ เขมร เป็นเนื้อที่จังหวัดต่าง ๆ บางส่วนในประเทศไทยปัจจุบัน ตั้งแต่จังหวัดนครราชสีมา ลงมาถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี (บริบาลบุรีภัณฑ์, หลวง, 2503 : 7) แต่นักโบราณคดีไทยชื่อ “หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์” ให้เหตุผลว่า ช่วงการกำเนิดอาณาจักรทวารวดีนี้ อาจมีความคลาดเคลื่อนได้ เพราะจากหลักฐานโบราณวัตถุที่เก่าแก่กว่า คือ พระพุทธรูปและพระพิมพ์สมัยอมรวดีนี้ คือสมัยระหว่าง พ.ศ. 663-725 ก่อน พ.ศ. 1000-1200 หลายร้อยปีเพราะฉะนั้น ที่กำหนดกาลของสมัยทวารวดีว่าอยู่ในระหว่าง พ.ศ. 1000-1200 นั้น จึงน่าจะอ่อนไป” (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2559 : 15)

ส่วนนักประวัติศาสตร์ของไทยเชื่อว่า อาณาจักรทวารวดีดั้งเดิมนั้นเป็นชาวมอญที่อพยพมาจากตะวันตกของจีนแล้วลงมาทางใต้ตามลำแม่น้ำโขงกับลำแม่น้ำสาละวิน เข้าสู่พม่าตอนล่างแล้วเข้าสู่แถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นแหล่งศูนย์กลางของมอญ คือ “เมืองสะเทิมหรือเมืองสุธรรมวดี” (บังอร ปิยะพันธ์, 2537 : 35) และได้ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในแถบนี้ ซึ่งเป็นดินแดนของไทยมานานก่อนชาติอื่น (สมเกียรติ โล่ห์เพชรรัตน์, 2556 : 95)

เมืองโบราณในสมัยทวารวดีเท่าที่พบในทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีจำนวนประมาณ 107 เมืองโดยมีประมาณ 70 เมือง อยู่ในเขตที่ราบลุ่มภาคกลางตามแม่น้ำเจ้าพระยา และภาคตะวันออก ส่วนที่เหลือจะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 30 เมือง นอกนั้นอยู่ในเขตภาคเหนือและภาคใต้ภาคละ 1-2 เมือง (มานพ นักการเรือน และบานชื่น นักการเรือน, 2564 : 255) ซึ่งที่ตั้งเมืองที่เชื่อว่าเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดี จากหลักฐานทางโบราณคดีทั้งจากด้านที่ตั้งขนาดของเมืองศาสนสถาน โบราณวัตถุ และการติดต่อกับโลกภายนอก มี 3 แห่งหลัก ๆ คือ

1) เมืองโบราณอุทอง เป็นเมืองโบราณที่สำคัญมีความเก่าแก่กว่าเมืองโบราณสมัยทวารวดีอื่น ๆ เป็นเมืองท่าโบราณและเก่าแก่ที่สุด ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจะเข้สามพันตำบลท่า

พระยาจักรอำเภอร่องทอง ภายในและนอกตัวเมืองโบราณร่องทอง พบโคกเนินดินตั้งอยู่เป็นหย่อม ๆ หลายแห่งซึ่งเป็นที่ตั้งของสถูปเจดีย์โบราณ (สมศักดิ์ รัตนกุล, 2509 : อัดสำเนา)

2) เมืองโบราณนครปฐม เป็นเมืองโบราณสำคัญในสมัยสมัยทวารวดี เป็นศูนย์กลางและเมืองท่าสำคัญของอาณาจักรทวารวดีในยุคหลัง คือ ราวพุทธศตวรรษที่ 13-16 ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากชายฝั่งทะเลอ่าวไทยโบราณ และมีการขุดคูเมืองกับคูคลองต่าง ๆ มีขนาดกว้างมากเป็นพิเศษ ทำให้เรือสินค้าสามารถเข้ามาติดต่อค้าขายภายในเมืองได้อย่างสะดวก (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2559 : 224) จึงกลายเป็นศูนย์กลางของชุมชนตั้งแต่บัดนั้นจนถึงปัจจุบันนี้

3) เมืองโบราณศรีเทพ มีความเป็นไปได้ในการเป็นราชธานีของ “ทวารวดี” ซึ่งได้ชื่อ “ทวารกา” จากเมืองที่สถาปนาโดยพระกฤษณะในอินเดีย ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของแคว้นคุชราต เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหนึ่งในเมืองโบราณรุ่นแรกที่มีร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียในสมัยคุปตะ ในพุทธศตวรรษที่ 9-11 และสมัยหลังคุปตะ ในพุทธศตวรรษที่ 12-13 (ผาสุก อินทราวุธ, 2548 : 113)

แต่เดิมมักใช้จำนวนของการพบเหรียญเงินที่มีจารึกกล่าวถึง “ศรีทวารวดี ศุวรปุณยะ” เป็นตัวกำหนดว่า หากพบมากที่เมืองใด ทำให้สันนิษฐานได้ว่า เมืองนั้นน่าจะเป็นศูนย์กลาง แต่การใช้จำนวนเหรียญที่พบ ไม่น่าจะใช้เป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณาได้ เพราะเหรียญเงินมีขนาดเล็ก เป็นสิ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนและพบกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งอารยธรรมทวารวดี ควรใช้หลักฐานในด้านที่ตั้ง ขนาดของเมือง ที่สำคัญคือ ศาสนสถานและโบราณวัตถุที่พบ และการติดต่อกับโลกภายนอกเป็นสิ่งสำคัญในการตีความเรื่องศูนย์กลางของอาณาจักร (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562 : 91)

แต่ขณะเดียวกันนั้น มีนักปราชญ์และนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดถึงเมืองที่น่าจะเป็นจุดศูนย์กลาง หรือเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรทวารวดี และที่มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมากในสมัยนั้นมาก่อน ไว้หลายประการด้วยกัน ได้แก่

สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้พระวินิจฉัยถึงเมืองนครปฐมโบราณกับการเป็นศูนย์กลางของสุวรรณภูมิ นั้น ทรงได้รับพระดำรินี้มาจากพระบรมราชวินิจฉัยเรื่องพระปฐมเจดีย์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระองค์ก็ทรงอธิบายขยายความเพิ่มเติม ดังความว่า “ความจริงมีอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ศึกษาโบราณคดีในประเทศอื่นยังไม่ทราบ คือว่าในสยามประเทศทางตะวันตก มีเมืองโบราณอยู่เมืองหนึ่ง มีรอยพระสถูปเจดีย์วิหารอยู่มากมาย บรรดาเมืองทาง

สุวรรณภูมิประเทศนี้ ทั้งเมืองพม่ารามัญจนตลอดแหลมมลายู ไม่มีเมืองไหนใหญ่โตเท่าแก่กว่าเมืองที่วันนี้ ทุกวันนี้เรียกชื่อว่าเมืองนครปฐม” (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ, 2505 : 40-41)

ยอร์ช เซเดส์ ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในหนังสือประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 2 จารึก ทวารวดี ศรีวิชัย ละโว้ ว่า “อักษรจารึกบนรูปหล่อซึ่งค้นพบที่พระปฐมเจดีย์นั้น คือธรรมจักร และถ้าได้ค้นคว้าถึงที่มาของจารึกว่าได้มาจากคัมภีร์เล่มใด ก็จะเป็นประโยชน์มากเกี่ยวกับความรู้ทางพระพุทธศาสนาดังที่ปฏิบัติกันอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 13 ณ เมืองใดเมืองหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่เป็นเมืองหลวง ก็จะต้องเป็นจุดศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ในอาณาจักรทวารวดี” (ยอร์ช เซเดส์, 2504 : 51)

เสถียร โพธิ์นันทะ ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในหนังสือพระพุทธศาสนาในราชอาณาจักรไทยว่า “อาณาจักรทวารวดี มีความสัมพันธ์กับชาวพุทธอินเดียในลุ่มแม่น้ำคงคา มาก ฉะนั้น พุทธศิลปะของทวารวดีมีรูปแบบราชวงศ์คุปตะ ศูนย์กลางของทวารวดีก็คงอยู่ที่นครปฐมนั่นเอง ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 12 ปรากฏว่าอาณาจักรของทวารวดีได้ขยายขยายเหนือขึ้นไปจนถึงลพบุรี และขึ้นไปอีกจนถึงภาคเหนือของประเทศไทย” (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2543 : 13-14)

หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล ได้เขียนบทความไว้ตอนหนึ่งเรื่องความก้าวหน้าในการศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียอาคเนย์สมัยโบราณ ถึงเรื่องราวของการมีอยู่ของสุวรรณภูมิ ก่อนสมัยทวารวดีว่า “หลักฐานทางโบราณคดีที่อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี กรมศิลปากรได้ทำการขุดซากโบราณสถานที่เนินทางพระ พบวัตถุสำคัญที่สลักศิลา คือ องค์พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ยืนพระเศียรพระพุทธรูปประติมากรรมสัมฤทธิ์ เช่น เศียรพระพุทธรูป หรือ พระพุทธรูปทรงเครื่องขนาดเล็ก และพระพิมพ์เครื่องประดับปูนปั้นรูปเทวดา มนุษย์และยักษ์ หลักฐานที่ค้นพบเหล่านี้ยืนยันว่าเมืองสุวรรณภูมิประในศิลาจารึกปราสาทพระขรรค์ ประเทศกัมพูชา คงจะเป็นเมืองสุพรรณบุรีของไทยอย่างแน่นอน” (หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล, 2541 : 9-12)

ผาสุก อินทรารุ แสดงทัศนะในหนังสือ สุวรรณภูมิจากหลักฐานทางโบราณคดีว่า “เมืองอุทองเป็นศูนย์กลางทางศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดของรัฐทวารวดี เพราะได้พบแผ่นดินเผารูปพระสงฆ์อุ้มบาตรและภาพปูนปั้นพระพุทธรูปนาคนปรก มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 9-10 ต่อมาในสมัยทวารวดีช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-16 ก็ได้พบงานสถาปัตยกรรมและประติมากรรมทางพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์จำนวนมากโดยท่านยังระบุด้วยว่าเมืองอุทองน่าจะเป็นเมืองหลวงและเมืองท่าของรัฐทวารวดียุคแรก ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 9-13 ขณะที่เมืองโบราณนครปฐมน่าจะเป็นเมืองหลวง และเมือง

ท่าของรัฐทวารวดียุคหลังในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-16 จึงเห็นได้ว่าทวารวดีมีสถานะเป็นรัฐและเป็นเมืองท่าสำหรับค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อนช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 แล้ว” (ผาสุก อินทราวุธ, 2548 : 101-114)

สมัยทวารวดี พื้นที่ภาคกลางส่วนใหญ่เป็นที่ราบดินตะกอน ที่แม่น้ำไหลพัดพามาทับถม มีลักษณะโครงสร้างแบ่งออกเป็น 4 เขต คือ 1) เขตภาคกลางตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบลูกฟูก มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำปิง วัง ยม และแม่น้ำน่าน ทางตะวันออกมีทิวเขาเพชรบูรณ์และที่ราบแคบ ๆ มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านไปลงอ่าวไทยได้ 2) เขตที่ราบภาคกลางตอนล่างเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเดินของน้ำ เกิดมีสาขาแม่น้ำแยกกระจายออกไปก่อนที่จะไหลลงสู่อ่าวไทยสายสำคัญที่สุด คือ แม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มต้นที่ปากน้ำโพ ที่แม่น้ำปิงและแม่น้ำน่าน มาสบกันแล้วไหลไปลงอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ 3) พื้นที่ทางตะวันตกของประเทศไทย มีเทือกเขาสำคัญ 2 ทิวคือ 1) เทือกเขาถนนธงชัยในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดตาก เป็นแหล่งกำเนิดของลำน้ำ 3 สายคือ แม่น้ำเมย แม่น้ำสะแกกรังและแม่น้ำแควใหญ่ 2) เทือกเขาตะนาวศรีในเขตจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ลงไปถึงคาบสมุทรภาคใต้ 4) บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย มีพื้นที่แคบ ๆ ของ 4 จังหวัด คือ ชลบุรีระยอง จันทบุรี และตราด บริเวณนี้อยู่ตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำบางปะกง ทางด้านตะวันตกและใต้ จดลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและอ่าวไทย (พระครูโสภณวิรา นุวัตร และคณะ, 2562 : 163)

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า อาณาจักรทวารวดีได้ปรากฏขึ้นแถบดินแดนของสุวรรณภูมิ ซึ่งมีอารยธรรมพุทธศตวรรษที่ 12-16 ตามการสันนิษฐานน่าจะอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย และเชื่อว่าเป็นจุดศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดีในยุคสมัยนั้น ซึ่งมีอาณาเขตที่ตั้งแรกเริ่มมาตั้งแต่เมืองสะเทิมในประเทศพม่า และมีการขยายวงกว้างออกมามีครอบคลุมถึงภาคกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคเหนือของไทยในปัจจุบัน จุดศูนย์กลางในระยะแรกสันนิษฐานว่า ตั้งอยู่ที่เมืองอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จากนั้น ย้ายไปที่เมืองนครปฐม หรือคูบัวในจังหวัดราชบุรีปัจจุบัน เพราะมีร่องรอยเมืองโบราณ ศิลปะวัตถุที่เก่าแก่ และโบราณสถานที่มีความคล้ายแบบสมัยทวารวดีเป็นจำนวนมาก และจากการสำรวจของนักโบราณคดีในประเทศไทยพบว่า มีแหล่งโบราณสถานกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยในปัจจุบัน รวมทั้งหมด 107 แหล่ง ด้วยกัน เป็นต้น

การปกครองในยุคทวารวดี

อาณาจักรทวารวดีมีความสัมพันธ์กับชาวอินเดียในแถบกลุ่มแม่น้ำคงคาอย่างยาวนาน ประกอบด้วยได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์ เข้ามาเผยแพร่และสั่งสอนแก่ชาวพื้นเมืองดั้งเดิม แต่อย่างไรก็ดี ก่อนที่ศาสนาทั้งสองจะเข้ามามีอิทธิพล แต่เดิมนั้นผู้ปกครองในดินแดนแถบนี้ก็มีศาสนาเป็นของตนเองและมีแบบปฏิบัติมาก่อนเช่นกัน เช่น นับถือบรรพบุรุษ ผี และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามธรรมชาติ (จิตติพงศ์ มีทอง, 2562 : 7) การบริหารการเมืองการปกครองในยุคนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาพร้อมกับพระสมณทูตชาวอินเดียชื่อ พระโสณเถระและพระอุตตรเถระ ที่ได้เข้ามาเผยแผ่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 3 เข้ามายังดินแดนสุวรรณภูมิ (พระครูโสภณวิธานวัตร และคณะ, 2562 : 608) และได้ประกาศเผยแพร่หลักคำสอนพระพุทธศาสนาในแถบนี้ ซึ่งได้ปรากฏพบเห็นร่องรอยว่ามีกษัตริย์ปกครองในสมัยอาณาจักรทวารวดี แม้รูปแบบการปกครองยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน แต่ก็สามารถสันนิษฐานได้ว่า อาณาจักรทวารวดีน่าจะมีรูปแบบการปกครองด้วยระบบกษัตริย์ ซึ่งปัจจุบันนักโบราณคดีได้ขุดพบจารึกบนฐานพระพุทธรูปจากวัดจันทิก อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา ระบุด้วยอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12 บนจารึกได้ระบุถึงพระเทวีของเจ้าแห่งทวารวดี(รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง, 2558 : 8) หลักฐานที่พบนี้น่าจะมีเหตุผลนำมาสนับสนุนได้

ภาพที่ 3 จารึกบนฐานพระพุทธรูปจากวัดจันทิก ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พินาย

ที่มา : ผู้ถ่ายภาพ: ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

มีนักประวัติศาสตร์ นักวิชาการหรือปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์หลายท่าน ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ คือ

สถิตย์พงศ์ ขุนทรง ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการเมืองการปกครองสมัยอาณาจักรทวารวดี ไว้ว่า “เมืองนครไชยศรีมีกษัตริย์ปกครองและมีพราหมณ์ทำหน้าที่อยู่ในราชสำนัก แต่ข้อมูล

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุติโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

เกี่ยวกับการปกครองของเมืองโบราณนครปฐมก็เป็นที่ยุติกันดีแล้วจากการค้นพบเหรียญเงินมีจารึกอักษรปัลลวะภาษาสันสกฤต ความว่า ศรีทวารวดีศวรปุณยะ แปลว่า บุญกุศลของพระราชแห่งศรีทวารวดี หรือพระเจ้าศรีทวารวดีผู้มีบุญอันประเสริฐ และมีเอกสารจีนชื่อ ทงเตียน ระบุไว้ตอนหนึ่งว่า “ประเทศโถวเหอ (ทวารวดี) เป็นที่ยุติของจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์สุย ตั้งอยู่ทางใต้ของเจนละ (ประเทศกัมพูชา) มีชื่อราชวงศ์ของกษัตริย์แห่งโถวเหอ คือ โถวเหอหลัว” (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2559 : 164-169)

ผาสุก อินทราวุธ ได้ให้ความเห็นไว้ในแนวคิดธรรมวิชัยตามแบบพระเจ้าอโศกมหาราชของอินเดีย โดยระบุว่า หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์และราชสำนัก วัดอุบาสักขึ้นก็พบที่เมืองนครปฐม ได้แก่ แผ่นดินเผารูปคช-ลักษณะมี พร้อมด้วยสัญลักษณ์มงคลและเครื่องราชูปโภคของกษัตริย์รวมทั้งธรรมจักรเป็นจำนวนมาก ซึ่งใช้ในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนาและเป็นเครื่องมือในการขยายอำนาจการปกครองของกษัตริย์ อีกด้วย (ผาสุก อินทราวุธ, 2542 : 175-177; ผาสุก อินทราวุธ, 2551 : 78-79)

ดุจฤดี คงสุวรรณ ได้แสดงทัศนะในบทความออนไลน์ว่า การปกครองอาณาจักรทวารวดีนั้น โดยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับระบบกษัตริย์และรัฐของอินเดียมาเป็นแบบอย่าง เพื่อต้องการให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งจะพบเห็นข้อความที่ระบุไว้ใน **มนุธรรมศาสตร์** ซึ่งเป็นกฎหมายของอินเดียที่เขียนขึ้นในช่วงต้นคริสตกาล โดยที่พระมหากษัตริย์นั้นมีหน้าที่หลัก คือ ปกป้องรัฐจากศัตรู พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเช่น การพัฒนาระบบชลประทาน โดยขุดคูน้ำล้อมรอบเมืองและขุดคลองส่งน้ำเข้ามาหล่อเลี้ยงภายในตัวเมือง มีระบบการสถาปนา กษัตริย์ ว่ามีฐานะอยู่เหนือมนุษย์หรือประชาชนทั่วไป โดยผ่านพิธีราชสูยะ แต่ในภายหลังก็ถูกยกเลิกไป แล้วหันมาประกอบพิธีราชาภิเษกแทน (ดุจฤดี คงสุวรรณ, 2543)

มานพ นักการเรียน และบานชื่น นักการเรียน ได้เขียนทัศนะลงในบทความวารสารเรื่องทวารวดี: มิติทางความเชื่อและศาสนาว่า “ศาสตราจารย์ฌอง บวสเชอเลียร์” ได้สันนิษฐานว่าพระนามของกษัตริย์สมัยอาณาจักรทวารวดี คือ “พระเจ้าหรรษะวรมัน” ซึ่งอาจจะเป็นพระนามของกษัตริย์ทวารวดีพระองค์แรกที่รู้จัก ซึ่งได้จากหลักฐานที่สำคัญ คือ จารึกบนแผ่นทองแดงอักษรหลังปัลลวะ ภาษาสันสกฤต ที่มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 13-14 (มานพ นักการเรียน และบานชื่นนักการเรียน, 2564 : 256)

จากความเห็นของนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีที่ได้ยกมาเสนอแล้วข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า การปกครองในสมัยทวารวดี น่าจะได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของอินเดีย โดยมีพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นตัวเชื่อม ซึ่งเป็นการเข้ามาพร้อมกับระบบของวรรณะกษัตริย์ โดยการอุปถัมภ์จากกษัตริย์มาโดยตลอด เพราะปรากฏเห็นได้จากจารึกบนฐานพระพุทธรูป วัดจันทิก อำเภอบางซ่ง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งระบุด้วยอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12 ระบุถึงพระเทวีของเจ้าแห่งทวารวดี และบนแผ่นทองแดง จารึกด้วยอักษรขอมโบราณ ที่เมืองอุทองระบุถึงกษัตริย์ 2 พระองค์คือ พระเจ้าหรรษวรมัน กับ พระเจ้าอีสานวรมัน ว่าเป็นพระราชแห่งอาณาจักรทวารวดี แต่ทั้งนี้ ก็ยังไม่มีหลักฐานที่ชัดว่ากษัตริย์ที่ปกครองทวารวดีองค์ปฐมนั้น เป็นใคร

สภาพสังคมและเศรษฐกิจในยุคทวารวดี

ทวารวดีในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา โดยการเข้ามาของพระเถระ 2 รูป คือ พระโสณะและพระอุตตระ หลังจากการสังคายนาครั้งที่ 3 เสร็จสิ้นลงแล้ว โดยมีพระเจ้าอโศกมหาราชเป็นผู้อุปถัมภ์ ถือได้ว่าการเข้ามายังดินแดนอาณาเขตของทวารวดี (เมืองนครปฐมประเทศไทยปัจจุบัน) อย่างเป็นทางการที่สุด ซึ่งในช่วงดังกล่าวนี้ เป็นระยะเวลาของการเปิดโลกความสัมพันธ์ของอาณาจักรต่าง ๆ ด้วย ซึ่งก่อนสมัยพุทธกาลแม้จะมีชาวอินเดียเดินทางเข้ามาเพื่อค้าขายหรือสร้างความสัมพันธ์กับคนในดินแดนที่ชื่อว่าสุวรรณภูมิก็ตาม แต่ก็ยังไม่ถือว่าครอบคลุมทุกมิติได้ เมื่อพระพุทธศาสนาได้เข้ามา ทำให้ชาวสุวรรณภูมิมีความเลื่อมใสศรัทธายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนมาก และส่งผลให้ชาวสุวรรณภูมิสมัยนั้น มีความสัมพันธ์กับชาวอินเดียอย่างยิ่ง

ยุคสมัยทวารวดี มีพื้นฐานทางการเกษตรกรรม มีการค้าขายแลกเปลี่ยนระหว่างเมืองหรือการค้าขายแลกเปลี่ยนกับเมืองภายนอก จดหมายเหตุจีนชื่อ “ทงเตียน” ได้มีการรวบรวมขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ 14 ได้บันทึกเกี่ยวกับการค้าขายในช่วงสมัยทวารวดี หรือประเทศ “โถวเหอ” (สฤชดี พงศ์ขุนทร, 2557 : 14-15) ซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวจีนสมัยราชวงศ์สุย ได้ระบุข้อความสำคัญคือ “ประเทศนี้มีการค้าขายแลกเปลี่ยนอย่างเสรี ไม่มีการเก็บภาษีชาวเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและค้าขาย มีชุมชนหรือเมืองที่เป็นตลาดขนาดใหญ่เพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยน ซึ่งเมืองโบราณนครปฐมนี้มีบทบาทเป็นศูนย์กลาง เพื่อบริการต่อการขยายตัวทางการค้าทั้งภายใน ภายนอก ช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 (สฤชดี พงศ์ ขุนทร, 2559 : 172)

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุดโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สธาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

สินค้าที่มีการค้าขายหรือแลกเปลี่ยนกันในสมัยทวารวดี ที่นักโบราณคดีต่าง ๆ ได้ค้นพบตามบริเวณและสถานที่ ที่มีความเกี่ยวข้องกับยุคอาณาจักรทวารวดี ดังเช่น ในการขุดค้นที่เมืองนครปฐมได้พบชิ้นส่วนหินบดและสะเก็ดหินจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีทั้งหินทราย หินทรายแป้ง หินโคลน หินเหล่านี้ เป็นวัตถุดิบที่ไม่มีอยู่ในจังหวัดนครปฐม แต่น่าจะมาจากวัตถุดิบ หรือแหล่งผลิตที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และทางกรมศิลปากรได้สำรวจพบแหล่งหินที่นำมาสลักประติมากรรมสมัยทวารวดีบนเขาพระกับยังพบแหล่งที่ผลิตงานประติมากรรมหินที่สำคัญ คือ แหล่งโบราณคดี ในตำบลหนองปรัง (สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 1 ราชบุรี, 2541 : 42-44; กรมทรัพยากรธรณี, 2550 : 121) เฉพาะที่เมืองนครปฐมนั้น ภายในห้องคลังของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์ได้เก็บรักษาหินบดและแท่นหินบดไว้มากถึง 30 ชิ้น และมีโคลนพระพุทธรูปธรรมจักร กวางหมอบ ซึ่งคาดว่ามาจากแหล่งผลิตที่อำเภอเขาย้อย เช่นกัน (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2557 : 17)

ในพุทธศตวรรษที่ 13-18 สันนิษฐานว่า มีแหล่งผลิตสินค้าที่ส่งออกเป็นลูกปัดแก้วซึ่งอยู่ในแถบเมืองปาเล็มบัง บนเกาะสุมาตรา ประเทศมาเลเซีย และแหล่งทุ่งตึก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา (บุญยฤทธิ์ ฉายสุวรรณ และเรไร นัยวัฒน์, 2550 : 128-129) ซึ่งที่ตะกั่วป่านี้ ได้พบจารึกภาษาทมิฬ (ภาษาอินเดียทางตอนใต้) ระบุถึงการสมาคมพ่อค้าลูกปัดแก้วไว้ ส่วนลูกปัดแก้วสีเขียวที่เมืองนครปฐมสันนิษฐานว่า เป็นสินค้าที่ถูกนำเข้ามาจากแหล่งผลิตหรือส่งออกลูกปัดที่มีอายุร่วมสมัย ซึ่งยังไม่พบร่องรอยการผลิต แต่ในการขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีหอยเือก พบลูกปัดแก้วแบบเคลือบสีสีกองหรืออำพัน มีความคล้ายกับลูกปัดจากโบราณคดีสุโขทัย มาส และโบราณคดีทุ่งตึก (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2557 : 18)

ภาพที่ 4 ลูกปัดเคลือบทองจากแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ

ที่มา: สฤณีพงศ์ ขุนทรง (2557 : 18)

ลูกปัดแก้วสีเขียว คือ โบราณวัตถุสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงการติดต่อค้าขายระหว่างชุมชนในภาคกลางกับภาคใต้ ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 ขณะที่ทวารวดีมีความสัมพันธ์กับจีนนักวิชาการ

หลายท่านสันนิษฐานว่า “รัฐพันพัน” ที่ตั้งอยู่ทางใต้ของโถวเหอ (ทวารวดี) ได้จัดส่งเครื่องบรรณาการไปยังจีน ราว พ.ศ. 1178 ในรัชกาลพระเจ้าจักรพรรดิถังไท่จง ซึ่งรัฐพันพันมีอาณาบริเวณแถบอ่าวบ้านดอน คือ ในเขตอำเภอไชยาและพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2557 : 19) ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 14 ปรากฏพบศิลาจารึกเกี่ยวข้องกับมหาราชแห่งอาณาจักรศรีวิชัยและประติมากรรมศิลปะทวารวดีอยู่ด้วย (กรมศิลปากร, 2529 : 187-222; พิริยะ ไกรฤกษ์, 2523 : 31-49) ดังนั้น บ้านเมืองโบราณในภาคกลางแถบลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลอง (ทวารวดี) และบ้านเมืองในคาบสมุทรภาคใต้ (รัฐพันพัน) มีความสัมพันธ์กันทางการค้า ศาสนา ตลอดช่วงพุทธศตวรรษที่ 12

จะเห็นได้ว่า เอกสารของจีนได้มีการกล่าวถึงอาณาจักรทวารวดีหรือโถวเหอ มาโดยตลอดถึงการค้าขาย การส่งบรรณาการ ซึ่งยังตรงกับในช่วงเวลาที่ตำนานระบุถึงการสร้างเมืองนครไชยศรี และการก่อสร้างพระประโทณเจดีย์ขึ้นกลางเมือง เป็นไปได้ว่าโถวเหอหรือทวารวดี ที่ส่งบรรณาการไปยังจีนในสมัยพระเจ้าจักรพรรดิถังไท่จง คงจะมีจุดศูนย์กลางที่เมืองนครปฐมสมัยโบราณก็เป็นได้ (สฤณีพงศ์ ขุนทรง, 2557 : 15) เพราะไม่เพียงแต่ค้นพบเหรียญเงินที่จารึก ศรีทวารวดี ศุวรูปุณยะ หมายถึง บุษของพระผู้เป็นเจ้าของแห่งทวารวดี (อิติพงศ์ มีทอง, 2562 : 9) ซึ่งได้มีการกำหนดอายุจากแบบอักษรที่ปรากฏอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 เท่านั้น แต่เมืองนครปฐมโบราณนี้ยังมีอาณาบริเวณที่กว้างใหญ่ที่สุดในยุคสมัยของอาณาจักรทวารวดี อีกด้วย

จากการนำเสนอสภาพสังคมและเศรษฐกิจของอาณาจักรทวารวดี พอที่จะสรุปได้ว่า ทวารวดี มีความเจริญรุ่งเรืองมากในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 เพราะการที่มีเมืองโบราณมีอาณาเขตกว้างใหญ่และเป็นปากประตูสู่การเดินทางบนเส้นทางน้ำ ส่งผลให้สภาพสังคมและเศรษฐกิจทวารวดี ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการค้าขาย สังเกตจากการค้นพบวัตถุโบราณจำนวนมากที่พบตามเมืองโบราณทวารวดีในภาคกลาง ซึ่งการค้าขายนี้คงไม่ได้มีเพียงวัตถุลินค้าทั่วไปเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการค้าขายลูกปัดแก้วด้วย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สอดคล้องกับการพบโบราณวัตถุประเภท “สินค้าต่างถิ่น” ในชั้นวัฒนธรรมช่วงพุทธศตวรรษที่ 14-16 ที่เมืองนครปฐม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะยังไม่มีกรอบอธิบายได้อย่างชัดเจนมากนักเกี่ยวกับสินค้าส่งออกหรือการค้าขายต่าง ๆ ของอาณาจักรทวารวดี แต่ความน่าจะเป็นอย่างยิ่งของการดำรงชีพของคนในยุค นั้นจึงสันนิษฐานตามข้อมูลได้ว่า ชาวทวารวดี ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งจะต้องมีผลผลิตทางการเกษตรอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ทางโบราณคดีก็ยังไม่พบหลักฐานสำคัญในส่วนนี้ เพราะ

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุดโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

เป็นอินทรี เป็นวัตถุที่สูญสลายได้ง่าย เว้นแต่ร่องรอยเคลือบข้าวจำนวนมากที่ปะปนอยู่ในก้อนอิฐที่ใช้ในการก่อสร้างศาสนสถานในสมัยอาณาจักรทวารวดี เป็นต้น

ภาพที่ 5 อิฐแบบที่ 1 รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ผสมเคลือบข้าวเมล็ดสั้น
ที่มา: เด่นดาว ศิลปานนท์ (2559 : 21)

บทสรุป (Conclusion)

จากการศึกษา “ทวารวดี” ในประเด็น เพื่อการนิยามศัพท์: ทวารวดี เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการของทวารวดี เพื่อศึกษาการปกครองในยุคทวารวดี และเพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจในยุคทวารวดี พอที่จะนำมาสรุปตามทัศนะของผู้เขียนได้ ดังนี้

คำว่า “ทวารวดี” เป็นภาษาสันสกฤต แปลว่า ประกอบด้วยประตู ซึ่งหมายถึง เมืองทำเป็นปากประตูทางการค้าขาย เป็นชุมทางการค้า หรืออาจเทียบได้กับคำว่า “ทวารกา” ซึ่งเป็นเมืองของพระกฤษณะในมหากาพย์อินเดียเรื่องมหาภารตยุทธ ทวารวดีนี้เป็นข้อสันนิษฐานมาจากคำว่า “โกลโโปตี” ซึ่งปรากฏในสมุดบันทึกการเดินทางของพระภิกษุถังซัมจั๋ง ราว ๆ พ.ศ. 1172 ถึง พ.ศ. 1188 ซึ่งนักวิชาการเชื่อว่า คำว่า “โกลโโปตี” ตรงกับภาษาสันสกฤต คือ ทวารวดี และยังสันนิษฐานคำอื่น ๆ ที่มีสำเนียงคล้ายกัน เช่น จุลลอปัตตี จวนโลโปติ เซอโฮโปติ และโกลเวอ เป็นต้น เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของศรีเกษตร (ในพม่า) และตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอิคานปุระ (ในกัมพูชา)

ทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวไว้ว่า อาณาจักรทวารวดีนี้เป็นอาณาจักรโบราณในดินแดนของประเทศไทย เมื่อครั้งก่อนสมัยกรุงสุโขทัย มีอายุอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12-16 ซึ่งเมืองที่เชื่อว่าเป็นศูนย์กลางนั้นมี 3 แห่ง คือ เมืองโบราณนครปฐม เมืองโบราณอู่ทอง และเมืองโบราณศรีเทพ มีกษัตริย์ปกครองแต่ละเมือง แม้ยังไม่มีการค้นพบอย่างชัดเจน แต่ก็มีร่องรอยที่สื่อให้เห็นว่าเกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์ คนส่วนใหญ่ในอาณาจักรแห่งนี้จะนับถือวิญญาน พราหมณ์ พุทธเถรวาทและมหายานส่วนทางด้านศิลปกรรมเหมือนกับต้นแบบศิลปกรรมของอินเดีย คือ ศิลปะคุปตะ จากนั้น ก็ได้พัฒนาเป็นแบบแผนของอาณาจักรทวารวดี ในราวพุทธศตวรรษที่ 13-15

Citation : Darasa, A., Daithukthang, Daithukthang, P., Sithon, S. and Sa-ard-iam., T. (2023). Dvaravati: The

Beginning of Community Decentralization in Southeast Asia. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.40>

ชาวทวารวดี ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการค้าขาย เนื่องจากภูมิศาสตร์ที่มีความได้เปรียบจึงเหมาะแก่การเกษตรกรรมกับค้าขาย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนสินค้าด้วย ทำให้ทวารวดีในยุคเมืองโบราณนั้น เป็นจุดศูนย์รวมแห่งการค้าที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุดในช่วงหนึ่งราวในพุทธศตวรรษที่ 12-16 เห็นได้จากการค้นพบวัตถุโบราณต่าง ๆ ในภาคกลางของประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่คือ อาณาบริเวณจังหวัดนครปฐม ในปัจจุบันนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมศิลปากร. (2529). **จารึกในประเทศไทย เล่ม 1 อักษรปัลลวะ หลังปัลลวะ พุทธศตวรรษที่ 12-14**. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.
- ดี จี อี ฮอลล์. (2549). **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : สุวรรณภูมิ-อชากเนย์ภาคพิศดาร**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ดุจฤดี คงสุวรรณ. (2543). **พัฒนาการสังคมไทย. บ้านจอมยุทธ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.baanjommyut.com/library_2/development_of_society/02.html. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2566.
- ทวีศักดิ์ ทองทิพย์. (2559). **ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม : ประวัติศาสตร์ เส้นทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและหลักพุทธธรรมในประเทศไทย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธิตินงค์ มีทอง. (2562). **อารยธรรมทวารวดีในประวัติศาสตร์เมืองโบราณคูบัว. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 9(2) : 3-18.
- บังอร ปิยะพันธ์. (2537). **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- บุญยฤทธิ์ ฉายสุวรรณ และเรไร นัยวัฒน์. (2550). **ทุ่งตึกเมืองท่าการค้าโบราณ**. ภูเก็ต : สำนักศิลปากรที่ 15 ภูเก็ต.
- ผาสุก อินทราวุธ. (2548). **สุวรรณภูมิจากหลักฐานทางโบราณคดี**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูโสภณวิธานวัตร, พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ และเอกมงคล เพ็ชรวงษ์. (2562). **ประวัติศาสตร์และคุณค่าทางอารยธรรมสมัยทวารวดี. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ และศิลปะศาสตร์**. 12(4) : 606-623.

Citation : พระอธิการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุดโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. **วารสารราชภัฏ**

สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.40>

- พิริยะ ไกรฤกษ์. (2523). ศิลปทักษิณก่อนพุทธศตวรรษที่ 19. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- พิริยะ ไกรฤกษ์. (2533). ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- มานพ นักการเรือน และบานชื่น นักการเรือน. (2564). ทวารวดี: มิติทางความเชื่อและศาสนา. สิริธรปริทรรศน์. 22(1) : 254-263.
- ยอช เซเดส์. (2472). ประชุมศิลาจารึกสยาม ภาคที่ 2 จารึกกรุงทวารวดี เมืองละโว้ และเมืองประเทศราชขึ้นแก่กรุงศรีวิชัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.
- ยอช เซเดส์. (2504). ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 2 จารึก ทวารวดี ศรีวิชัย ละโว้. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขใหม่). กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง. (2558). ทวารวดีในอีสาน. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. (2562). ศิลปะทวารวดี วัฒนธรรมทางศาสนายุคแรกเริ่มในดินแดนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุงใหม่). นนทบุรี : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สมเกียรติ โล่ห์เพชรรัตน์. (2556). ศิลปะลพบุรีและศิลปะทวารวดีในประเทศไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบศิลปะเขมรในประเทศกัมพูชากับศิลปะลพบุรีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2561). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- สมศักดิ์ รัตนกุล. (2509). รายงานการสำรวจและขุดแต่งโบราณวัตถุสถาน เมืองเก่าอุทอง. เอกสารรายงาน. สุพรรณบุรี : กรมศิลปากร จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง. (อัดสำเนา).
- สฤณีพงศ์ ขุนทรง. (2557). การค้าระหว่างประเทศสมัยทวารวดี: มุมมองจากงานโบราณคดีเมืองนครปฐม. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย. 34(1) : 9-29.
- สฤณีพงศ์ ขุนทรง. (2559). โบราณคดีเมืองนครปฐม : การศึกษาอดีตของศูนย์กลางแห่งทวารวดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 1 ราชบุรี. (2541). คู่มือ: ความสัมพันธ์กับชุมชนทวารวดีในบริเวณใกล้เคียง. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล. (2528). ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

- สุริรัตน์ ตั้งพรประเสริฐ. (2533). ประติมากรรมรูปเคารพและรูปบุคคล ที่บ้านคูบัว จังหวัดราชบุรี ที่มีรูปแบบและแนวทางกำหนดอายุโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประติมากรรมจากแหล่งอื่น ๆ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์. (2503). **ชุมชนโบราณคดี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เขมมบรรณกิจ.

Citation : พระอริการอำพน จารุโก (ดาราศาสตร์), พระครูปริยัติกิตติธรรม (ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน) และธน

รัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ทวารวดี: การกระจายตัวของชุมชนแรกเริ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารราชภัฏ
สุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 65-84; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.40>

พุนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”

Funan: The Implications of the Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”

พระครูปริยัติกิตติวรรณ (วีระ กิตติวณฺโณ/ได้ทุกทาง)^{1*} พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน)²
พระอธิการอำพน จารุโณ (ดาราสาสตร์)³ และธนรัฐ สะอาดเยี่ยม⁴
Phrakhrupariyadkittiwan (Weera Kittiwanno/Daithukthang)^{1*},
Phra Seksan Thanayutto (Sriton)²,
Phra Athikan Amphon Jarupho (Darasas)³ and Thanarat Sa-ard-iam⁴

Received : May 18, 2023; Revised : July 21, 2023; Accepted : July 21, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมสร้างทัศนวิสัย
สำหรับการศึกษาอารยธรรมพุนัน (2) เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ “พุนัน”
(3) เพื่อศึกษาข้อมูล “พุนัน” เชิงพื้นที่และเชิงยุคสมัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร และฟังวิทัศน์
ของนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ที่ร่วมสมัยกับยุคพุนัน แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์
ผลการศึกษา พบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมสร้างทัศนวิสัยสำหรับการศึกษาอารยธรรมพุนัน ให้
ยึดหลักกาลามสูตร หลักการสร้างปัญญา 3 หลักโยนิโสมนสิการ การสืบสาวหาเหตุปัจจัย หลักไตร
ลักษณ์ เป็นแนวขยายมองประวัติศาสตร์พุนันดินแดนโบราณนั้น ช่วยเสริมสร้างวางท่าทีการศึกษา

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
สุรินทร์; Students of the Doctor of Philosophy program, Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Surin Campus, Thailand.

⁴ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์;
Graduate Studies, Department of Buddhist Studies, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Surin Campus, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : pramahaweera@gmail.com

Citation : Daithukthang, W., Sriton, S., Darasas, A. and Sa-ard-iam., T. (2023). Funan: The Implications of the
Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”. *Journal of Academic Surindra*
Rajabhat. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.41>

ประวัติศาสตร์ที่เหมาะสม เกิดการระมัดระวังไม่เอียงไปหาศรัทธาจาริต เน้นศึกษาที่ไม่ต้องให้บรรลุความเชื่อ แต่ควรมุ่งวัฒนธรรมการสืบสวน ไต่สวน เปรียบเทียบ ค้นหาความน่าจะเป็น ต่อเนื่องตลอดไปโดยไม่รู้จักจบ พบว่า มีการบันทึกคำว่า “ฟูนัน” แล้วให้ความหมายว่า “พนม” บ่งชี้ถึงสังคมที่เลือกใช้ภูเขาเป็นสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์สำหรับการสร้างศูนย์กลางความศรัทธาและอำนาจการปกครอง บนดินแดนที่กว้างใหญ่ระบุว่ามีการตั้งชุมชนของผู้คนหลากหลายเผ่าพันธุ์ กระจายอยู่ทั่วภูมิภาค มีการถ่ายทอดวิทยาการต่าง ๆ ต่อเนื่องจากยุคก่อนประวัติศาสตร์และมีความพยายามภายในด้วยความสามารถแห่งกลุ่มชนของตนบนดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ละชุมชนปกครองตนเองสัมพันธ์กันแบบเสมอภาค ลักษณะแบบรัฐไม่รวมศูนย์ ซึ่งจะมีบรรยากาศที่คล้ายคลึงกันกับชุมชนทวารวดีซึ่งเป็นสังคมยุคหลังต่อมา แม้ดำเนินอยู่ในยุคต้นประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยึดมั่นวัฒนธรรมภายในของตนเองขณะที่มีติดต่อแลกเปลี่ยนอารยธรรมอินเดียตั้งแต่ก่อนคริสตกาล ชาวอินโดจีนแห่งนี้นี้ย่อมปรับเปลี่ยนใช้อย่างผสมผสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างกล้าหาญ “ฟูนัน” ได้ช่วยอธิบายถึงอารยธรรมขอมโบราณ ปัจจุบันชาวกัมพูชาเชื่อว่าการบรรพบุรุษของเขาเป็นชาวอินเดียที่มาแต่งงานกับหญิงผู้นำหัวหน้าชาวบ้านพื้นถิ่นแล้วมีการก่อบ้านแปลงเมืองอยู่ล่งถึงปัจจุบัน พบว่า นักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอ “ฟูนัน” “สังคมที่ใช้ภูเขาเป็นศูนย์กลางรวมศรัทธาและอำนาจของชนชั้นผู้นำ” โดยกล่าวถึงดินแดน ที่ตั้ง หลักฐานด้านโบราณคดี สังคม วัฒนธรรม วรรณคดี เศรษฐกิจ การค้าขาย การคมนาคม การศึกษา อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบได้ 2 หลัก คือ เชิงพื้นที่และเชิงยุคสมัย และข้อมูลมีความเหมาะสมเป็นการศึกษาเชิงวิจัยพัฒนาสติปัญญาผู้สนใจทุกท่าน

คำสำคัญ (Keywords) : การสัมมนาอารยธรรม, พนมดงรัก, อาณาจักรฟูนัน, ขอมโบราณ, ภูเขา

Abstract

This article had 3 objectives, which were 1) to do a seminar on Funun Civilization in the Buddhist perspective of the Buddhist principles of wisdom 2) to study the history of Southeast Asia “Funun” 3) to study geographical and era information. It was documentary research presented by descriptive analysis. The results of the study were found as follows: The seminar on Funun Civilization in the Buddhist perspectives of the Buddhist principles of wisdom was subject to conform

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติวัฒน์/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีพน), พระอธิการอำพน จารุโ

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ฟูนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

to Kalama Sutta, the principle of 3 wisdoms, Yonisomanasikāra, an investigation of cause and effect, the principle of three characteristics, which were like a magnifying glass to envision the history of the Funun ancient land to assist in the reinforce of setting the history study appropriately, to be careful of not leaning to faithful temperament, not to focus on the belief but focusing on the cultures of investigation, examination, comparison, and infinitely continuing search for the probability. ; The record of the term “Funun” which meant “Phanom” indicated the mountain used to be the holy place for the center of faith and power of administration on the vast land by community, of which various races scattered throughout the region and various sciences passed on, which were linked from the prehistorical period and those who endeavored to use each of their ability in their races on their abundant land. Each community governed oneself, contacted with each other in equality as uncentralized state similar to Dvaravati Community in the later age. Despite living in the prehistorical period of Southeast Asia, they were holding on their own cultures while exchanging and trading with the Indian civilization Before Christ. The Indo-Chinese accepted, adapted and exchanged the integrative cultures bravely. “The term “Funun” was helpful to describe Ancient Khmer. In the present, Cambodians have believed that their ancestor was the Indian who had immigrated to marry the locally female leader, then having settled down there since then. ; Many various scholars have presented “Funun” as the community using the mountains as mountain centers gathering the faith of all and power of the elite by mentioning the land, the location, many various archaeological , social, cultural, literary, economic, commercial, transport, educational evidences, of which the components could be summarized in two terms: the geographical and era information and the information suited with the education in developing wisdom research for people interested.

Keywords : Seminar on Civilization, Phanom Dongrak, Funun Kingdom, Ancient Khmer, Mountain

Citation : Daithukthang, W., Sriton, S., Darasas, A. and Sa-ard-iam., T. (2023). Funan: The Implications of the Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ต้องการให้บัณฑิตได้รู้จักถิ่นแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตน ว่าเป็นมาอย่างไร ปัจจุบันมีอะไรที่เป็นอยู่เนื่องจากอดีตบ้าง มีอะไรเกิดขึ้นใหม่ จึงสัมมนากระตุ้นให้เซลล์สมองแตกตัวด้วยเรียนรู้แยกแยะแบบวิรัชชาติ (อง.ทสภ.(ไทย) 24/94/221) เพิ่มกระบวนการถามตอบปัญหา 4 ประการ (ที.ป. (ไทย) 11/312/291, อง.จตุกก. (ไทย) 21/43/70) คือ (1) ปัญหาที่ควรตอบโดยนัยเดียว (2) ปัญหาที่ควรตอบโดยย้อนถาม (3) ปัญหาที่ควรแยกตอบ (4) ปัญหาที่ควรตรงตอบ

อารยธรรมพนมดงรัก มีความสัมพันธ์โดยตรงกับเทือกเขาพนมดงรักภูเขากำแพงที่ทอดยาว 320 กิโลเมตร แบ่งเขตแดนที่ราบสูงกับที่ราบต่ำ และเป็นเส้นแบ่งแดนอาณาจักรเจนละบกกับเจนละน้ำ (พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุโท) และคณะ, 2563 : 54-55) รวมถึงอาณาจักรเขมรโบราณ 3 ยุค คือ อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ และอาณาจักรพระนคร ที่ประกอบด้วยคนสถานที่ วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เป็นต้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ ได้แนวคิด สร้างการจดจำ ทั้งได้วิธีการเรียนรู้ จากการค้นคว้าศึกษาอาณาจักรโบราณแห่งแรกในเอเชียอาคเนย์อย่างสุขใจ ผู้เขียนต้องยึดหลักพุทธทัศนวิสัย หลักคิดสร้างปัญญาแนวพุทธ เน้นทำความเข้าใจฟูนันให้ชัดเจนขึ้น จึงตั้งวัตถุประสงค์ 3 ข้อ สำหรับการพัฒนาศติปัญญาตามลำดับไป

จากองค์ความรู้เบื้องต้นที่ว่า **อาณาจักรฟูนัน** เป็นอาณาจักรโบราณแรกในยุคประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ช่วงประวัติศาสตร์ยุคแรก (พ.ศ.611-1093) มีอำนาจรุ่งเรืองอยู่นานกว่า 500 ปี มีความเจริญสูงสุดประมาณ พ.ศ. 800-900 ตั้งอยู่ก่อนอาณาจักรเจนละ (พ.ศ.1093-1345) มีนัยยะว่าดินแดนส่วนใหญ่อยู่ในส่วนของประเทศกัมพูชาปัจจุบัน เมื่อเริ่มศึกษานั้นข้อมูลจะเลือนราง แผนที่ของอาณาจักรใหญ่โตแต่ไม่สะท้อนความเข้มข้นขนาด คึกคัก กลับสะท้อนปาดทั้งผืน “คนน้อย พื้นที่มาก” อาณาจักรเก่าแก่ที่คล้ายจะเป็นนิทานหรือตำนาน แต่เมื่อค้นคว้าต่อเนื่อง ได้เข้าใจยิ่งขึ้นว่า “ฟูนัน” ถูกกำหนดให้จดจำกันว่าเป็นอาณาจักรขอมโบราณ ประวัติศาสตร์ยุคแรกในอุษาคเนย์ มักมีการก่อสร้างสถานที่สำคัญบนภูเขา และมีชุมชนเอกเทศกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ขณะค้นคว้ายิ่งนำพุทธทัศนวิสัยมาเทียบเคียงโดยไม่มุ่งไปสร้างความเชื่อแต่เน้นการสืบสวนสอบสวนหาความน่าจะเป็น โดยอาศัยอายุตะกอน 6 เป็นแดนรับรู้และเสพสวไลโลกตามธรรมชาติของอูรูปชั้น 4 เรียกว่า จิตใจหรือจิต จิ ธาตุ รากศัพท์นี้แปลว่า ธรรมชาติที่สะสม มี

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติวัฒน์/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีพน), พระอธิการอำพน จารุโก

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ฟูนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

หน้าที่ก่อ, สะสม หรือมีหน้าที่รู้ คิดและนึก (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2550 : 247) ตัดความสงสัยใช้โยนิโสมนสิการ คิดค้น ค้นหา สืบค้น สืบสวน สืบสาวหาเหตุปัจจัย (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2541 : 662) ปล่อยจินตภาพความใคร่รู้ของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด ถือว่าความรู้เป็นอาหารสมอง ไตร่ตรองให้มาก เช่นดังที่พระพุทธองค์ทรงสอนชาวกาลามะ ให้ไตร่ตรองพิจารณา ก่อนจะเชื่อใคร ๆ จงตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทาง 10 ข้อ เพื่อหาเหตุผลที่ปราศจากอกุศล คือ โลภะ โทสะ และโมหะ จินตนาการที่น่าเพลิดเพลินเกิดจากการตีความประวัติศาสตร์ ว่าเป็นจริงตามข้อความที่อ่านหรือไม่ ถ้าเป็นจริงแล้วความจริงอื่นที่เกิดต่อเนื่องคืออะไร เพราะสิ่งนี้มีสิ่งนี้จึงมี ใช่หรือไม่ เรื่องนี้สมจริงสมจังไหม

เนื้อหาที่แสดงต่อไปนี้ เป็นเนื้อหาที่มาจากการตั้งคำถามแบบการสือข่าว คือ ทำไม ใคร ที่ไหน อย่างไร แต่ก็มุ่งตอบวัตถุประสงค์ 3 ข้อด้วย หวังว่าผู้อ่านจะได้ร่วมใช้โยนิโสมนสิการสู่การตอบความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ด้วยกัน

1. คำว่า “พูนัน” มาจากไหน ?

ข้อความที่ 1 “อาณาจักรพูนัน ปรากฏชื่อในบันทึกของนักเดินเรือ และพระชาวจีนที่เดินทางเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกล่าวถึง อาณาจักรพูนัน ว่าเป็นอาณาจักรในดินแดนแถบนี้ และให้ว่า “พูนัน” หมายถึง พนม ที่แปลว่า ภูเขา อาณาจักรพูนัน คงไถ พูตจันที่มา พูนันได้กล่าวว่า เมื่อโกทัณญะกษัตริย์จากต่างแดนเข้ามาบรรพชนและได้แต่งงานกับพระนางหลิวเย่ นางพญาของชนชาวพื้นเมือง โกทัณญะปกครองเป็นพระราชาองค์แรกของอาณาจักรพูนัน”

ข้อความที่ 2 “ยุคนครพนม (พูนัน) หรือ บรรพพูปาล ยุคนี้ประชาชนชาวเขมรส่วนใหญ่ นับถือประเพณี ตามลัทธิโลกธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ลม ซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ ลัทธิถือโลกธาตุดังกล่าว แม้ในปัจจุบันก็ไม่สามารถแยกออกได้จากพระพุทธศาสนาหรือศาสนาพราหมณ์ และถือว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมเขมร” (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 120)

ข้อความที่ 3 ในยุคกษัตริย์ราชวงศ์ลาวจิงจู พระนามว่า เกาณตินยชัยวรมัน ช่วงหลังพระองค์หันนับถือพระพุทธศาสนา เมื่อปี พ.ศ. 1029 มีพระนาคนเสนา เดินทางผ่านประเทศนครพนมไปจีน ได้มีพระเถระทูลว่า “ประเทศนครพนมนับถือศาสนาพราหมณ์เคารพพระอิศวร แต่

พระพุทธศาสนาที่เจริญรุ่งเรือง มีพระสงฆ์สามเณรมากปฏิบัติพระพุทธศาสนาที่ดียิ่งขึ้น” (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 120)

ข้อความที่ 4 ปี พ.ศ. 1057 สมัยพระเจ้ารุทรวรมัน โอรสพระเจ้าเกณฑินยชัยวรมัน ขึ้นครองราชย์ ทรงแสดงพระองค์เป็นอุปาสก สมณอริจึง เดินทางมาทางจีนได้บันทึกไว้ว่า “ในประเทศพนม พระพุทธศาสนารุ่งเรืองมากมีวัดวาอารามทุกหนแห่งทั่วประเทศฯ” (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 120)

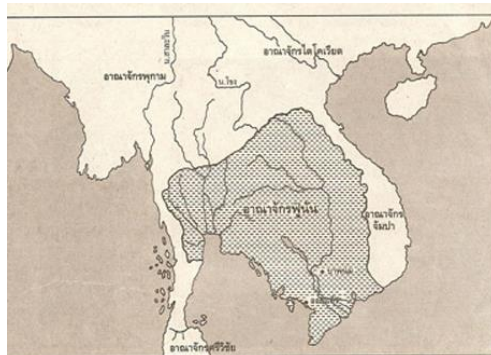
ด้วยความที่อาณาจักรฟูนัน เป็นอาณาจักรแรกในยุคโบราณจึงยังไม่มีแผนที่ชัดเจนของศูนย์อำนาจด้านการปกครอง นักวิชาการส่วนมากยังรู้สึกรู้ว่าเป็นอาณาจักรเขมรเดียว เช่น นักวิชาการกลุ่มหนึ่งรวบรวมระยะเวลา 3 ช่วง คือ อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ และพระนครว่าเป็น “อาณาจักรเขมรเรื่องอำนาจ” (พระธรรมโมลี(ทองอยู่ ญาณวิสุทฺโธ) และคณะ, 2563 : 56)

2. “ฟูนัน” อยู่ที่ไหน ?

“ฟูนันอยู่ที่ไหน” ผู้เขียนจึงต้องกำหนดภาพในใจให้ชัด จึงค้นหาในสื่อออนไลน์ เพ่งมองไปที่ภาพแผนที่อาณาจักรฟูนัน ดังภาพที่ 1-2 แม้จะเลือนราง เพราะมีรายละเอียดน้อยมาก

ภาพที่ 1 อาณาจักรโบราณเก่าแก่ที่สุด

ภาพที่ 2 อาณาจักรฟูนัน

แต่ก็พอจะเป็นกรอบคิดที่ประกอบกับตำราจีนที่กล่าวว่า “ฟูนันเป็นทางผ่านระหว่างอินเดียกับจีน แต่อาณาจักรฟูนันถูกล้อม เพ็งมีการค้นพบทางโบราณคดีเมื่อ 35 ปีก่อน ค.ศ. 1903 หรือ พ.ศ. 2446” (ศุภย์มานุษยวิทยาสรินธร (องค์การมหาชน)) ภาพแผนที่ช่วยเสริมความชัดเจนเมื่อนำข้อมูลของ Paul PELLIOU ศาสตราจารย์ ประจำสำนักฝรั่งเศสแห่งปลายบูรพทิศ ที่ว่าประวัติศาสตร์ใหม่ในสมัยราชวงศ์ถัง (Sin t’ang chou) (ค.ศ. 618 – 906) กล่าวว่า ฟูนัน อยู่ห่าง

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติวัฒน์/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีพน), พระอธิการอำพน จารุโก

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเยี่ยม. (2566). ฟูนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

จาก Jenan 70 ลี อยู่ในที่ต่ำเช่นเดียวกับอาณาจักรจัมปา (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) มาประกอบภาพ ภาพแผนที่อันกว้างใหญ่นี้ยังสนับสนุนข้อมูลอีกด้านของชอง บวสเชอติเยร์ ที่กล่าวว่า ในช่วงเวลาหนึ่งเมืองอุทอง ราวพุทธศตวรรษที่ 6-11 อาจเป็นราชธานีของอาณาจักรฟูนัน ซึ่งเป็นความคิดที่เกิดขึ้นหลังความเชื่อกันว่า มีราชธานีอยู่บริเวณกัมพูชาตอนใต้และเวียดนาม บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (สฤตพงศ์ ขุนทรง, 2561 : 2888) มีความเป็นไปได้ด้วย

ความเชื่อก่อน คือ Paul PELLIOT สรุปความเห็นว่าเป็นเมืองหลวงชื่อ **วยาธปุระ** ตั้งอยู่ใกล้เนินบาพนม และหมู่บ้านบานามในจังหวัดไพรแวง เมืองหลวงต้องอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ตามจารึกที่พระตะบองว่าเมืองหลวงเมืองแรกของกัมพูชาโบราณอยู่ที่ Yyādhapura ในปลายศตวรรษที่ 6 และต้นศตวรรษที่ 7 ชาวกัมพูชา-เจนละ กวรวรมัน และกษัตริย์องค์ต่อ ๆ มาจึงรับว่า Yyādhapura คือ ราชธานีเก่าของฟูนัน (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) ตามภาพประกอบที่ 3

ภาพที่ 3 จังหวัดไพรแวงในกัมพูชาปัจจุบัน

การสันนิษฐานว่าศูนย์กลางของอาณาจักรอยู่ที่ใดนั้นอยู่ ณ ที่ใด คงจะเป็นการยากจริง แม้ยุคกาลหลังในสมัยอาณาจักรเจนละแล้วยังสันนิษฐานว่าศูนย์กลางอาณาจักรอยู่ที่ใดกันแน่ ดังข้อความว่า “ศูนย์กลางของเงินล้าในระยะแรกเริ่มนั้นอยู่ที่ไหน แต่การสถาปนาอาณาจักรกัมพูชานั้น อย่างมั่นคงบนที่ราบลุ่มอันกว้างใหญ่ไพศาลตอนกลางของประเทศเขมรนั้น ดูจะเป็นข้อได้เปรียบสำคัญที่เอื้ออำนวยให้อาณาจักรเขมรพัฒนาขึ้นไปสู่จุดสูงสุดได้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติบริบูรณ์ มีพื้นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่ซึ่งเป็นที่เหมาะสมในการทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกข้าวแบบนาดำ ทะเลสาบเขมรหรือตวันเลสาบ อุดมด้วยปลาน้ำจืดนานาชนิด ” (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 9)

3. เล่าขานตำนาน “ฟูนัน”

การทำความเข้าใจ “ฟูนัน” ในกาลเวลาที่เก่าแก่มากจึงต้องอาศัยหนังสือจีนโบราณหลายเล่มที่กล่าวถึงตำนานการสถาปนาอาณาจักรฟูนัน เช่น อู๋สือว่ายกว๋อ จั้วน จิ้นซู เหลียงซู และทำยผิงยู่หลั่น ตำนานกล่าวว่า สมัยโบราณในอินเดียมีพราหมณ์คนหนึ่งชื่อฮุนเถียน มีเทพเจ้าเข้าฝันและ

Citation : Daithukthang, W., Sriton, S., Darasas, A. and Sa-ard-iam., T. (2023). Funan: The Implications of the

Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

มอบธนุให้ทั้งขึ้นให้เดินทางโดยเรือข้ามทะเลไปอาณาจักรพูนัน อุ่นเถียนตื่นขึ้นมาเห็นมีธนูจริงๆ จึงทำตามคำบอก แต่เมื่อมาถึงเขตพูนันพระนางหลิวเห่ ประมุขของชาวพื้นเมืองนำกองทัพ มาสู้รบขับไล่ ในที่สุดอุ่นเถียนชนะการรบและได้หลิวเห่เป็นมเหสี ต่อมาอุ่นเถียน สถาปนาเป็นกษัตริย์ปกครองอาณาจักรพูนัน (ถางซู่หยางและคณะ, 2559 : 30) ในบันทึกของราชทูตจีนชื่อคังไถ่และจูยิ๋ง ผู้เดินทางเข้าพูนัน พ.ศ. 768-773 ได้กล่าวถึงปฐมกษัตริย์ว่ามาจากต่างประเทศโดยแต่ไม่กล่าวถึงว่ามาจากอินเดียเลย จึงเป็นที่สงสัยและมีการสันนิษฐานว่าอาจเป็นประเทศอื่นที่ไม่ใช่อินเดีย เรื่องเล่าตำนานนี้ในอินเดียจะมีลักษณะการเล่าแบบอินเดีย กล่าว คือพราหมณ์คนหนึ่งชื่อโกณูธัญญะ พราหมณ์ผู้นี้ได้แต่งงานกับพระธิดาของพญานาคซึ่งมีชื่อว่านางโสมมาแล้วสถาปนาอาณาจักรพูนันขึ้น ตำนานนี้ได้เล่าสืบต่อกันมา เมื่ออาณาจักรเจนละ (ศตวรรษ ที่ 6-15) ยึดครองอาณาจักรพูนันแล้วได้สืบทอดตำนานนี้และถือเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ อาณาจักรเจนละตามทฤษฎีมานุษยวิทยาและคติชนวิทยา (ถางซู่หยางและคณะ, 2559 : 30) ตำนานอมตะรักนี้ คือ "พระทอง-นางนาค" เสพสังวาสต่างเผ่าพันธุ์ ต้นกำเนิดนครกัมพูชา พระทองคือพระเจ้าเกาติณยะวรมันทเวะ และ นางนาค คือพระราชินีโสมมา เป็นบุคคลสัญลักษณ์ในวัฒนธรรมกัมพูชา ตามคติความเชื่อของชาวเขมร การอภิเษกสมรสของพระทองและนางนาคถือเป็นจุดกำเนิดของประเทศกัมพูชา ทำให้เกิดอาณาจักรเขมรโบราณก่อนยุคเมืองพระนครหรืออาณาจักรพูนันขึ้น มีการปั้นรูปไว้ ดังภาพ ที่ 4 และ มีการแต่งตัวจำลอง ดังภาพที่ 5

ตำนานอินเดียกล่าวว่า หลิวเห่ เป็นธิดาของพญานาค สะท้อนความเชื่อดั้งเดิมในสังคมอำนาจฝ่ายมารดาของอินโดจีนที่นับถือบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีลักษณะเป็นเพศหญิง เป็นเทพเจ้าที่ใกล้ชิดชาวบ้านมากที่สุด ส่วนมากในความเชื่อของชาวอินโดจีน โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา เชื่อว่าเป็นบรรพบุรุษแห่งยุคแรกและเป็นเทพเจ้าเพศหญิงผู้คุ้มครองปกป้องลูกหลานชาวกัมพูชา (ถางซู่หยางและคณะ, 2559 : 30)

ในประเทศลาวและภาคอีสานของไทย มีตำนานเกี่ยวกับพญานาคมากมาย นักวิชาการไทยสรุปได้ 3 ข้อ ในเรื่องนาค 1) นาคเป็นสัญลักษณ์ของชนเผ่า 2) นาคเป็นเจ้าที่ที่ควบคุมน้ำ 3) นาคเป็นชุดความเชื่ออย่างหนึ่ง เห็นว่านาคมีลักษณะเป็นเพศหญิง ประวัติศาสตร์ไทยระบุว่าอิทธิพลของวัฒนธรรมพูนัน-เจนละ เคยครอบคลุมพื้นที่ภาคอีสาน เป็นแหล่งใกล้เคียงกับศูนย์กลาง

วัฒนธรรมของโบราณในกัมพูชา ตำนานเกี่ยวกับนาคถือว่าเป็นตำนานร่วมของคนอนุภาคทั้งไทย ลาว และกัมพูชา รูปเคารพของนาคที่คนในสังคมอำนาจฝ่ายมารดานับถือบูชาร่วมกันปั้นแต่งและสถาปนาขึ้นมา (ถางซุ่ยหยางและคณะ, 2559 : 30) ความเป็นอนุภาคเดียวกันตรงกับความเห็นของนักวิชาการทั่วไปว่า อาณาจักรกัมพูชา เป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ในอดีตเคยแผ่ขยายอำนาจเข้าไปมีบทบาทในประเทศต่างๆ เช่น ไทย ลาว เวียดนาม (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 119)

ภาพที่ 4 รูปปั้นนางนาค หรือพระราชนิโสมมา

ตามตำนาน พระนางโสมมาสีกาเทวนาคเทวี หรือนางพญานาคเทวี เป็นผู้สร้างและสถาปนาอาณาจักรขอม นางนาค 9 เศียร ชาวกัมพูชามีการเล่าถึงตำนานนี้ตราบนานนับพันปี ผ่านเล่าเรื่อง แสดงละคร ซึ่งจะมีการแต่งตัวจำลอง ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แต่งตัวจำลองนางนาค หรือพระราชนิโสมมา

เมื่อเกาตินยะได้ทรงขึ้นเป็นพระเจ้าเกาตินยะวรมันที่ 7 พระมหากษัตริย์กัมพูชา พระองค์แรกแห่งอาณาจักรฟูนัน ได้สร้างเมืองหลวงและเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นกัมพูชา หรือ กัมพูชา อ้างศิลาจารึกทั้งในประเทศกัมพูชาและบริเวณใกล้เคียง ที่ระบุว่าดินแดนแห่งนี้ว่า “กัมพูเทศ” หมายถึง “ดินแดนของชาวกัมพูช” และพวกเขเรียกตนเองว่า “ชาวกัมพูชา” ซึ่งหมายถึง “ผู้สืบสายมาจากกษัตริย์กัมพูช” และ “กัมพูชา” พบว่าศิลาจารึกของเขมรมีตั้งแต่พระเจ้าชัยวรมันที่ 2 เป็นต้นมา เป็นคำหยาบยืมมาจากภาษาสันสกฤตของอินเดีย มีความเชื่อว่า “กัมพูชา” เป็นชื่อของเมืองในแคว้นคันธาระ ซึ่งอยู่ในประเทศอัฟกานิสถานปัจจุบัน และถูกนำมาเรียกชื่อรัฐของเขมร

โบราณ ศิลปจารึกของชาวจามเรียกชาวกำพูชะยะแรกว่า “กำพูช” หรือ “กำพูชะ” ต่อมา “กเวียร์” หรือ “ขแมร์” ชาวเขมรเรียกดินแดนของตนเองว่า “กำพูชเทศ” (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 5) ทางคณาจารย์ด้านศาสนาไทย มีความเชื่อคล้ายตามตำนานการก่อเกิดประเทศกำพูชาว่า “พวกเขมรเรียกตัวเองว่า “ชรอก กำปูลเจีย” หรือ “ชรอกขแมร์” คำว่า กำพูชานี้ เข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องกับประเทศอินเดีย เพราะในอินเดียมีแคว้น 1 ชื่อแคว้นกำโพชะ ชาวเขมรเข้าใจว่าตนเองสืบสายมาจากท้าวกรมพุทธยัมภูวะกับนางเวปา หรือ เมรา ซึ่งพระอิศวรประทานให้เป็นฉายาของท้าวกรมพุทธยัมภูวะ” (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 119)

ข้อสังเกต ชื่อของพราหมณ์ชาวอินเดีย มีชื่อเรียกต่างกัน ตำนานจีนเรียก ฮั่นเถียน และบันทึกของชาวจีนเรียก เกาณติณยะ ตำนานอินเดียเรียกโกญธัญญะพราหมณ์ ตำนานกำพูชาเรียกพระเจ้าเกาติณยะวรมันทเวะ ตำนานไทยของคณาจารย์ศาสนาไทยเรียกท้าวกรมพุทธยัมภูวะ

4. ความผูกพันกันระหว่างพุนันกับอินเดีย

ลักษณะการเมืองการปกครองของอาณาจักรพุนันนั้นได้รับอิทธิพลจากอินเดียตามคติเทวราชา ถือว่ากษัตริย์เป็นเทพเจ้า มีลักษณะการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์มีสถานภาพเป็นสมมติเทพ มีอำนาจสูงสุดในการปกครองบัญชาการทางทหาร และการพิพากษาคดีเลียนแบบกฎหมายมนุธรรมศาสตร์ของชาวอินเดียมาใช้เป็นแบบอย่างกฎหมายของตน (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 29) แต่มีแนวคิดแย้งว่า เรื่องสถาบันกษัตริย์เขมรที่ให้ความสำคัญต่อ **ลัทธิเทวราช** ว่าเป็นอารยธรรมที่มาจากอินเดียเป็นเรื่องที่ให้ความสำคัญมากเกินไป เหมือนว่าสถาบันกษัตริย์เขมรก่อนนั้นไม่มี**ลัทธิเทวราช**มาก่อน นักวิชาการอ้างจารึกสติกก้อธรม ที่มีความหมายถึงการสถาปนาคนธรรมดาขึ้นให้มีสถานะประดุจเทพเจ้าหรือไม่ หรือมีนัยยะแฝงอย่างอื่นด้วย (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 3)

ช่วงห้าร้อยปีแรกของคริสตกาล แต่ละชุมชนเริ่มมีการพัฒนามากขึ้น มาจากอิทธิพลวัฒนธรรมอินเดีย กระทบต่อดินแดนเขมร ด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ชุมชนพัฒนาความเจริญแบบชุมชนเมือง (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 16) ตำนานโบราณพุนันพยายามที่จะผูกสายสัมพันธ์ทางโลหิตระหว่างนักบวชกับวงศ์กษัตริย์เข้าด้วยกัน (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 17) การติดต่อสัมพันธ์อินเดียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คงต่อเนื่องและยาวนานตั้งแต่ก่อนคริสตกาล ผู้ที่

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติวัฒน์/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีพน), พระอธิการอำพน จารุโก

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). พุนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

เดินทางเข้ามาคงมีทั้งพ่อค้า นักบวช นักเดินทางผจญภัย นักปราชญ์ นักกวี และทุกคนคงมีส่วนในการเผยแพร่อารยธรรมอินเดียเท่ากัน (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 17) การรับวัฒนธรรมอินเดียของชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นประเด็นถกเถียงของนักวิชาการเป็นร้อยปี นักวิชาการรุ่นแรกเชื่อว่าวัฒนธรรมอินเดียเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญมีผลต่อการพัฒนาความเป็นรัฐหรืออาณาจักรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอาณาจักรฟูนัน แต่นักวิชาการรุ่นใหม่ให้ความสำคัญว่า ปัจจัยภายนอกมีการนำมาปรับเปลี่ยนค่อยเป็นค่อยไป (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 18) ชาวพื้นเมืองฟูนันได้เดินทางไปเรียนรู้อารยธรรมอินเดียด้วยตนเอง จากบันทึกของชาวจีนในคริสต์ศตวรรษที่ 4 กล่าวถึงพระเจ้าฟานฉานแห่งฟูนันว่า ทรงส่งพระญาติชื่อนามว่า ชูว ไปยังอินเดียได้เข้าเฝ้ากษัตริย์แห่งราชวงศ์มูรณฑะ กษัตริย์แห่งราชวงศ์นั้นได้พระราชทานม้าพันธุ์อินเดียซิเกียนหรืออินเดียสะกะ มาถวายแด่กษัตริย์แห่งฟูนัน พร้อมส่งชาวอินเดียนามว่าเฉินซ่งให้ร่วมเดินทางกลับมาด้วย (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 28) ชาวฟูนันมีภาษาและอักษรของตนเอง มีวิวัฒนาการมาจากตัวอักษรของอินเดียนอกจากนั้นยังใช้ภาษาสันสกฤตด้วย ในกัมพูชามีลักษณะวัฒนธรรม 2 ประการคือวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์ วัฒนธรรมหลวงเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอินเดีย การใช้ภาษาสันสกฤตพิธีกรรมในราชสำนัก และศาสนาพราหมณ์ ในขณะที่วัฒนธรรมราษฎร์นั้นเกี่ยวข้องกับภาษาเขมร หมู่บ้านและความเชื่อพื้นเมือง ถึงแม้วัฒนธรรมทั้งสองจะแตกต่างกันมากในทุก ๆ ด้านแต่วัฒนธรรมพื้นเมืองเช่นการบูชาบรรพบุรุษ หรือนิทานพื้นบ้านก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ในราชสำนัก ขณะเดียวกันเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในมหากาพย์อินเดียเช่น รามายณะ และมหาภารตะ ก็แทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตหมู่บ้าน กล่าวได้ว่าราชสำนักกับวิถีชาวบ้านก็ไม่สามารถแยกออกจากกันเด็ดขาด แต่กลมกลืนอย่างลงตัว (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 31)

ระบบการทดน้ำชลประทานของฟูนันถูกพัฒนาขึ้นเองในพื้นที่ มิได้รับมาจากอินเดีย วัฒนธรรมอินเดียไม่ได้ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมสูญหาย แต่มีการผสมผสานเข้าด้วยกัน วัฒนธรรมอินโดจีนกับวัฒนธรรมอินเดียมีลักษณะเสริมซึ่งกันและกัน วัฒนธรรมอินเดียแพร่เข้ามาและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากเป็นความจริงที่ปราศจากข้อโต้แย้งใด ๆ แต่ปัญหาวัฒนธรรมอินเดียหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นฝ่ายไหนมีบทบาทสำคัญมากกว่าต่อการพัฒนาวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นยังไม่มีข้อสรุปที่ลงตัว นักวิชาการที่ได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องเหล่านี้

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม (ถางซู่หยาง และอู่เจิงหยาง, 2559 : 33) วัฒนธรรมท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาของวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของชาวท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นฝ่ายรอรับอิทธิพลภายนอกอย่างเดียว หากแต่เป็นฝ่ายที่มีความกระตือรือร้น และมีความคิดของตนในการเลือกรับวัฒนธรรมภายนอก ตำนานการสถาปนาอาณาจักรฟูนันเห็นว่าศาสนาพราหมณ์ที่มาจากอินเดียโบราณ และวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผสมผสานกันในลักษณะเสริมซึ่งกันและกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าฝ่ายไหนเป็นหลักฝ่ายไหนเป็นรอง เปรียบการแต่งงาน ของคนเป็นวิธีที่ดีที่สุด การแต่งงานของคนมีความหมายอันดับแรก เป็นการตอบสนองความต้องการทางสรีรวิทยาเพื่อสืบสานและพัฒนามนุษยชาติ สามิภรรยาทั้งสองเกื้อกูลกันไม่มีฝ่ายไหนเป็นหลักหรือเป็นรอง แต่เป็นการเสริมซึ่งกันและกัน ขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ ซึ่งอารยธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอารยธรรมของคนชนชั้นสูงไม่ใช่อารยธรรมของประชาชนทั้งปวง (ถางซู่หยางและคณะ, 2559 : 33-34) สำหรับระบบท่อน้ำชลประทานนั้น ผู้เขียนเห็นว่าเป็นพัฒนาการเดียวกันกับชุมชนยุคทวารวดี

5. ความผูกพันกันระหว่างฟูนันกับจีน

บันทึกประวัติศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ซุ่ย (Souei Chou ค.ศ.589 - 618)) กล่าวถึงราชอาณาจักรใหม่ 2 ราชอาณาจักร ซึ่งมีบทบาทในประวัติศาสตร์ของฟูนันคือ ชื่อกู๋ (Tche-t'ou) และเจนละ ชื่อกู๋เป็นที่รู้จักจากการเดินทางของฉางจั้น (Tch'ang Tsiun) ใน ค.ศ. 607 และดูเหมือนว่า อาณาจักรนี้อยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำ (la Menam) และเจนละ คือ กัมพูชา มีคณะราชทูตที่รู้จักเจนละครั้งแรกใน ค.ศ. 616 หรือ 617 (ศุนย์มานุษยวิทยาสิริธร (องค์การมหาชน)) ขณะที่ฟูนันมีการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย แต่เพื่อความสงบสุขของอาณาจักรได้ส่งคณะทูตและบรรณาการไปยังประเทศจีน ทำให้ไม่ถูกจีนรุกราน และจีนไม่ได้ส่งข้าหลวงจีนมาปกครองคงปล่อยให้กษัตริย์ปกครอง บ้านเมืองอย่างเป็นอิสระ ระหว่าง พ.ศ. 1003-1067 พระสงฆ์จากฟูนัน 2 รูป คือ Sanghapala และ Mandra ได้มาจำพรรษาในจีน และแปลคัมภีร์ศาสนาพุทธในสมัยราชวงศ์เหลียง (Leang) ในปี ค.ศ. 539 หรือ พ.ศ. 1082 จักรพรรดิฉินให้พระสงฆ์ ชื่อ Yun - pao อัญเชิญเส้นพระเกศาพระพุทธรูปเจ้ามาถวายแก่ท้าวธรรมัน (ศุนย์มานุษยวิทยาสิริธร (องค์การมหาชน)) และระหว่าง พ.ศ. 1078-1088 ราชสำนักจีนได้ส่งราชทูตมายังอาณาจักรฟูนัน เพื่อขอให้รวบรวมคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาและส่งภิกษุที่เป็นครูให้เดินทางไปเผยแผ่ศาสนาในประเทศจีน

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติวัฒน์/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีทน), พระอธิการอำพน จารุโก

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). ฟูนัน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

6. รัฐศาสตร์ การปกครองในพุนัน

สภาพการเมืองการปกครองในกัมพูชาและที่อื่น ๆ ในระยะแรกนั้น ประกอบด้วยศูนย์อำนาจท้องถิ่นจำนวนมาก แต่ละท้องถิ่นมีหัวหน้าปกครอง ในบางครั้งผู้นำท้องถิ่นก็รุกรานกันและกันเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ โครงสร้างการเมืองในเขมรขณะนั้น ยังคงมีความแตกแยกและปราศจากความเป็นเอกภาพเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่เหมาะสมเกี่ยวกับแนวคิดรัฐรวมศูนย์ตามแบบอินเดีย (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 20) ผู้เขียนรู้สึกว่สภาพโครงสร้างการเมืองแบบนี้ยุคทวารวดีก็เป็นสภาพนี้เช่นกัน

7. ศาสนา วัฒนธรรม ในพุนัน

นักมานุษยวิทยามีทฤษฎีไว้ว่า ในราว 1000 ปีก่อนคริสตกาลมนุษย์เริ่มอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนแต่ละชุมชนมีป้อมค่ายสำหรับป้องกันตนเองลักษณะทั่วไปของหมู่บ้านจะมีแผนผังเป็นรูปวงกลมหรือไม่ก็เป็นรูปทรงที่ไม่แน่นอนคนอายุนั้นรู้จักเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้งานหรือไม่ก็เป็นอาหารการเพาะปลูกแบบไร่เลื่อนลอยปลูกเผือกปลูกมันและข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ตลอดจนมีประเพณีความเชื่อเป็นของตนเอง และในช่วง 500 ปีแรกของเทศกาลแต่ละชุมชนเริ่มมีการพัฒนามากขึ้นเพราะได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมจากอินเดียการแพร่เข้าวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อดินแดนเขมรอย่างมากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านเช่นสังคมการเมืองเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ชุมชนพัฒนาสู่ระดับความเจริญแบบชุมชนเมือง (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 16)

ชาวเมืองผิวดำผมหยิกไม่สวมเสื้อผ้าและรองเท้า มีอาชีพเพาะปลูก ชอบแกะสลักเพื่อการตกแต่ง เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารส่วนมากทำด้วยเงิน พวกเขาเสียภาษีด้วยทอง เงิน ไข่มุก และเครื่องหอม นอกจากนี้ชาวพุนันยังมีหนังสือ มีจดหมายเหตุ และอื่น ๆ มีอักษรเขียนคล้ายของ Hou มีพิธีศพและการแต่งงานคล้ายกับที่เลียนยี่ของอาณาจักรจัมปา (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) นักประวัติศาสตร์เชื่อกันว่าดินแดนประเทศเขมรในปัจจุบัน เคยเป็นที่อยู่ชนพื้นเมือง กลุ่มชนส่วนมากสุด คือ พวกออสโตรเอเชียติก หรือชนเผ่าที่พูดภาษาในตระกูลมอญ-เขมร พวกที่อาศัยในบริเวณที่ราบและมีวัฒนธรรมสูงกว่าเผ่าอื่น ๆ (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 10) พวกมอญ-เขมรเป็นชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในประเทศกัมพูชา (อภินันท์ สงเคราะห์, 2544 : 15) และกระจายตัวมาทางอินโดจีนตอนกลางและตะวันตกเพราะไม่มีเหตุผลใด ๆ ที่พิสูจน์ได้ว่ากัมพูชา

Citation : Daithukthang, W., Sriton, S., Darasas, A. and Sa-ard-iam., T. (2023). Funan: The Implications of the

Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

หรือเขมรมีความสัมพันธ์กับพวกเวียดนามทางสายเลือด ความละม้ายคล้ายคลึงกันระหว่างภาษามอญกับเขมรนั้นเข้าใจว่าบรรพบุรุษของมอญและเขมรในสมัยหนึ่งมีอยู่ทั่วไปในแหลมอินโดจีนภาคกลางและภาคตะวันตก (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550 : 119)

ร่องรอยทางโบราณคดีที่ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไปเกือบทุกพื้นที่ของประเทศกัมพูชา เป็นหลักฐานสำคัญแสดงให้เห็นว่าดินแดนนี้เคยเป็นแหล่งที่มีความเจริญด้านวัฒนธรรม สังคม และเป็นที่ยอมรับความรู้ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มาตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์ ผลของการสำรวจทางโบราณคดีซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ของกัมพูชาอย่างต่อเนื่อง ให้เห็นภาพรวมของยุคก่อนประวัติศาสตร์กัมพูชาได้ค่อนข้างชัดเจนว่า ทั่วประเทศกัมพูชานั้นมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยุคหินเก่ามากระทั่งถึงช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อประวัติศาสตร์ (อภิรักษ์ สงเคราะห์, 2544 : 13)

การนับถือศาสนาพราหมณ์หรือฮินดูจากอินเดีย เงินตราที่ใช้จะมีสัญลักษณ์ เกี่ยวกับกษัตริย์ การปกครอง และศาสนา โดยมีลักษณะเป็นเหรียญเงินด้านหนึ่งมีสัญลักษณ์พระอาทิตย์ครึ่งดวงเปล่งรัศมี อีกด้านหนึ่งเป็นรูปพระศรีวิไลสะ กลองบัณเฑาะว์ที่พราหมณ์ใช้ในพิธีต่างๆ และมีเครื่องหมายสวัสดิกะซึ่งหมายถึงความโชคดี

มีการพบเหรียญเหรียญเงิน ตามภาพที่ 6 คาดว่าเหรียญเหล่านี้อาจใช้ในพิธีกรรม อนึ่ง ยุคทวารวดีก็มีการใช้เหรียญเงินเช่นกัน

ภาพที่ 6 เหรียญยุคพุนน

ที่อาณาจักรพุนนเมื่อชายหญิงแต่งงานกันแล้วผู้ชายไปอาศัยบ้านผู้หญิง เช่นเมื่อฮุนเถียนเดินทางจากบ้านเกิดมาถึงอาณาจักรของหลิวเหย่ หลังแต่งงานกับหลิวเหย่แล้ว ฝ่ายชายไม่ได้พาหลิวเหย่กลับบ้านแต่ยังคงอยู่ที่ดินแดนฝ่ายหญิง ร่วมปกครองอาณาจักรพุนน เรื่องเล่าในตำนานเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงประเพณีการแต่งงานของสังคมที่สืบเชื้อสายทางแม่ตามประเพณีนี้ ดังเดิม หลังแต่งงานแล้วฝ่ายชายต้องไปอยู่บ้านของฝ่ายหญิง (ถางซุ่ยหยาง และอู่เซิงหยาง, 2559 : 33) มีการบันทึกเกี่ยวกับประเทศสยามไว้ว่า ไม่ว่าในราชสำนักหรือในครอบครัวคนธรรมดาสามัญทุกสิ่งทุก

Citation : พระครูปริยัติกิตติธรรม (วีระ กิตติคุณโณ/ได้ทุกทาง), พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต (ศรีพน), พระอธิการอำพน จารุโก

(ดาราศาสตร์) และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. (2566). พุนน : นัยของการสื่อความหมายระหว่าง “อาณาจักรกับยุคสมัยโบราณ”. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

อย่างขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้หญิงบทบาทและอำนาจของผู้หญิงเหนือผู้ชาย (ถางซุ่ยหยาง และคณะ, 2559 : 32-33)

8. เศรษฐกิจในฟูนัน

ตัวเมืองมีกำแพงล้อมรอบ มีพระราชวัง และบ้านเรือน ฟูนันอุดมสมบูรณ์และมั่งคั่ง ประชาชนจ่ายภาษีด้วยทอง ไข่มุก และเครื่องหอม (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) เป็นรัฐชลประทานภายในแผ่นดินที่ประชาชนดำรงชีพด้วยการเกษตร โดยใช้ น้ำจากระบบชลประทานที่พัฒนาเป็นอย่างดี ปลุกข้าว 1 ครั้งเกี่ยวได้ 3 ปี นอกจากนั้น ยังมีเมืองท่าสำหรับจอดเรือและค้าขายต่างประเทศ ฟูนานจึงมีรายได้จากการค้าขาย การเดินเรืออีกด้วย (อภิรักษ์ สงเคราะห์, 2544 : 19) มีตลาดซึ่งเป็นที่พักของผู้คนจากตะวันตกและตะวันออกมากกว่าหนึ่งหมื่นคนในแต่ละวัน ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 3 จีนได้ทำการติดต่อค้าขายกับฟูนัน และฟูนันก็ส่งราชทูตไปจีน (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน))

9. ความเสื่อมของฟูนัน

ฟูนันล่มสลายลง ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 จากการโจมตีของพวกเจนละ หลังถูกเจนละรุกราน จึงอพยพลงทางใต้ไปอยู่ที่ Na – fou – na ในระหว่าง ค.ศ. 267-649 เอกสารจีนกล่าวว่า ชื่อกู เป็นสาขาหนึ่งของฟูนัน และเจนละอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเลนยี ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นประเทศราชของฟูนันมีกษัตริย์ทรงพระนามจิตรเสนะ จิตรเสนะยึดฟูนันได้และทำให้ฟูนันอยู่ใต้อำนาจ กษัตริย์อีสานะบังคับให้ฟูนันอ่อนน้อมและยึดฟูนันไว้ได้ อีสานะเสนอครองราชย์ต่อจากพระบิดาจิตรเสนะ และประทับอยู่ที่เมืองอีสานะ เอกสารจีนบอกว่า อาณาจักรฟูนันถูกจิตรเสนะ กษัตริย์เจนละครอบครอง และกษัตริย์ฟูนันต้องอพยพจากเมืองหลวง T'ö – mou ไปประทับอยู่ทางใต้ที่เมืองนาฟูนาน (Na – fou – na) หรือนวนคร (Navanagara) หาก T'ö – mou อยู่ในแถบ Chaudoe – Phnompenh นาฟูนานก็น่าจะอยู่ด้าน Kampot หลังจากเจ้าชายแห่งฟูนันส่งราชทูตไปยังราชสำนักราชวงศ์ถัง ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 7 ราชอาณาจักรฟูนันก็ถูกกลืนไปอยู่ในราชอาณาจักรเขมร M. Aymonier กล่าวว่า ฟูนันกลายเป็นเจนละหรือเขมรในประวัติศาสตร์

(Pelliot) เช่นเดียวกับที่ลินยี (Linyi) เป็น Tchan – tch'eng (จัมปา) (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน))

บทสรุป (Conclusion)

การประยุกต์หลักพุทธธรรมสร้างทัศนวิสัยสำหรับการศึกษารายธรรมพูนัน เมื่อใช้หลักกลามสูตร หลักการสร้างปัญญา 3 หลักโยนิโสมนสิการ การสืบสาวหาเหตุปัจจัย หลักไตรลักษณ์ เป็นต้น เป็นแว่นขยายมองประวัติศาสตร์พูนันดินแดนโบราณ จะช่วยเสริมสร้างวางท่าทีการศึกษาประวัติศาสตร์ที่เหมาะสม คอยระมัดระวังไม่เอียงไปหาศรัทธาจริต เน้นศึกษาที่ไม่ต้องให้บรรลุความเชื่อ แต่ควรมุ่งวัฒนธรรมการสืบสวน ไต่สวน เปรียบเทียบ ค้นหาความน่าจะเป็น ต่อเนื่องตลอดไปโดยไม่รู้จักจบ

การเรียกชื่อดินแดนเขมรหรือขอมโบราณมีความต่างกัน เพราะผู้บันทึกอักษรเรียกชื่อดินแดนต่างกัน ด้วยสมัยที่เข้าไปสำรวจและบันทึกมีความต่างของกาลเวลา แม้ทั้งพูนันและเจนละจะเป็นคนเผ่าพันธุ์เดียวกันก็ถูกอธิบายให้ต่างกันได้ M. Aymonier เขาก็พบว่ามีความสับสนในเอกสารจีนในปี 616-617 กล่าวว่า อิศานะวรมันเป็นผู้สร้างอาณาจักรเขมร เนื่องจากจีนไม่รู้จักรัตนเสนะ ตามความเห็นของ Paul PELLIOT ศาสตราจารย์ประจำสำนักฝรั่งเศสแห่งปลายบูรพทิศ คิดว่าน่าจะเป็นในรัชสมัยของภวรวรมัน (ครึ่งหลังของศตวรรษที่ 6) ที่เจ้าผู้ครองเจนละ และกษัตริย์พูนันเป็นบุคคลคนเดียวกัน

ผู้ขียนบันทึกเหตุการณ์จะเป็นผู้เขียนประวัติศาสตร์ แต่เมื่อคนขียนเขียนมีหลายคน ประวัติศาสตร์อาจต่างกัน ตามที่ผู้เขียนนั้นรับรู้มา ทำให้ข้อเท็จจริงมีความหลากหลายน่าสับสน เราผู้ศึกษาเองอาจต้องเป็นนักเขียนประวัติศาสตร์กันบ้าง ถ้าเขียนไปแล้วมีความคลาดเคลื่อนไปบ้าง แต่เมื่อยึดหลักคิดทางพระพุทธศาสนาก็จะเข้าใจเรื่องอกุศลมูลที่อยู่ในจิตใจคน หรือความเปลี่ยนแปลง และความไม่เที่ยง เกิดทุกยุคสมัย ความเป็นจริงในอดีตโบราณยังไม่ล้าหลัง ยังเหมือนเดิมเมื่อเทียบกับกิเลส อกุศลมูลที่อยู่ในจิตใจของคนปัจจุบัน กิเลสในใจยังมีผลต่อเหตุการณ์และสถานที่อยู่เสมอ

การวางใจให้เป็นกลางยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักคิดสำหรับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์อาณาจักรพูนัน จะเป็นแนวทางสร้างวัฒนธรรมสร้างปัญญา หรือวัฒนธรรมความเป็น

พหุสูตร ความเป็นสัตบุรุษ ความเป็นสัปปริสบุคคล ข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นคลังหรือวัตถุดิบให้จินตภาพได้ทำงานเรียนรู้โดยไม่รู้จบต่อไป

“พูนัน” มีความหมายว่า “พนม” บ่งชี้ถึงสังคมที่เลือกใช้ภูเขาเป็นสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์สำหรับการสร้างศูนย์กลางความศรัทธาและอำนาจการปกครอง บนดินแดนที่กว้างใหญ่ระบุมามีการตั้งชุมชนของผู้คนหลากหลายเผ่าพันธุ์ กระจายอยู่ทั่วภูมิภาค มีการถ่ายทอดวิทยาการต่าง ๆ ต่อเนื่องจากยุคก่อนประวัติศาสตร์และมีความพยายามภายในด้วยความสามารถแห่งเผ่าตนบนดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ละชุมชนปกครองตนเอง สัมพันธ์กันแบบเสมอภาค ลักษณะแบบรัฐไม่รวมศูนย์ ดำเนินอยู่ในยุคต้นประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยึดมั่นวัฒนธรรมภายในของตนเองขณะที่มีติดต่อแลกเปลี่ยนอารยธรรมอินเดียตั้งแต่ก่อนคริสตกาล ชาวอินโดจีนแห่งนี้นี้ย่อมปรับเปลี่ยนอย่างผสมผสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างกล้าหาญ “พูนัน” ได้ช่วยอธิบายอารยธรรมขอมโบราณ ปัจจุบันชาวกัมพูชาเชื่อว่าบรรพบุรุษของเขาเป็นชาวอินเดียที่มาแต่งงานกับหญิงผู้นำหัวหน้าชาวบ้านพื้นถิ่นแล้วมีการก่อบ้านแปลงเมืองอยู่ล่งถึงปัจจุบัน นักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอ “พูนัน” โดยกล่าวถึงดินแดน ที่ตั้ง หลักฐานด้านโบราณคดี สังคม วัฒนธรรม วรรณคดี เศรษฐกิจ การค้าขาย การคมนาคม การศึกษา อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบได้ 2 หลัก คือ เชิงพื้นที่และเชิงยุคสมัย และข้อมูลมีความเหมาะสมเป็นการศึกษาเชิงวิจัยพัฒนาสติปัญญาผู้สนใจทุกท่าน

พูนัน คือ 1 ใน 3 ของช่วงเวลาขอมเรืองอำนาจ มีพื้นที่กว้างใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ลาว กัมพูชาในปัจจุบัน ดินแดนแห่งนี้ทั้งหมดมีวัฒนธรรม อารยธรรมร่วมกัน และในช่วงที่มีการถกเถียงกันระหว่างคนไทยกับคนกัมพูชานั้น คำว่า “ขอม” นั้นนักวิชาการไทยจำนวนมากให้หมายถึงชนเผ่าพันธุ์ร่วมอารยธรรมเดียวกันด้วย ผู้เขียนนั้นเกิดความรู้สึกว่าได้เข้าใจสังคมพูนันอย่างชัดเจนขึ้นตามลำดับ จากการศึกษาประวัติวิสัยสังคมทวารวดีเทียบเคียง ผู้เขียนเกิดความปักใจเชื่อว่าเป็นสังคมพูนันกับสังคมทวารวดีเป็นสังคมยุคเดียวกัน เพียงแต่อาจเหลื่อมเวลานิดหน่อยและความเข้มข้นเชิงพื้นที่ตั้งเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง (References)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Citation : Daithukthang, W., Sriton, S., Darasas, A. and Sa-ard-iam., T. (2023). Funan: The Implications of the

Communication Between “Kingdom and Ancient Time Era”. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(6) : 85-102; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.41>

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2550). **ประวัติพระพุทธศาสนา**.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมกิตติวงศ์(ทองดี สุรเตโช) ป.ธ.9 ราชบัณฑิต. (2550). **ศัพท์วิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เลียงเชียง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2541). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 55.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ถางชัยหยาง และอุ้งเชียงยาง. (2559). การศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมจากตำนานการสถาปนา
อาณาจักรฟูนัน. **วารสารศิลปกรรมบูรพา**. 19(1) : 29-43.

พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุทโธ), พระมหาโชตินิพัฑฒพงษ์ สุทธจิตโต, บุญญิตี สาลี และวิโรจน์
ทองปลิว. (2563). พนมดงรัก: พื้นที่หลากหลายภาษาและ วัฒนธรรม. **วารสารนันทมถอง**
แหวกพุทธศาสตร์ปริทัศน์. 7(1) : 53-70.

สฤณีพงศ์ ขุนทรง. (2561). แนวคิดใหม่เกี่ยวกับพัฒนาการทางวัฒนธรรมของเมืองโบราณอุทอง.
Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 11(2) : 2885-2899.

อภินันท์ สงเคราะห์. 2544. **สถาบันกษัตริย์เขมรโบราณจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 13**. สารนิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. บัณฑิตวิทยาลัย
: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภย์มานุษยวิทยาสรินธร (องค์การมหาชน). Fou - Nan, Le = **อาณาจักรฟูนัน**. [ออนไลน์]. เข้าถึง
ได้จาก : <https://bit.ly/mwaAg๙O>. สืบค้น 17 มกราคม 2566.

รูปแบบธุรกิจการเมือง: ปัจจัยเอื้อการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง

Political Business Model: Factors Contributing to the Creation of Political Power Bases

ภคอร จตุพรธนภัทร¹ และสัณญา เคนาภูมิ^{2*}

Phakaon Jatupornthanaphat¹ and Sanya Kenaphoom^{2*}

Received : May 24, 2023; Revised : July 28, 2023; Accepted : July 30, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปของรัฐและการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยเมื่อสังคมมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ ธุรกิจการเมืองเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความผูกพันและการสร้างความสัมพันธ์ในการเมืองเพื่อส่งผลกระทบต่อธุรกิจรวมถึงการใช้ความมีอิทธิพลของการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นการซื้อขายอำนาจหรือการสนับสนุนการเมืองเพื่อได้รับประโยชน์ทางธุรกิจ อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์รูปแบบธุรกิจการเมือง ได้แก่ ธุรกิจการเมืองในรูปแบบนอมินี ธุรกิจการเมืองในรูปแบบแสดงเอง ธุรกิจการเมืองในรูปแบบเครือข่าย ธุรกิจการเมืองในรูปแบบกินหัวคิว ธุรกิจการเมืองแบบทางตรง ธุรกิจการเมืองแบบทางอ้อม ธุรกิจการเมืองแบบผิดกฎหมาย และ ธุรกิจการเมืองแบบเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ (Keywords) : รูปแบบ, ธุรกิจการเมือง, การสร้างฐานอำนาจทางการเมือง

¹นักศึกษา ร.ป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; Student of Ph.D. (Public Administration), Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : zumsa_17@hotmail.com

Citation : Jatupornthanaphat, P, and Kenaphoom, S. (2023). Political Business Model: Factors Contributing to the Creation of Political Power Bases. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 103-118;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.42>

Abstract

Politics is about the form of the state and the organization of relations within the state between the ruler and the subject when human society still needs a government. Political Business is a business that involves using ties and building relationships in politics to affect business. Including the use of political influence for the personal gain of business, this could be power trading or political contributions for business gain. However, the results of the analysis of political business models include Nominee Political Business, Display Political Business, Nepotism Business, Cronyism Business, Direct Political Business, Indirect Political Business, Illegal Political Business, and Transformative Political Business.

Keywords : Form, Political Business, Political Power Building

บทนำ (Introduction)

การเมืองเป็นกระบวนการและวิธีการ ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจของกลุ่ม คำนี้มักใช้กับรัฐบาล แต่กิจกรรมทางการเมืองสามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกหมู่เหล่า ที่มีปฏิสัมพันธ์รวมถึงในองค์กร สถาบันการศึกษา และในแวดวงศาสนา โดยแฮโรลด์ ลาสเวลล์ (Harold Laswell, 1927) นักพหุปรัชญาชาวอเมริกันได้นิยามการเมืองว่าเป็นการตัดสินใจว่า "ใครทำอะไร เมื่อไร และอย่างไร" ในทฤษฎีรัฐศาสตร์ ขึ้นอยู่กับว่าใครจะมองอย่างไร ทรรศนะเรื่องการเมืองดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงที่สุดกับการอธิบายการเมืองด้วยคำว่า "การเมือง" โดยมีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อยในรายละเอียดขึ้นอยู่กับตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองและตัวแบบในการวิเคราะห์นี้จะมีมุมมองทางการเมืองที่แตกต่างกันในขณะที่เนื้อหาของคำนิยามจะเหมือนกัน การใช้อำนาจสองทางระหว่างผู้ปกครอง (ผู้ปกครอง) และผู้ถูกปกครอง (ผู้ปกครอง) ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งสำหรับนักศึกษารัฐศาสตร์รุ่นใหม่ที่เข้าใจความหมายของคำว่าการเมือง จึงดูสับสนเนื่องจากความหมายของการเมืองปรากฏอยู่ในตำราเขียนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จึงมีความตั้งใจและเจตนาหลายประการในการนำความหมายของการเมืองมาอธิบายปรากฏการณ์ของการนิยามการเมืองดังกล่าว

คำจำกัดความของการเมืองที่ชัดเจนและรัดกุมที่สุดคือนัยข้างต้น พิจารณาได้ว่าการเมืองเป็นเรื่องของรูปแบบของรัฐและการจัดความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เมื่อสังคม

Citation : ภคกร จตุพรธนภัทร และสัญญา เคนาภูมิ. (2566). รูปแบบธุรกิจการเมือง: ปัจจัยเอื้อการสร้างฐานอำนาจทาง

การเมือง. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(6) : 103-118; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.42>

มนุษย์ยังต้องมีรัฐบาล. จึงต้องแบ่งคนออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ๆ คือ พวกที่บังคับตลอดเวลา กับ พวกที่ถูกบังคับ ความหมายของคำว่าการเมืองที่น่าเสนอแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ (ชยอนันต์ สมุทวณิช. 2517, 61)

กลุ่มแรก การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ เป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพลในการบริหารประเทศ เป็นคำจำกัดความที่น่าสนใจของการเมืองแบบอำนาจที่ให้คำอธิบายที่ชัดเจนมาก คือ นิยามของเพนน็อกและสมิธ (Pennock and Smith 1964, 9) กล่าวคือ การเมืองหมายถึงทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมหนึ่ง ๆ ได้รับการยอมรับว่ามีอำนาจเหนือสังคมนั้นอย่างเด็ดขาดในการสร้างและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน มีอำนาจที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกันของสมาชิกในสังคม และมีอำนาจในการประนีประนอมความคิดเห็นที่แตกต่างของคนในสังคม นิยามการเมืองอีกประการหนึ่งที่ถือได้ว่าครอบคลุมและช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับคนในสังคม ณรงค์ สีนสวัสดิ์ (2539, 3) กล่าวอีกนัยหนึ่งการเมืองคือการต่อสู้ การรักษาและใช้อำนาจทางการเมืองโดยอำนาจทางการเมือง หมายถึง อำนาจในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศหรือสังคม อำนาจแต่งตั้งบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินนโยบายและอำนาจการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ งบประมาณหรือเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย แนวคิดในการมองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ (Power Approach) ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นวิธีการศึกษาที่นิยมในหมู่นักรัฐศาสตร์และสังคมทั่วไป ที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องหรือมีบริบทเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองประชาชน การเมืองมักถูกนิยามว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ในแง่ของการใช้อำนาจอธิปไตย แก่ผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจของพระองค์ นั่นคือ ประชาชน กล่าวอีกนัยหนึ่งการเมืองคือการต่อสู้ การรักษาและใช้อำนาจทางการเมืองโดยอำนาจทางการเมือง หมายถึง อำนาจในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศหรือสังคม อำนาจแต่งตั้งบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินนโยบายและอำนาจการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ งบประมาณหรือเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย แนวคิดการมองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ (Power Approach) ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นวิธีการศึกษาที่นิยมในหมู่นักรัฐศาสตร์และสังคมทั่วไป ที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องหรือมีบริบทเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองประชาชน การเมืองมักถูกกำหนดให้เป็นปฏิสัมพันธ์ในแง่ของการใช้อำนาจอธิปไตย ต่อผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจของพระองค์ นั่นคือ ประชาชน นักรัฐศาสตร์บางคนคิดว่าแท้จริงแล้วการเมืองเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ของกลุ่มผลประโยชน์ที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อช่วงชิงอำนาจในการปกครองประเทศ หรืออย่างน้อยก็ผลทางการเมือง เป็นศัพท์เทคนิคทางรัฐศาสตร์ตามทีอีส์ตัน (เดวิด

อีสตัน) นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของทฤษฎีระบบ ทั้งนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ โครงการหรือแผนพัฒนาของภาครัฐและภาคประชาชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มของตน

นักรัฐศาสตร์บางคนมองว่าแท้จริงแล้วการเมืองเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ของกลุ่มผลประโยชน์ที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อช่วงชิงอำนาจในการปกครองประเทศ หรืออย่างน้อยก็ผลทางการเมือง เป็นศัพท์เทคนิคทางรัฐศาสตร์ตามที่อีสตัน (เดวิด อีสตัน) นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของทฤษฎีระบบ ทั้งนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ โครงการหรือแผนพัฒนาของภาครัฐและภาคประชาชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มของตน ซึ่งจัดเป็นแนวที่นักรัฐศาสตร์เชิงพฤติกรรมการเมือง (Political Scientist) นิยมกัน

กลุ่มที่สอง การเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรของรัฐหรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม ดังเช่นมุมมองของอีสตัน (David Easton) ซึ่งอธิบายว่าการเมืองคือการใช้อำนาจหน้าที่แจกจ่ายสิ่งของมีค่าแก่สังคมโดยชอบธรรม (The authoritative allocation of values to society) ความหมายของการเมืองดังที่ยกตัวอย่างมานี้ เป็นนิยามที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงจากสำนักพหุนิยม (Pluralism) อย่างไรก็ดี ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2535, 4-5) อธิบายว่าความหมายทางการเมืองดังกล่าวใช้ได้ในสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น บุคคลหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม มีความเห็นพ้องต้องกันและยอมรับแต่กฎเกณฑ์การใช้อำนาจ-ของมีค่าร่วมกัน ในสังคมที่ไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดว่าสิ่งใดมีค่าในสังคม ชัยอนันต์ อธิบายว่า การเมืองยังเป็นเรื่องของการแข่งขันเพื่อสร้างกฎเกณฑ์ในการแบ่งปันคุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตนให้มากที่สุด หรือ “The competition for the authority to determine the authoritative allocation of values to society” ในแง่นี้ การเมืองมีสองระดับ ประการแรก การเมืองเป็นเรื่องของการแข่งขัน ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ ในขณะที่การเมืองในความหมายแรกตามแนวคิดของนักคิดพหุนิยมข้างต้น ดูเหมือนจะมีความเห็นพ้องต้องกันในประเด็นที่ว่า รัฐคือส่วนรวมหรือรวมกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม และรัฐไม่ใช่เครื่องมือในการบริหาร โดยไม่เป็นตัวแทนทางการเมือง (ตัวแสดง) เพื่อขึ้นนำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ แต่รัฐเป็นเพียงรัฐบาล (State as government) ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการแข่งขันของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เท่านั้น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2535 : 6) นอกจากนี้ นิยามของการเมืองในกลุ่มที่สองก็มีการอ้างถึงอย่างมากเช่นกัน คือ ทศนะของ Harold D. Lasswell (1927) ซึ่งกล่าวว่าการเมืองเป็นเรื่องของการศึกษาอิทธิพลและผู้มีอิทธิพล และการเมืองเป็นเรื่องของใคร อะไร เมื่อไร และอย่างไร (Politics is, who gets “What”, “When” and “How”)

กลุ่มที่สาม การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้ง ทั้งนี้เนื่องจากทรัพยากรของชาติมีอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่มีคนจำนวนมากที่ต้องการใช้ทรัพยากรและมีความต้องการไม่จำกัด การเมืองจึงเกี่ยวข้องกับการที่คนในสังคมไม่สามารถเห็นพ้องต้องกันหรือขัดแย้งกัน หากไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ บ้านเมืองจะตกที่นังลำบากและวุ่นวาย ต่อมามิติคนใหม่ทางการเมืองว่าเป็นเรื่องของการประนีประนอมมากกว่าเป็นเรื่องของความขัดแย้ง

กลุ่มที่สี่ การเมืองเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความขัดแย้งจากการดำเนินงานทางการเมืองที่ไม่มีทางออก

กลุ่มที่ห้า การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐและการบริหารประเทศ ในกิจกรรมหลัก 3 งาน ได้แก่ งานเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายและงานบริหารราชการแผ่นดินที่ควบคุมการดำเนินนโยบาย ซึ่งหากพิจารณาให้ถี่ถ้วนแล้ว การเมืองโดยนัยเป็นประเด็นที่คาบเกี่ยวกับการเมืองในความรู้สึกอำนาจ เนื่องจากอำนาจทางการเมืองใช้ผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายและแต่งตั้งผู้นำนโยบายมาทำหน้าที่ (ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ) ทั้งอำนาจและการบริหาร และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหารหรือการปกครองที่แยกออกจากกัน

กลุ่มที่หก การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายของรัฐ กล่าวคือ การเมืองเป็นกิจกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย หน่วยงานและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย กล่าวคือ การเมืองเป็นกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐ (วิกิพีเดีย, 2566)

การเมือง (Politics)

- กลุ่มแรก การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ
- กลุ่มที่สอง มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรของรัฐหรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม
- กลุ่มที่สาม มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้ง
- กลุ่มที่สี่ มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์
- กลุ่มที่ห้า ถือว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐและการบริหารประเทศ
- กลุ่มที่หก การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายของรัฐ

ภาพที่ 1 การเมือง (Politics)

Citation : Jatupornthanaphat, P, and Kenaphoom, S. (2023). Political Business Model: Factors Contributing to

the Creation of Political Power Bases. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 103-118;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.42>

การจัดการธุรกิจ

ธุรกิจคือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสินค้า บริการ หรือทั้งสินค้าและบริการแก่ผู้บริโภค ธุรกิจมีความโดดเด่นในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งธุรกิจส่วนใหญ่เป็นของเอกชนและจัดการเพื่อทำกำไรและเพิ่มความมั่งคั่งให้กับเจ้าของธุรกิจ ธุรกิจสามารถเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรหรือเป็นของรัฐได้เช่นกัน ธุรกิจที่มีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของอาจเรียกว่าบริษัท แม้ว่าคำว่า "บริษัท" จะมีความหมายเฉพาะเจาะจงมากกว่า การค้า อุตสาหกรรม หรือบริษัท เรียกอีกอย่างว่า "กิจการธุรกิจ" (2) กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์ อาชีพ และอุตสาหกรรม เช่น ในคำกล่าวว่า "ธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานะตลาด" (3) ส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น "ธุรกิจดนตรี" หรือ "ธุรกิจคอมพิวเตอร์" (วิกิพีเดีย, 2566) หรืออีกความหมายหนึ่ง ธุรกิจ หมายถึง กิจกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกันในกระบวนการผลิต การกระจายสินค้าและบริการ หรือ ธุรกิจ หมายถึง กระบวนการของหน่วยงานทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การซื้อขายสินค้าและบริการโดยมุ่งหวังผลกำไรหรือผลตอบแทนจากกิจกรรมนั้น ๆ กล่าวได้ว่า กิจกรรมใดที่มุ่งแสวงหากำไร ? ถือว่าเป็นธุรกิจ เช่น บริษัท ห้างร้าน ตลอดจนรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ การดำเนินการของรัฐบาล เช่น การสร้างถนน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ ไม่ถือเป็นธุรกิจเนื่องจากไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร เป็นการให้บริการประชาชนโดยมุ่งหวังให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ศรีณยุพรมใจสา, 2566)

มีคำจำกัดความมากมายในการเมืองที่อ้างถึงความเป็นสองชั่วของอำนาจระหว่างฝ่ายปกครองและฝ่ายที่ถูกปกครอง การเมืองเป็นเรื่องของรูปแบบของรัฐและการจัดความสัมพันธ์ภายในของทั้งสองฝ่าย โดยจำแนกได้ 6 กลุ่ม คือ (1) การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ กล่าวคือ การแย่งชิงอำนาจและอิทธิพลในการปกครองประเทศ (2) การเมืองเป็นเรื่องของ (3) การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้ง เพราะทรัพยากรมีจำกัด ในขณะที่มีคนต้องการมาก (4) การเมืองเป็นเรื่องของการปรองดองผลประโยชน์เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง (5) การเมืองเป็นเรื่องของรัฐและการบริหารประเทศ การบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายและการบริหารราชการแผ่นดิน และ (6) การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายของรัฐ กล่าวคือ การเมืองเป็นกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐ การบริหารธุรกิจมีความโดดเด่นในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ภาคเอกชนส่วนใหญ่ดำเนินการเพื่อสร้างผลกำไรและเพิ่มความมั่งคั่งให้กับเจ้าของธุรกิจ ความหมายของธุรกิจมี 3 ประเด็น คือ ตัวองค์กรค้า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าและบางส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ธุรกิจการเมือง (Political Business)

ธุรกิจการเมืองเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้สายสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อส่งผลกระทบต่อธุรกิจ รวมถึงการใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจส่วนตัว อาจเป็นการซื้อขายพลังงานหรือการสนับสนุนทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ธุรกิจการเมืองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสื่อสารมวลชน การค้านำเข้า-ส่งออกหรือการสนับสนุนทางการเมือง ธุรกิจทางการเมืองมักซับซ้อนและมีศักยภาพในการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และการพัฒนาสังคมของประเทศอย่างคาดไม่ถึง ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย นายสังศิต พิริยะรังสรรค์ คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวถึงคำว่าธุรกิจการเมืองว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแวดวงการเมืองโลกที่กลุ่มทุนจะสนับสนุนการขึ้นสู่อำนาจของพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นคำที่อยู่คู่กับการเมืองไทยมาตั้งแต่ปี 2540 ที่นักธุรกิจเริ่มเล่นการเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยตั้ง พรรคการเมืองของตัวเอง แต่เป็นจุดเริ่มต้นที่นักธุรกิจเริ่มเล่นการเมือง นั่นคือ ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม หลังหมดยุคทหาร คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ยังเห็นว่ากฎหมายว่าด้วยการเล่นพรรคเล่นพวกระหว่างธุรกิจกับการเมืองเขียนไว้ดีแล้ว แต่การทบทวนเชิงปฏิบัติไม่ได้ผล เนื่องจากหน่วยงานตรวจสอบ เช่น ป.ป.ท. ยึดวิธีการทำงานแบบราชการและทำงานตามกรอบของกฎหมาย จึงทำได้ไม่ดีเท่าที่นักธุรกิจและเอาผิดธุรกิจการเมืองได้ยาก ดังนั้นองค์กรตรวจสอบต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและจริงจัง ด้านนายอนุทิน ชาญวีรกูล หัวหน้าพรรคภูมิใจไทย เห็นว่า “ธุรกิจการเมือง” อาจหมายถึงนักการเมืองที่แสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ หรือนักธุรกิจที่เล่นการเมืองได้

ซึ่งนายอนุทินมองว่า 10 ปีที่ผ่านมา นักธุรกิจพยายามจัดตั้งพรรคการเมือง แต่พรรคการเมืองที่มีแต่นักธุรกิจกลับไม่ประสบความสำเร็จทางการเมือง เพราะงานการเมืองต้องอาศัยนักการเมืองและฐานการเมืองเป็นกำลังหลัก นายอนุทิน ยืนยันว่า ตนไม่ได้เล่นการเมืองเพราะต้องการเอื้อประโยชน์ให้ธุรกิจของครอบครัว เนื่องจากภาคธุรกิจไทยมีความแข็งแกร่งอยู่แล้ว แต่เนื่องจากเคยทำธุรกิจมาก่อน ดังนั้นปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในภาคธุรกิจจึงล่าช้า แต่หลังรัฐประหาร ในฐานะนักการเมืองที่มาจากภาคธุรกิจกลับถูก คตส. หรือ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ดำเนินคดีโดยกล่าวหาว่ามีการฮั้วประมูลถึง 2 คดี ในรัฐธรรมนูญปี 2550 จึงมีกรอบควบคุมไม่ให้ธุรกิจเข้าสู่ภาคการเมืองอย่างเต็มที่ มีข้อจำกัดว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่สามารถถือหุ้นได้ ธุรกิจการเมืองมันเป็นเรื่องของเงินเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ

Citation : Jatupornthanaphat, P, and Kenaphoom, S. (2023). Political Business Model: Factors Contributing to

the Creation of Political Power Bases. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 103-118;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.42>

หรือนักการเมืองต่างก็ต้องการเงินทั้งนั้น วิธีของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับกระบวนการสรรหาเงินก้อนนั้นมาเป็นของตัวเอง ไม่สำคัญว่าเงินนั้นมาอย่างถูกกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย ดังนั้นเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญในการลงทุนเพื่อชื่อเสียงเข้าสภา และยังเป็นสิ่งที่จำเป็นในการถอนเงินอีกด้วย (วอยซ์ทีวี, 2565)

โดยรวมแล้วธุรกิจการเมืองคือการใช้อำนาจเงิน ด้วยวิธีการต่าง ๆ นอกกฎหมายเกณฑ์ทางการเมืองเพื่อบุกเบิกอำนาจ และใช้อำนาจในทางที่ผิดหรือทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างนักธุรกิจเอกชน นักการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทำให้เกิด “กระบวนการธุรกิจการเมือง” เริ่มตั้งแต่การใช้จ่ายเงินจนสามารถชนะการเลือกตั้งได้ หากลองพิจารณาดูจะพบว่ากระบวนการใช้เงินเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองนั้นมีขั้นตอนเป็นขั้นเป็นตอน สิ่งสำคัญคือการมีเครือข่ายทั่วไป จะมีขั้นตอนต่าง ๆ กัน การสร้างธุรกิจการเมืองมี 3 ขั้นตอน คือ (เกสรี พงษ์สังข์, 2550)

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นระดมทุนทรัพย์ เป็นขั้นเริ่มแรกของธุรกิจการเมืองที่จะสามารถสานประโยชน์ให้ครบทุกขั้นตอน การที่ระดมทุนทรัพย์จากแหล่งต่าง ๆ อาจแบ่งได้ 2 ประเภทที่สำคัญคือ

1. แหล่งทุนทรัพย์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ทรัพย์สินส่วนตัว กู้ยืมจากสถาบันการเงิน นักธุรกิจและพ่อค้าต่าง ๆ ให้การสนับสนุน พรอคพวกหรือเพื่อนให้การสนับสนุน หรือพรรคการเมืองสนับสนุน เป็นต้น

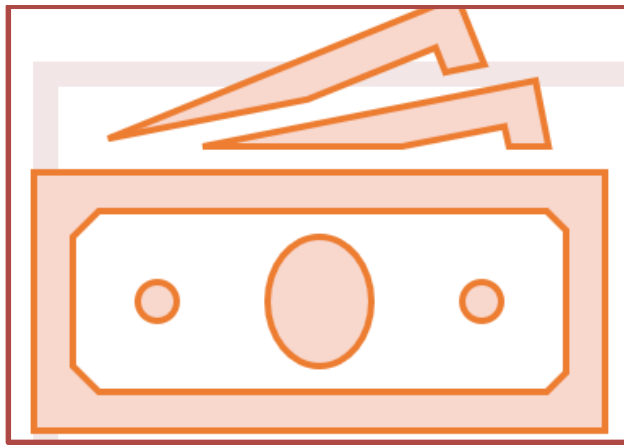
2. แหล่งทุนทรัพย์ที่ผิดกฎหมาย เช่น บ่อนการพนัน ยาเสพติด การค้าประเวณี เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงทุน ซึ่งประกอบด้วยการให้เงินอุดหนุนพรรค การซื้อเสียงให้กับตนเองหรือพวกพ้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อม หรือรวมถึงการซื้อเก้าอี้หรือตำแหน่งสำคัญทางการเมือง การลงทุนทางการเมืองเป็นการลงทุนที่ต้องการเห็นกำไร จะเห็นกำไรได้ในแต่ละครั้งก็ต่อเมื่อมีการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีผู้สนับสนุนเลือกตั้ง กำหนดค่าตัวนักการเมือง เมื่อนักการเมืองพวกนี้ได้เป็นรัฐบาลก็จะอำนวยความสะดวกให้ตนเอง หรือหากเป็นฝ่ายค้านก็ไม่ต้องทำอะไร เพราะตนก็รับเงินของเขาเหมือนกัน เมื่อหักลบเงินลงทุนกับผลตอบแทนที่ได้ สุดท้ายที่เหลือก็จะเป็นกำไร

ขั้นที่ 3 ขั้นถอนทุน จะเป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากได้อำนาจทางการเมืองมาแล้ว ที่นักการเมืองและนักธุรกิจจะทำงานร่วมกันหลังจากที่ได้รับตำแหน่งทางการเมืองมาแล้ว ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

3.1 นักรบราชภัฏบงหลวง เพื่อสะสมเงินทุนไว้ซื้อเสียงต่อไป

3.3 ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริตเพื่อตนเองและพรรคพวกเช่นการได้เปรียบในการประมูลโครงการสำคัญ เป็นต้น

การก่อตัวธุรกิจการเมือง

ขั้นตอนที่ 1 ชั้นระดมทุนทรัพย์

- 1. แหล่งทุนทรัพย์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

- 2. แหล่งทุนทรัพย์ที่ผิดกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 2 ชั้นลงทุน

ขั้นที่ 3 ชั้นถอนทุน

- 3.1 ฉ้อราษฎร์บังหลวง

- 3.3 ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริตเพื่อตนเองและพรรคพวก

เนื่องจากบริบทของการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำให้มีการแข่งขันทางการเมืองในแต่ละครั้งค่อนข้างสูง ต้องใช้งบประมาณสนับสนุนจำนวนมากจึงเป็นช่องทางให้ภาคธุรกิจหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีบทบาทขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ต่างตอบแทน อำนาจ บารมี รวมถึงการกำหนดนโยบายในด้านต่าง ๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มทุนและธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม หากการเมืองถูกชี้นำหรือครอบงำโดยภาคธุรกิจมากเกินไปก็จะ ส่งผลให้นโยบายการพัฒนาต่าง ๆ อาจไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเพราะจะเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้สนับสนุนมากเกินไป (ฉันทนาภักดี สี่หามาตย์, 2566)

หลักการของธุรกิจการเมืองมีหลายประการดังนี้

1. การสร้างความเชื่อมั่น ธุรกิจการเมืองสามารถใช้เสียงของตนเพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชนและนักลงทุน ส่งผลให้เกิดความมั่นใจในความมั่นคงของประเทศและการเมือง
2. การสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจการเมืองสามารถใช้จุดแข็งเพื่อสนับสนุนนโยบายได้ ที่เป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจและประชาชน ส่งผล สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคธุรกิจและประเทศ
3. การสร้างความเป็นธรรม ธุรกิจการเมืองสามารถสร้างความเป็นธรรมทางธุรกิจและการเมืองได้ โดยปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ของสังคม ส่งผลให้ความเชื่อมั่นทั้งด้านธุรกิจและการเมือง

เหตุผลของธุรกิจการเมืองมีหลายประการ ดังนี้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2566)

Citation : Jatupornthanaphat, P, and Kenaphoom, S. (2023). Political Business Model: Factors Contributing to

the Creation of Political Power Bases. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 103-118;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.42>

1. การเพิ่มรายได้ ธุรกิจทางการเมืองสามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจโดยการสนับสนุนนโยบายในประเทศหรือต่างประเทศของรัฐบาลของตน ส่งผลให้เกิดการลงทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจ

2. การเพิ่มอำนาจ ธุรกิจการเมืองสามารถเพิ่มอำนาจและตำแหน่งอำนาจของตนเองได้ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการตัดสินใจภายในประเทศ

3. การสร้างชื่อเสียง ธุรกิจการเมืองสามารถสร้างชื่อให้ตัวเองได้ เพื่อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเองและผู้เกี่ยวข้องกับการเมืองที่ได้ช่วยเหลือกัน

สรุปธุรกิจการเมือง คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้สายสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และการใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตนทางธุรกิจ ธุรกิจการเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก กลุ่มทุนจะเข้ามาสนับสนุนการก้าวเข้าสู่อำนาจของพรรคการเมืองต่าง ๆ หรืออาจหมายถึงนักการเมืองที่แสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ หรือเป็นนักธุรกิจที่เข้ามาเล่นการเมืองเสียเอง แต่การตั้งพรรคการเมืองที่มีแต่นักธุรกิจก็คาดว่าจะประสบความสำเร็จทางการเมืองเสมอไป ต้องอาศัยนักการเมืองและฐานทางการเมืองเป็นกำลังหลักโดยรวมแล้ว ธุรกิจการเมืองเป็นการใช้เงินนอกกติกาเป็นผู้บุกเบิกอำนาจทางการเมืองและใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือกิจกรรมที่แสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักธุรกิจและนักการเมือง กระบวนการใช้เงินเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองมี 3 ขั้นตอน คือ (1) การระดมเงินทุนทั้งจากแหล่งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย (2) การซื้อเสียงทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการซื้อตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ (3) ระยะถดถอย จะมีการร่วมมือกันระหว่างนักการเมืองและนักธุรกิจ เช่น การทุจริตเพื่อสะสมทุนซื้อเสียงหรือใช้อำนาจในการประมูลโครงการต่าง ๆ และการเมืองทุกระดับต้องใช้งบประมาณในการด่าคอนข้างสูง ส่งผลให้นักธุรกิจหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาบีบบบาทขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดนโยบายเอื้อกลุ่มทุนและภาคธุรกิจ

การก่อตัวธุรกิจการเมือง

- ขั้นตอนที่ 1 ชั้นระดมทุนทรัพย์ [(1) แหล่งทุนทรัพย์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย, (2) แหล่งทุนทรัพย์ที่ผิดกฎหมาย]
- ขั้นตอนที่ 2 ชั้นลงทุน ซึ่งประกอบด้วยการให้เงินอุดหนุนพรรค การซื้อเสียงให้กับตนเองหรือพวกพ้อง
- ขั้นที่ 3 ชั้นถอนทุน จะเป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากได้อำนาจทางการเมืองมาแล้ว เนื่องจาก (1) นักรบราชบัลลังก์ และ (2) ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริต

เหตุผลของธุรกิจการเมือง

- 1. การเพิ่มรายได้
- 2. การเพิ่มอำนาจ
- 3. การสร้างชื่อเสียง

หลักการของธุรกิจการเมือง

- 1. การสร้างความเชื่อมั่น
- 2. การสร้างความเข้มแข็ง
- 3. การสร้างความเป็นธรรม

ภาพที่ 2 ธุรกิจการเมือง (Political Business)**รูปแบบธุรกิจการเมือง**

รูปแบบธุรกิจการเมือง ประกอบด้วย (อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2561; ต่อสกุล พุทธิพัทธ์, 2564; ผู้จัดการออนไลน์, 2566)

1. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบนอมินี (Nominee Political Business) เป็นธุรกิจที่เชื่อมโยงกับการเมืองโดยใช้บุคคลอื่นเป็นพรมแดนในการทำธุรกิจ บุคคลเหล่านี้จะเป็นตัวแทนหรือตัวแทนของบริษัทหรือนักลงทุนในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการเมือง ชาวต่างชาติหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองมักถูกใช้เป็นนักธุรกิจของบริษัท การใช้ชื่อบุคคลในกิจกรรมทางการเมืองอาจใช้เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายหรือข้อบังคับ ผู้ได้รับการเสนอชื่อจะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือดำเนินการใด ๆ แต่จะใช้เป็นตัวกลางในการดำเนินการทางการเมืองต่าง ๆ ผลกำไรจะถูกแบ่งระหว่างผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อและนักการเมืองที่อยู่เบื้องหลัง ตามที่ตกลงกันไว้ การใช้ผู้ได้รับการเสนอชื่อถือว่าไม่เหมาะสมและในบางกรณีอาจขัดต่อกฎหมาย หลายคนคงสงสัยว่า พรรคการเมืองจะมีนอมินีไปทำไม? กรณีถูกยุบพรรคก่อนการเลือกตั้ง แต่ที่นี้ คำตอบคือ 'เกมคณิตศาสตร์การเลือกตั้ง' ประเทศไทยจะใช้ระบบเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จุดขายคือโหวตไม่ตกน้ำ และการจัดสรรที่นั่งคือการรวมคะแนนทั้งหมดแล้วแบ่งเป็นจำนวนที่นั่งที่พึงได้รับ แล้วจะเพิ่มเติมจากรูปแบบแบ่ง

Citation : Jatupornthanaphat, P, and Kenaphoom, S. (2023). Political Business Model: Factors Contributing to

the Creation of Political Power Bases. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(6) : 103-118;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.42>

เขต มาว่ากันใหม่ เมื่อสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องใส่ใจเสียงมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในภาพรวม เพราะสุดท้ายแล้ว การนำคะแนนเสียงทั้งหมดมารวมกันเพื่อคำนวณและแปรสภาพเป็นที่นั่งในสภา ในที่สุดพรรคการเมืองหลักและผู้ได้รับการเสนอชื่อก็มารวมกัน คำถามคือพรรคหลักและพรรคที่ได้รับการเสนอชื่อจะรวมคะแนนเสียงในฝ่ายตนเองมากกว่าฝ่ายตรงข้ามหรือไม่

ในกรณีของพรรคขนาดกลางหรือเล็ก เราอาจจะได้เห็นการเปิดตัวเป็นพรรคคนอมนิของพรรค แต่อาจจะออกมาในรูปแบบของ ‘พันธมิตรพรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้ง’ เพื่อรวมเสียงในภาพ หลังแทน เพราะต้นทุนของการมีพรรคคนอมนิในทางการเมืองนั้นสูงเกินกว่าพรรคขนาดใหญ่อยู่มาก เพราะแค่ค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครลงแบบเขตนั่นก็เป็นจำนวนเงินที่มากพอสมควร (อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2561)

2. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบแสดงเอง (Display Political Business) เป็นธุรกิจที่เชื่อมโยงกับการเมืองอย่างชัดเจนผ่านการแสดง บริษัทหรือนักลงทุนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางการเมืองและมีการแสดงออกอย่างเป็นทางการในระหว่างการเลือกตั้งหรือการประชุมทางการเมือง หรือลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองด้วยตัวเอง การต่อสู้กับ Business Politics เช่นนี้จะช่วยให้นักลงทุนหรือนักธุรกิจได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากบุคคลและเสียงที่มีอิทธิพลสูงสุดในสังคม อย่างไรก็ตาม การแสดงตนทางการเมืองอาจทำให้เกิดความขัดแย้งหรือการถูกโจมตีจากกลุ่มคู่แข่งหรือกลุ่มผู้เห็นต่าง และอาจทำลายภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัทหรือผู้ลงทุนในกรณีที่ผลประโยชน์ไม่เป็นที่ต้องการหรือตีความหมายผิด

3. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบเครือญาติ (Nepotism Business) เป็นธุรกิจที่ใช้ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือเครือญาติในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งคนในครอบครัวหรือเครือญาติจะได้รับสิ่งต่าง ๆ เช่น ตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่สูงขึ้นโดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความสามารถเป็นหลัก การใช้เครือญาติในธุรกิจการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจและความเป็นธรรมได้ เนื่องจากการคัดเลือกบุคคลที่ไม่มีความสามารถเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งหรืองาน ทำให้ขาดความสามารถหรือประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งการใช้เครือญาติในธุรกิจการเมืองก็เสี่ยงต่อการทุจริต โดยเฉพาะการใช้สิทธิหรืออำนาจในการดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของสมาชิกในครอบครัวหรือเครือญาติ ซึ่งอาจขัดต่อกฎหมายและมาตรฐานจริยธรรมทางการเมือง (ต่อสกุล พุทธพัตร์, 2564)

4. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบกินหัวคิว (Cronyism Business) เป็นธุรกิจที่ใช้ความสัมพันธ์เกื้อกูลกันระหว่างธุรกิจกับบุคคลอื่น ด้วยอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมือง มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในสังคมที่มีระบบการเมืองที่ไม่โปร่งใสและยึดถือประโยชน์ส่วนตนเหนือประโยชน์ส่วนรวม ธุรกิจ

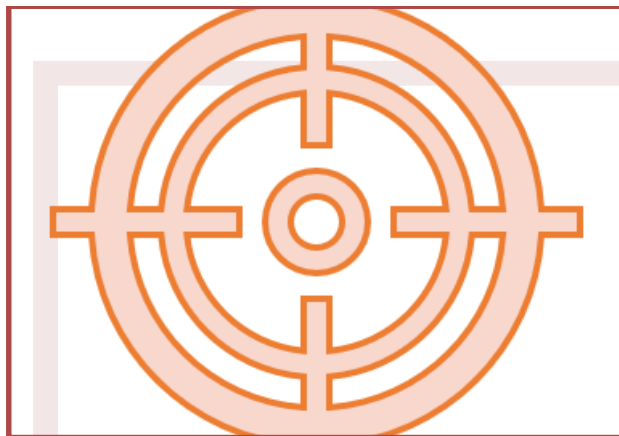
การเมืองในลักษณะกินหัวคิว มักเกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเลือกตั้ง โดยสนับสนุนผู้สมัครที่มีศักยภาพในการชนะการเลือกตั้งและสามารถส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจของตนได้ ในบางกรณี ธุรกิจการเมืองที่โดดเด่นอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐหรือดำเนินโครงการระดมทุน ของรัฐ การใช้ธุรกิจการเมืองแบบหัวจรดเท้าอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจและสังคม เพราะส่งผลต่อการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรมและส่งเสริมการแบ่งสถานะของบุคคลในสังคมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ธุรกิจการเมืองอย่างท่วมท้นยังสร้างความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางธุรกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชาติ

5. ธุรกิจการเมืองแบบทางตรง (Direct Political Business) เป็นกิจการที่เข้าแทรกแซงการดำเนินการของรัฐบาลโดยตรง มักเป็นการใช้ความสัมพันธ์กับเจ้าของอำนาจหรือผู้มีอิทธิพลในรัฐบาลเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ เช่น การได้รับสัญญาจากรัฐบาลในการดำเนินโครงการต่าง ๆ หรือ การได้รับเอกสิทธิ์ในการตัดสินใจของรัฐบาล เป็นต้น ธุรกิจการเมืองทางตรงมักเกิดขึ้นในสังคมที่การเมืองไม่โปร่งใสและถือเอาสิ่งที่เป็นส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากผลกระทบของการจัดสรรที่ไม่เป็นธรรม

6. ธุรกิจการเมืองแบบทางอ้อม (Indirect Political Business) เป็นกิจการที่แทรกแซงการดำเนินการของรัฐบาลทางอ้อม โดยไม่มีการแทรกแซงโดยตรงแต่ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การลงทุนในกิจกรรมทางการเมือง สนับสนุนการเลือกตั้ง การสนับสนุนผู้มีอิทธิพลในรัฐบาล เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ต่าง ๆ การใช้วิธีนี้จะไม่ก่อให้เกิดการละเมิดกฎหมาย ธุรกิจการเมืองทางอ้อม มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีการเมืองที่มีความเสี่ยงสูงและการเมืองที่ซับซ้อน เมื่อใช้วิธีนี้ ธุรกิจต่าง ๆ สามารถสร้างความมั่งคั่งและเสริมตำแหน่งอำนาจให้แข็งแกร่งได้ โดยไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการแทรกแซงการดำเนินงานของรัฐบาลโดยตรง (ผู้จัดการออนไลน์. 2566)

7. ธุรกิจการเมืองแบบผิดกฎหมาย (Illegal Political Business) ธุรกิจที่เชื่อมโยงกับการเมืองอย่างผิดกฎหมาย เช่น การใช้ทุนทางการเมืองเพื่อสนับสนุนธุรกิจส่วนตัว หรือการซื้อหรือขายตำแหน่งทางการเมือง

8. ธุรกิจการเมืองแบบเปลี่ยนแปลง (Transformative Political Business) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมหรือระบบการเมือง เช่น การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองในทางที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ (สรุตา พลไธสงค์, 2558)

รูปแบบธุรกิจการเมือง

1. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบอนามินี (Nominee Political Business)
2. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบแสดงเอง (Display Political Business)
3. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบเครือญาติ (Nepotism Business)
4. ธุรกิจการเมืองในรูปแบบกินหัวคิว (Cronyism Business)
5. ธุรกิจการเมืองแบบทางตรง (Direct Political Business)
6. ธุรกิจการเมืองแบบทางอ้อม (Indirect Political Business)
7. ธุรกิจการเมืองแบบผิดกฎหมาย (Illegal Political Business)
8. ธุรกิจการเมืองแบบเปลี่ยนแปลง (Transformative Political Business)

ภาพที่ 3 รูปแบบธุรกิจการเมือง

บทสรุป (Conclusion)

ไม่ว่ารูปแบบการเมืองไทยจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่ธุรกิจการเมืองจะยังฝังรากลึกอยู่ในบริบทการเมืองไทย ตราบใดที่ยังมีเรื่องของการทุจริต เรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทน ตลอดจนความสัมพันธ์ที่แยกไม่ออกระหว่างนักธุรกิจกับนักการเมือง เพราะนักการเมืองมาจากนักธุรกิจที่ต้องการกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อการทำธุรกิจของตน และอาศัยธุรกิจการเมือง เพราะการเมืองไทยมีการแข่งขันสูง ทำให้ต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อทำกิจกรรมทางการเมือง ทั้งเรื่องการใช้เงินไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการลงสมัครรับเลือกตั้ง ใครมีเงินมากกว่าก็ชนะการเลือกตั้ง ตำแหน่งสำคัญในการซื้อขาย เช่นตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งเงินดังกล่าว นักการเมืองต้องมีทุนสนับสนุนจากภาคธุรกิจด้วยเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ให้เดินต่อไปได้ ดังนั้นหลังจากได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นักการเมือง จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เอื้อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่กิจการที่นำทุนไปช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมืองของพรรคหรือของตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวธุรกิจการเมืองจึงยังคงอยู่ในสังคมการเมืองไทย เว้นแต่ในอนาคตพี่น้องชาวไทยจะได้รับการศึกษาและเข้าใจระบบการเมืองที่แท้จริงเหมือนนานาอารยประเทศที่การเมืองต้องอยู่บนความถูกต้อง ไม่มีใบเสร็จ ทุนนโยบายและโครงการที่พรรคการเมืองจะใช้ในการปกครองประเทศเป็นหลัก ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดการถกเถียงกัน และไม่ต้องขึ้นอยู่กับระบบธุรกิจการเมืองที่อาศัยเงินจากนักธุรกิจอีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกสรี พงษ์สังข์. (2550). **นักธุรกิจกับนักการเมือง : ศึกษากรณีธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2517). **ความคิดอิสระ : รวมบทความทางการเมืองระหว่างปี 2511-2516**. กรุงเทพฯ : พิมพ์เอง.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2535). **รัฐ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉานพิกิตต์ สีหามาตย์. (2566). **การเมืองท้องถิ่น ประชุมสัมมนาทางวิชาการ “การเมืองไทย”**. ขอนแก่น
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2539). **การเมืองไทย: การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ : วชิรรินทร์การพิมพ์.
- ต่อสกุล พุทธพัตร์ และสุวิชา เป้าอารีย์. (2564). ระบบอุปถัมภ์ในคดีเห็นแก่เครือข่ายกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารการเมืองการปกครอง**. 11 (1) : 21-41.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2566). **การเมือง Direct Marketing**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://read.montivory.com/binary-craft/2018/politic-direct-marketing/>. สืบค้น 25 มีนาคม 2566.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2566). **ธุรกิจการเมือง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://mgronline.com/politics/detail/9630000066834>. สืบค้น 27 มีนาคม 2566.
- วอยซ์ทีวี. (2555). **ธุรกิจการเมืองกับบทบาทในพรรคการเมือง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.voicetv.co.th/read/58946>. สืบค้น 23 มีนาคม 2566.
- วิกิพีเดีย. (2566). **การเมือง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/การเมือง>. สืบค้น 25 มีนาคม 2566.
- วิกิพีเดีย. (2566). **ธุรกิจ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/ธุรกิจ>. สืบค้น 27 มีนาคม 2566.
- ศรัณยู พรหมใจสา. (2566). **ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://saranyoo06.wordpress.com/>. สืบค้น 2 เมษายน 2566.

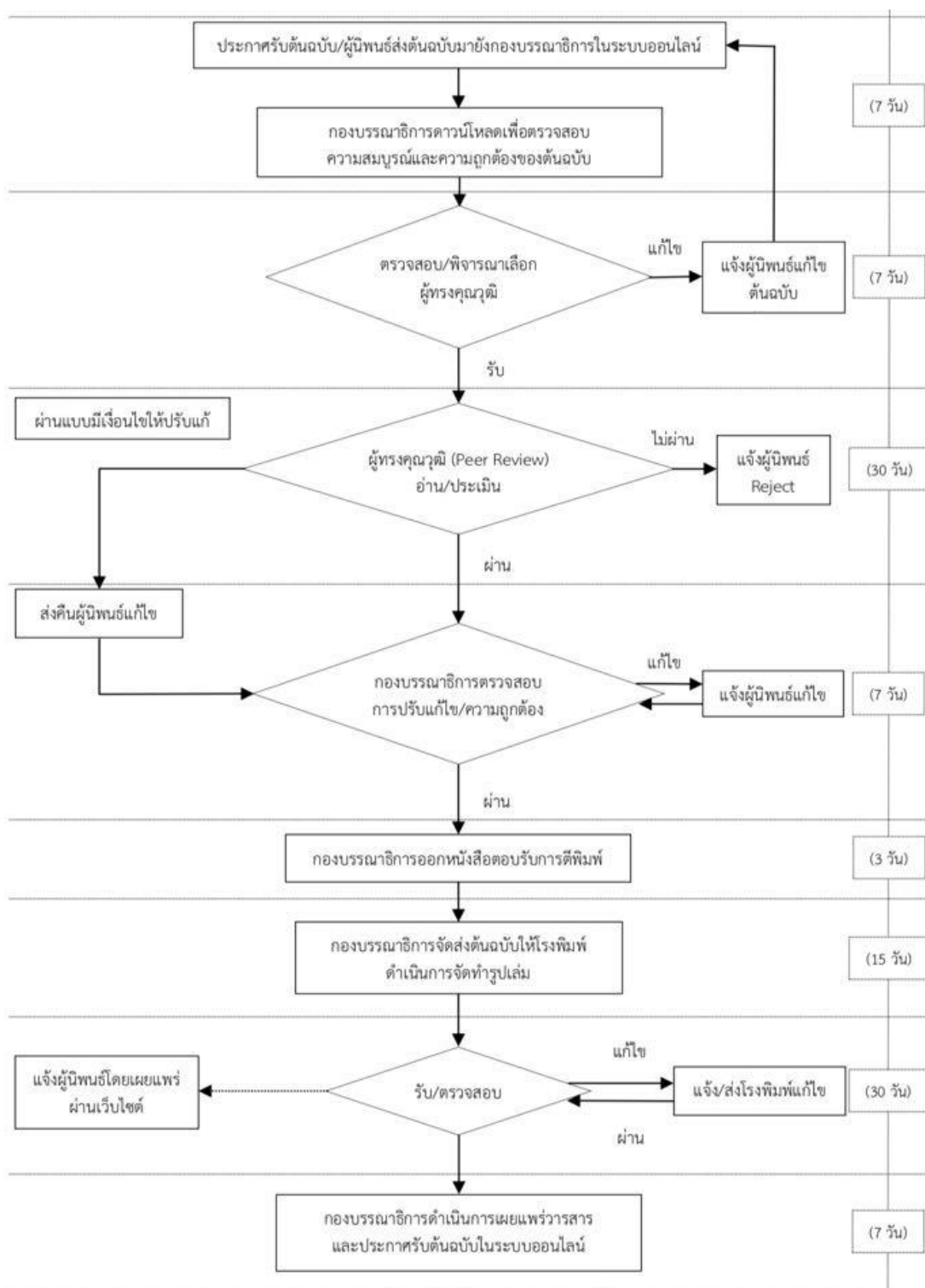
สรุตา พลไธสงค์ และประกิต กันยาบาล. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจ เอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มลูกค้าและบุคลากรของ บริษัท เอ็น.อาร์. เอ็นจิเนียริงจำกัด, สำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร). **วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา**. 4(3) : 212-219.

อรรถสิทธิ์ พานแก้ว (2561). **ปรากฏการณ์พรรคคนอื้อ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thestandard.co/political-party-nominee/>. สืบค้น 28 มีนาคม 2566.

Lasswell, H. (1927). The Theory of Political Propaganda Harold D. Lasswell. **Political Science**. 21 : 627-631. <https://doi.org/10.2307/1945515>.

Pennock, Roland J., & Smith, David G. (1964). Political Science. New York : McMillan.

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

I ISSN 2822-0889 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2822-0870 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 และได้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2822-0889 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสารและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ
ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ

ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srnu.ac.th

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์ โดยระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข ¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ขีดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงบรรณ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style)			
โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้ว

ตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลาภจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

Lapchit, S., Subsin, J. and Suktam, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)/เมืองที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./Title of Book./Edition of Book./Place of Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง./เมืองที่พิมพ์./หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication)./Title./Edition of Book./Place of Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญาชาวบ้านสุรินทร์. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality Improvement Chiang Mai Thailand.** Chiang Mai : Chiang Mai University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./Degree of Thesis./**
Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณินนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
ประชากรกลุ่มชนกลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ในชื่อรายงานการประชุม./**
วันเดือนปีที่จัด./เลขหน้า./สถานที่./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./In Title./**
Date of Publication./page./Place of Publication./Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). **การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. ในการบรรยายเรื่องการ
ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)./Title of Article./Name of Journal./

Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารณี วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิสดาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.** 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return

Strokes. **Radio Science.** 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)./Title of Article./Name of Newspaper./

page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียร์ดิอันภาคภูมิ. **กรุงเทพธุรกิจ.**

หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่/(ปี)/ชื่อบทความ/[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]/เข้าถึงได้จาก:/

แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article.**./[Online]./Available:/:
Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). **Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W..** [Online].
Available : http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm. Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./ (Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 200 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 1,000 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ ของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน
4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%
5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที
6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที
7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อมูลที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างไร้ประไร เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด
2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน
3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว
4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/ จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....

2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....

3. สถานภาพผู้สมัคร

☐ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน)

โปรแกรม.....คณะ.....

☐ บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน)

4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่

☐ บทความวิจัย เรื่อง☐ บทความวิชาการ เรื่อง.....

5. ชื่อผู้สมัครร่วม (ถ้ามี).....

6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....

E-mail.....

7. สิ่งที่ส่งมาด้วย

☐ เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

ชื่อแฟ้มข้อมูล.....

☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อกับได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

☐ สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 6 ฉบับ ราคา 1,000 บาท☐ จัดซื้อวารสาร เล่มละ 200 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

☐ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 3 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944